

UREDBA (EU) 2021/696 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA**z dne 28. aprila 2021****o vzpostavitvi Vesoljskega programa Unije in ustanovitvi Agencije Evropske unije za vesoljski program ter razveljavitvi uredb (EU) št. 912/2010, (EU) št. 1285/2013 in (EU) št. 377/2014 in Sklepa št. 541/2014/EU**

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 189(2) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom ⁽¹⁾,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Vesoljska tehnologija, podatki in storitve so postali nepogrešljivi v vsakdanjem življenju Evropejcev in imajo bistveno vlogo pri ohranjanju številnih strateških interesov. Vesoljska industrija Unije je že med najbolj konkurenčnimi na svetu. Vendar pojav novih akterjev in razvoj novih tehnologij povsem spreminjata tradicionalne industrijske modele. Da bi Unija ostala vodilni mednarodni akter z obsežno svobodo delovanja na področju vesolja, je zato bistveno, da spodbuja znanstveni in tehnični napredek ter podpira konkurenčnost in inovacijsko zmogljivost vesoljske industrije v Uniji, zlasti malih in srednjih podjetij (MSP), zagonskih in inovativnih podjetij.
- (2) Možnosti, ki jih vesolje ponuja za varnost Unije in njenih držav članic, bi bilo treba izkoristiti, kot je navedeno zlasti v globalni strategiji Evropske unije za zunanjo in varnostno politiko iz junija 2016, pri tem pa ohraniti civilno naravo Vesoljskega programa Unije (v nadaljnjem besedilu: Program) in spoštovati morebitne določbe o nevtralnosti ali neuvrščenosti iz ustavnega prava držav članic. Razvoj vesoljskega sektorja je bil zgodovinsko povezan z varnostjo. V številnih primerih imajo oprema, sestavni deli in instrumenti, ki se uporabljajo v vesoljskem sektorju, pa tudi vesoljski podatki in storitve, dvojno rabo. Vendar se v skladu z naslovom V Pogodbe o Evropski uniji (PEU) varnostna in obrambna politika Unije določa v okviru skupne zunanje in varnostne politike.
- (3) Unija že od konca devetdesetih let prejšnjega stoletja razvija svoje vesoljske pobude in programe, in sicer skupno evropsko geostacionarno navigacijsko storitev (EGNOS) in pozneje Galileo in Copernicus, ki se odzivajo na potrebe državljanov Unije in zahteve javnih politik. Zagotoviti bi bilo treba kontinuiteto teh pobud in programov, in izboljšati storitve, ki jih zagotavljajo, tako da bi zadostile novim potrebam uporabnikov, ohranile korak z razvojem novih tehnologij ter spremembami na področju digitalnih ter informacijskih in komunikacijskih tehnologij in pomagale uresničevati cilje na prednostnih področjih politike, kot so podnebne spremembe, vključno s spremljanjem sprememb na polarnem območju, pa tudi promet, varnost in obramba.
- (4) Izkoristiti je treba sinergije med potrebami prometnega, vesoljskega in digitalnega sektorja, da bi se spodbudila širša raba novih tehnologij, kot so eCall, digitalni tahograf, nadzor in upravljanje prometa, avtonomna vožnja in vozila brez voznika ter brezpilotni zrakoplovi, in da bi se odzvalo na potrebe po varni in nemoteni povezljivosti, zanesljivem določanju položaja, intermodalnosti in interoperabilnosti. S takim izkoriščanjem sinergij bi se povečala konkurenčnost prometnih storitev in industrije.

⁽¹⁾ Stališče Evropskega parlamenta z dne 17. aprila 2019 (še ni objavljeno v Uradnem listu) in stališče Sveta v prvi obravnavi z dne 19. aprila 2021 (še ni objavljeno v Uradnem listu). Stališče Evropskega parlamenta z dne 28. aprila 2021 (še ni objavljeno v Uradnem listu).

- (5) Da bi vse države članice in vsi njihovi državljani v celoti izkoristili prednosti Programa, je tudi bistveno, da se spodbuja uporaba podatkov, informacij in storitev in poseganje po njih ter podpre razvoj aplikacij navzdol v verigi vesoljskih dejavnosti, ki bodo temeljile na teh podatkih, informacijah in storitvah. V ta namen bi lahko države članice, Komisija in pristojni subjekti zlasti redno izvajali informacijske kampanje o koristih Programa.
- (6) Za doseg ciljev svobode delovanja, samostojnosti in varnosti je, da bistveno, da ima Unija avtonomen dostop do vesolja in ga lahko varno uporablja. Zato je bistveno, da Unija podpre avtonomen, zanesljiv in stroškovno učinkovit dostop do vesolja, zlasti z vidika ključne infrastrukture in tehnologije, javne varnosti ter varnosti Unije in njenih držav članic. Komisija bi zato morala imeti možnost, da v skladu z določbami člena 189(2) Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) združi izstrelitvene storitve na evropski ravni, in sicer za lastne potrebe ter, na njihovo zahtevo, za potrebe drugih subjektov, vključno z državami članicami. Da bi Unija ostala konkurenčna na hitro razvijajočem se trgu, je bistveno tudi, da ima še naprej dostop do sodobnih, učinkovitih in prilagodljivih izstrelitvenih infrastrukturnih zmogljivosti ter koristi ustrezne izstrelitvene sisteme. Zato bi moralo biti mogoče v okviru Programa brez poseganja v ukrepe, ki jih bodo sprejele države članice in Evropska vesoljska agencija (ESA), podpreti prilagoditve zemeljske infrastrukture za dostop do vesolja, vključno z novim razvojem, potrebne za izvajanje Programa, in prilagoditve vesoljskih izstrelitvenih sistemov, vključno s tehnološkim razvojem, ki so potrebni za izstrelitev satelitov, vključno z alternativnimi tehnologijami in inovativnimi sistemi, za izvajanje komponent Programa. Te dejavnosti bi bilo treba izvajati v skladu z Uredbo (EU, Euratom) 2018/1046 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁷⁾ (v nadaljnjem besedilu: finančna uredba), da se doseže večja stroškovna učinkovitost programa. Glede na to, da ne bo namenskega proračuna, ukrepi v podporo dostopu do vesolja ne bi smeli posegati v izvajanje komponent Programa.
- (7) Za krepitev konkurenčnosti vesoljske industrije Unije ter povečanje zmogljivosti za oblikovanje, gradnjo in delovanje lastnih sistemov bi morala Unija podpirati izgradnjo, rast in razvoj celotne vesoljske industrije. Na evropski, regionalni in nacionalni ravni bi bilo treba podpirati tudi oblikovanje do podjetništva in inovacij prijaznega modela, in sicer s pobudami, kot so vozlišča vesoljskih dejavnosti, ki bodo združevala vesoljski in digitalni sektor ter druge sektorje, pa tudi uporabnike. Namen teh vozlišč vesoljskih dejavnosti bi moralo biti spodbujanje podjetništva ter znanj in spretnosti in prizadevanje za sinergije z vozlišči za digitalne inovacije. Unija bi morala spodbujati ustvarjanje in širitev vesoljskih družb s sedežem v Uniji, da bi jim pomagali uspeti, tudi s podpiranjem njihovega dostopa do financiranja tveganih naložb glede na to, da v Uniji ni ustreznega dostopa do zasebnega kapitala za vesoljska zagonska podjetja, in s spodbujanjem povpraševanja, znanega kot pristop prve pogodbe.
- (8) Vesoljska vrednostna veriga je na splošno razdrobljena med dejavnosti navzgor in dejavnosti navzdol v verigi vesoljskih dejavnosti. Dejavnosti navzgor v verigi vesoljskih dejavnosti vključujejo dejavnosti, ki vodijo do delujočega vesoljskega sistema, vključno z dejavnostmi razvoja in proizvodnje ter izstrelitvenimi dejavnostmi, in obratovanjem takšnega sistema. Dejavnosti navzdol v verigi vesoljskih dejavnosti obsegajo zagotavljanje z vesoljem povezanih storitev in proizvodov za uporabnike. Pomemben element za podporo razvoja vesoljskega sektorja so tudi digitalne platforme. Omogočajo dostop do podatkov in proizvodov, pa tudi do nabora orodij, zmogljivosti za shranjevanje in računalniških zmogljivosti.
- (9) Na področju vesolja Unija izvaja svoje pristojnosti v skladu s členom 4(3) PDEU. Komisija bi morala zagotoviti skladnost dejavnosti, ki se izvajajo v okviru Programa.
- (10) Medtem ko ima več držav članic tradicijo dejavnih, z vesoljem povezanih industrij, bi se bilo treba zavedati, da je treba v državah članicah z nastajajočimi zmogljivostmi vesoljske industrije razviti in izpopolniti ter se odzvati na izzive, ki jih za tradicionalne vesoljske panoge predstavlja pojav „novo vesolje“. Spodbujati bi bilo treba ukrepe za razvoj zmogljivosti vesoljske industrije po vsej Uniji in za lajšanje sodelovanja akterjev v vesoljski industriji, ki so dejavni v vseh državah članicah.

⁽⁷⁾ Uredba (EU, Euratom) 2018/1046 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. julija 2018 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije, spremembi uredb (EU) št. 1296/2013, (EU) št. 1301/2013, (EU) št. 1303/2013, (EU) št. 1304/2013, (EU) št. 1309/2013, (EU) št. 1316/2013, (EU) št. 223/2014, (EU) št. 283/2014 in Sklepa št. 541/2014/EU ter razveljavitvi Uredbe (EU, Euratom) št. 966/2012 (UL L 193, 30.7.2018, str. 1).

- (11) Ukrepi v okviru Programa bi morali temeljiti na nacionalnih in evropskih zmogljivostih, ki obstajajo v trenutku, ko se ukrep izvaja, in jih čim boljje izkoristiti.
- (12) Vesoljske dejavnosti imajo zaradi pokritosti Programa in njegovega potenciala za reševanje globalnih izzivov močno mednarodno razsežnost. Ustrezni organi Programa lahko v zadevah, ki se nanašajo na Program, v tesnem sodelovanju z državami članicami in z njihovim soglasjem vstopajo v mednarodno sodelovanje in delujejo v ustreznih sektorskih organih Združenih narodov (ZN). Za zadeve, povezane s Programom, bi lahko Komisija v imenu Unije in na svojem področju pristojnosti usklajevala dejavnosti na mednarodni ravni, zlasti za zastopanje interesov Unije in njenih držav članic v mednarodnih forumih, med drugim na področju frekvenc v zvezi z Programom, brez poseganja v pristojnosti držav članic na tem področju. Zlasti pomembno je, da Unija, ki jo zastopa Komisija, sodeluje v organih mednarodnega programa Cospas-Sarsat.
- (13) Mednarodno sodelovanje je bistveno za spodbujanje vloge Unije kot globalnega akterja v vesoljskem sektorju ter promoviranje tehnologije in industrije Unije, saj spodbuja pošteno konkurenco na mednarodni ravni, pri čemer je treba zagotoviti vzajemnost glede pravic in obveznosti strank ter spodbujati sodelovanje na področju usposabljanja. Mednarodno sodelovanje je ključni element vesoljske strategije za Evropo, kot je določila Komisija v svojem sporočilu z dne 26. oktobra 2016. Komisija bi morala uporabiti Program za to, da bi prispevala k mednarodnim prizadevanjem in jih izkoristila prek pobud, spodbujala evropsko tehnologijo in industrijo na mednarodni ravni, na primer z dvostranskimi dialogi, industrijskimi delavnicami in podporo internacionalizaciji MSP, ter olajšala dostop do mednarodnih trgov in spodbujala pošteno konkurenco, s čimer bi podprla tudi pobude gospodarske diplomacije. Pobude evropske vesoljske diplomacije bi morale biti popolnoma usklajene in bi morale dopolnjevati obstoječe politike, prednostne naloge in instrumente Unije, Unija in njene države članice pa imajo ključno vlogo pri ohranjanju vodilnega položaja na mednarodnem prizorišču.
- (14) Komisija bi morala brez poseganja v pristojnosti držav članic skupaj z visokim predstavnikom Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko (v nadaljnjem besedilu: visoki predstavnik) in v tesnem usklajevanju z državami članicami spodbujati odgovorno ravnanje v vesolju pri izvajanju Programa, vključno z zmanjšanjem širjenja vesoljskih odpadkov. Komisija bi morala preučiti tudi možnost, da bi Unija sprejela pravice in obveznosti iz ustreznih pogodb in konvencij ZN, ter po potrebi predložila ustrezne predloge.
- (15) Program ima podobne cilje kot drugi programi Unije, zlasti Obzorje Evropa, vzpostavljen z Uredbo (EU) 2021/695 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽³⁾, program InvestEU, vzpostavljen z Uredbo (EU) 2021/523 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁴⁾, in Evropski obrambni sklad, vzpostavljen z Uredbo (EU) 2021/697 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁵⁾, ter skladi iz uredbe o določitvi skupnih določb o Evropskem regionalnem razvojnem skladu, Evropskem socialnem skladu plus, Kohezijskem skladu, Skladu za pravični prehod in Evropskem skladu za pomorstvo, ribištvo in akvakulturo in o finančnih pravilih zanje ter za Sklad za azil, migracije in vključevanje, Sklad za notranjo varnost ter Instrument za finančno podporo za upravljanje meja in vizumsko politiko (v nadaljnjem besedilu: uredba o skupnih določbah). Zato bi bilo treba predvideti kumulativno financiranje iz teh programov, pod pogojem, da ne zajemajo istih stroškovnih postavk, zlasti prek ureditev za dodatno financiranje iz programov Unije, kadar načini upravljanja, in sicer zaporedno, izmenično ali s kombinacijo skladov, vključno s skupnim financiranjem ukrepov, kjer je to mogoče, omogočajo inovacijska partnerstva in operacije mešanega financiranja. Komisija bi morala zato med izvajanjem Programa spodbujati sinergije z drugimi povezanimi programi in finančnimi instrumenti Unije, kar bi, kadar je to mogoče, omogočilo dostop do financiranja tveganih naložb, inovacijska partnerstva ter kumulativno financiranje ali mešano financiranje. Komisija bi morala poskrbeti tudi za sinergije in skladnost med rešitvami, razvitimi v okviru teh programov, zlasti v okviru Obzorja Evropa, in rešitvami, razvitimi v okviru Programa.

⁽³⁾ Uredba (EU) 2021/695 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. aprila 2021 o vzpostavitvi okvirnega programa za raziskave in inovacije Obzorje Evropa ter o določitvi pravil za sodelovanje in razširjanje njegovih rezultatov (glej stran 1 tega Uradnega lista).

⁽⁴⁾ Uredba (EU) 2021/523 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. marca 2021 o vzpostavitvi programa InvestEU in spremembi Uredbe (EU) 2015/1017 (UL L 107, 26.3.2021, str. 30).

⁽⁵⁾ Uredba (EU) 2021/697 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2021 o vzpostavitvi Evropskega obrambnega sklada in razveljavitvi Uredbe (EU) 2018/1092 (glej stran 149 tega Uradnega lista).

- (16) V skladu s členom 191(3) finančne uredbe se iz proračuna Unije isti stroški v nobenih okoliščinah ne krijejo dvakrat.
- (17) Cilji politike iz Programa bi bili obravnavani tudi kot upravičena področja za financiranje in naložbene operacije prek finančnih instrumentov in proračunskega jamstva programa InvestEU, zlasti v okviru političnih področij trajnostna infrastruktura in raziskave, inovacije ter digitalizacija. Finančna podpora bi se morala uporabiti za sorazmerno odpravljanje nedelovanja trga ali neoptimalnih naložbenih okoliščin in ukrepi ne bi smeli podvajati ali izrinjati zasebnega financiranja ali izkrivljati konkurence na notranjem trgu. Ukrepi bi morali imeti jasno evropsko dodano vrednost.
- (18) Skladnost in sinergije med Obzorjem Evropa in Programom bodo spodbujale konkurenčnost in inovativnost evropskega vesoljskega sektorja ter krepile avtonomnost Evrope pri dostopu do vesolja in njegovem izkoriščanju v zaščitenem in varnem okolju, pa tudi vlogo Evrope kot globalnega akterja. Prebojne rešitve v okviru Obzorja Evropa bi bile podprte s podatki in storitvami, ki jih Program daje na voljo raziskovalni in inovacijski skupnosti.
- (19) Da bi se čim bolj povečal socialno-ekonomski donos iz Programa, je nujno ohranjati najsodobnejše sisteme in jih nadgrajevati, da bi lahko izpolnjevali spreminjajoče se potrebe uporabnikov ter da bi sektor aplikacij navzdol v verigi vesoljskih dejavnosti, ki jih omogoča vesoljska tehnologija, ponujal novosti. Unija bi morala podpirati dejavnosti, povezane z raziskavami in tehnološkim razvojem, ali začetne faze razvoja v zvezi z infrastrukturami, vzpostavljenimi v okviru Programa, ter podpirati raziskovalne in razvojne dejavnosti v zvezi z aplikacijami in storitvami, ki temeljijo na sistemih, vzpostavljenih v okviru Programa, in tako spodbujati gospodarske dejavnosti navzgor in navzdol v verigi vesoljskih dejavnosti. Ustrezen instrument na ravni Unije za financiranje teh dejavnosti na področju raziskav in inovacij je Obzorje Evropa. Vendar pa bi se moral zelo specifičen del razvojnih dejavnosti financirati iz proračunskih sredstev, ki se komponentama Galileo in EGNOS dodelijo na podlagi te uredbe, zlasti kadar se te dejavnosti nanašajo na bistvene elemente, kot so nabori čipov in sprejemniki, ki jih podpira Galileo, kar bi spodbudilo razvoj aplikacij v različnih gospodarskih sektorjih. Tovrstno financiranje pa ne bi smelo ogroziti uvajanja ali obratovanja infrastrukture, vzpostavljene v okviru Programa.
- (20) Program bi moral za zagotovitev konkurenčnosti evropske vesoljske industrije v prihodnosti podpirati razvoj naprednih znanj in spretnosti na z vesoljem povezanih področjih ter podpirati dejavnosti izobraževanja in usposabljanja, pri čemer bi bilo treba spodbujati enake možnosti, vključno z enakostjo spolov, da bi čim bolj izkoristili potencial državljanov Unije na tem področju.
- (21) V zvezi z infrastrukturo, namenjeno Programu, bi lahko bile potrebne dodatne raziskave in inovacije, ki bi se lahko podprle v okviru Obzorja Evropa, da bi se zagotovila usklajenost z dejavnostmi ESA na tem področju. S sinergijami z Obzorjem Evropa bi bilo treba zagotoviti, da se raziskovalne in inovacijske potrebe v vesoljskem sektorju opredelijo in vzpostavijo v okviru postopka strateškega načrtovanja raziskav in inovacij. Vesoljski podatki in storitve, ki so brezplačno na voljo v okviru Programa, bi se uporabili za razvoj prebojnih rešitev z raziskavami in inovacijami, tudi v Obzorju Evropa, v podporo prednostnim nalogam politike Unije. V postopku strateškega načrtovanja v okviru Obzorja Evropa bi bile opredeljene raziskovalne in inovacijske dejavnosti, za katere bi se morala uporabljati infrastruktura v lasti Unije, na primer Galileo, EGNOS in Copernicus. Raziskovalna infrastruktura, zlasti mreže za opazovanja *in situ*, bi bili bistveni element infrastrukture za opazovanja *in situ*, ki bo omogočala storitve Copernicus.
- (22) Pomembno je, da se vsa opredmetena in neopredmetena sredstva Unije ustvarijo ali razvijejo prek javnih naročil, ki jih Unija financira v okviru Programa. Da bi se v celoti spoštovale vse temeljne pravice, izhajajoče iz lastništva, bi bilo treba z vsemi obstoječimi lastniki skleniti potrebne dogovore. Tako lastništvo Unije ne bi smelo posegati v možnost, da Unija v skladu s to uredbo in kadar se na podlagi ocene vsakega posameznega primera zdi ustrezno, takšna sredstva da na voljo tretjim stranem ali jih odpiše.
- (23) Da bi se spodbudila čim širša uporaba storitev, ki jih ponuja Program, bi bilo smiselno poudariti, da se podatki, informacije in storitve zagotavljajo brez jamstva in brez poseganja v obveznosti, ki jih nalagajo pravno zavezujoče določbe.

- (24) Komisija bi morala biti zmožna pri opravljanju nekaterih svojih nalog neregulativne narave, po potrebi in v kolikšni meri je to nujno, za tehnično pomoč obrniti se na nekatere zunanje strani. Drugi subjekti, udeleženi pri javnem upravljanju Programa, bi morali prav tako imeti možnost, da zaprosijo za tako tehnično pomoč pri izvajanju nalog, ki so jim zaupane na podlagi te uredbe.
- (25) Ta uredba določa finančna sredstva za celotno trajanje Programa, ki za Evropski parlament in Svet pomenijo prednostni referenčni znesek v letnem proračunskem postopku v smislu točke 18 Medinstitucionalnega sporazuma z dne 16. decembra 2020 med Evropskim parlamentom, Svetom Evropske unije in Evropsko komisijo o proračunski disciplini, sodelovanju v proračunskih zadevah in dobrem finančnem poslovanju ter novih virih lastnih sredstev, vključno s časovnim načrtom za uvedbo novih virov lastnih sredstev ⁽⁶⁾.
- (26) Glede na to, kako pomembno je obvladovanje podnebnih sprememb v skladu z zavezami Unije za izvajanje Pariškega sporazuma, sprejetega na podlagi Okvirne konvencije Združenih narodov o spremembi podnebja ⁽⁷⁾, in zavezami za doseganje ciljev ZN za trajnostni razvoj, bi morali ukrepi v okviru te uredbe prispevati k vključevanju podnebnih ukrepov in doseganju skupnega cilja, da bi bilo najmanj 30 % proračunskih odhodkov Unije namenjenih za podnebne cilje. Ustrezni ukrepi bi morali biti opredeljeni med pripravo in izvajanjem Programa ter ponovno ocenjeni v okviru ustreznih postopkov ocenjevanja in pregleda. Evropski parlament, Svet in Komisija bodo sodelovali pri učinkoviti, pregledni in celoviti metodologiji, ki jo bo določila Komisija, da bi se ocenila poraba za cilje biotske raznovrstnosti v okviru vseh programov večletnega finančnega okvira, ob hkratnem upoštevanju obstoječih prekrivanj med podnebnimi cilji in cilji na področju ciljev biotske raznovrstnosti.
- (27) Prihodke, ustvarjene s komponentami Programa, bi morala prejeti Unija, da bi se delno izravnale njene že izvedene naložbe, in s temi prihodki bi se moralo podpreti uresničevanje ciljev Programa. Iz istega razloga bi moralo biti mogoče v pogodbah, sklenjenih s subjekti iz zasebnega sektorja, določiti mehanizem za delitev prihodkov.
- (28) Za Program se uporablja finančna uredba. Finančna uredba določa pravila za izvrševanje proračuna Unije, vključno s pravili o nepovratnih sredstvih, nagradah, javnih naročilih, posrednem upravljanju, finančnih instrumentih, proračunskih jamstvih, finančni pomoči in o povračilu zunanjih strokovnjakov.
- (29) Ker Program načeloma financira Unija, bi morala biti javna naročila za dejavnosti, financirane iz Programa, ki so oddana v okviru Programa, v skladu s pravili Unije. V tem okviru bi morala biti Unija odgovorna tudi za opredelitev ciljev na področju javnih naročil. Finančna uredba določa, da se lahko Komisija na podlagi rezultatov predhodne ocene opre na sisteme in postopke oseb ali subjektov, ki izvršujejo finančna sredstva Unije. Konkretno potrebne prilagoditve teh sistemov in postopkov ter ureditve za podaljšanje obstoječih pogodb bi bilo treba opredeliti v ustreznem sporazumu o okvirnem finančnem partnerstvu ali sporazumu o prispevku.
- (30) Program temelji na kompleksnih in nenehno spreminjajočih se tehnologijah. Odvisnost od takšnih tehnologij ustvarja negotovosti in tveganja pri javnih naročilih, oddanih v okviru Programa, kolikor ta javna naročila vključujejo dolgoročne zaveze v zvezi z opremo ali storitvami. Zato so poleg pravil, določenih v finančni uredbi, potrebni posebni ukrepi v zvezi z javnimi naročili. Tako bi morala obstajati možnost, da se naročilo odda v obliki javnega naročila s pogojnimi deli, pod določenimi pogoji uvede dopolnilo k pogodbi v okviru uspešnosti njenega izvajanja ali določi najmanjša stopnja oddaje naročil podizvajalcem, zlasti zato, da se omogoči sodelovanje MSP ter zagonskih podjetij. Končno zaradi tehnoloških negotovosti, značilnih za komponente Programa, cen javnih naročil ni mogoče vedno natančno oceniti, zato bi morala obstajati možnost, da se pogodbe sklenejo brez določitve fiksnih in dokončnih cen ter da se vanje vključijo določbe o varovanju finančnih interesov Unije.

⁽⁶⁾ UL L 433I, 22.12.2020, str. 28.

⁽⁷⁾ UL L 282, 19.10.2016, str. 4.

- (31) Za povečanje javnega povpraševanja in inovacij v javnem sektorju bi moral Program spodbujati uporabo svojih podatkov, informacij in storitev Programa, da se na regionalni in lokalni ravni podpre razvoj prilagojenih rešitev v industriji ter MSP, in sicer prek z vesoljem povezanih partnerstev za inovacije, kot je navedeno v točki 7 Priloge 1 k finančni uredbi, kar bi omogočilo, da so zajete vse faze, od razvoja do uvedbe in naročanja prilagojenih interoperabilnih vesoljskih rešitev za javne storitve.
- (32) Za doseganje ciljev Programa je pomembno, da se je mogoče, kadar je to ustrezno, opreti na zmogljivosti, ki jih nudijo javni in zasebni subjekti Unije, dejavni na področju vesolja, ter da je mogoče delovati na mednarodni ravni s tretjimi državami ali mednarodnimi organizacijami. Zato je treba predvideti možnost, da se uporabijo vsa ustrezna orodja in metode upravljanja, določene v PDEU in finančni uredbi, ter skupni postopki javnega naročanja.
- (33) Zlasti v primeru nepovratnih sredstev izkušnje kažejo, da je dejavnosti spodbujanja uporabe pri uporabnikih in na trgu ter splošnega ozaveščanja bolje izvajati decentralizirano, kot pa da jih od zgoraj navzdol izvaja Komisija. Med ukrepe z najvišjo stopnjo uspešnosti za nove udeležence ter MSP spadajo kuponi, ki so oblika finančne podpore upravičenca do nepovratnih sredstev tretjim stranem. Vendar pa jih ovira zgornja meja finančne podpore, ki je določena v finančni uredbi. Zato bi bilo treba za Program to zgornjo mejo zvišati, da bi se ohranil korak z vedno večjim potencialom za komercialno uporabo v vesoljskem sektorju.
- (34) Oblike financiranja in metode izvajanja v skladu s to uredbo bi morale biti izbrane na podlagi njihove zmožnosti za doseganje specifičnih ciljev ukrepov in za uresničevanje rezultatov, pri čemer bi se upoštevali zlasti stroški kontrol, upravno breme in pričakovano tveganje neskladnosti. Pri tem bi bilo treba razmisliti o uporabi pavšalnih zneskov, pavšalnih stopenj in stroškov na enoto ter o financiranju, ki ni povezano s stroški, kot je navedeno v členu 125(1) finančne uredbe.
- (35) Na podlagi Sklepa Sveta 2013/755/EU ⁽⁸⁾ bi morale biti osebe in subjekti s sedežem v čezmorskih državah ali ozemljih upravičeni do financiranja v skladu s pravili in cilji Programa ter morebitnimi ureditvami, ki se uporabljajo v državi članici, s katero je zadevna čezmorska država ali ozemlje povezano.
- (36) Za to uredbo se uporabljajo horizontalna finančna pravila, ki sta jih Evropski parlament in Svet sprejela na podlagi člena 322 PDEU. Ta pravila so določena v finančni uredbi, pri čemer določajo zlasti postopek za pripravo in izvrševanje proračuna prek nepovratnih sredstev, javnih naročil, nagrad in posrednega izvrševanja ter urejajo nadzor odgovornosti finančnih akterjev. Pravila, sprejeta na podlagi člena 322 PDEU, zajemajo tudi splošni režim pogojenosti za zaščito proračuna Unije.
- (37) V skladu s finančno uredbo, Uredbo (EU, Euratom) št. 883/2013 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁹⁾ ter uredbami Sveta (ES, Euratom) št. 2988/95 ⁽¹⁰⁾, (Euratom, ES) št. 2185/96 ⁽¹¹⁾ in (EU) 2017/1939 ⁽¹²⁾ se finančni interese Unije zaščitijo s sorazmernimi ukrepi, ki vključujejo ukrepe v zvezi s preprečevanjem, odkrivanjem, odpravljanjem in preiskovanjem nepravilnosti, tudi goljufij, z izterjavo izgubljenih, neupravičeno izplačanih ali nepravilno porabljenih sredstev ter po potrebi z naložitvijo upravnih sankcij. Zlasti je v skladu z uredbama (Euratom, ES) št. 2185/96 in (EU, Euratom) št. 883/2013 Evropski urad za boj proti goljufijam (OLAF) pooblaščen za izvajanje upravnih preiskav, vključno s pregledi in inšpekcijami na kraju samem, da bi ugotovil, ali je prišlo do goljufije, korupcije ali kakršnega koli drugega nezakonitega ravnanja, ki škodi finančnim interesom Unije. Evropsko javno

⁽⁸⁾ Sklep Sveta 2013/755/EU z dne 25. novembra 2013 o pridružitvi čezmorskih držav in ozemelj Evropski uniji, vključno z odnosi med Evropsko unijo (Sklep o pridružitvi čezmorskih držav in ozemelj) (UL L 344, 19.12.2013, str. 1).

⁽⁹⁾ Uredba (EU, Euratom) št. 883/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. septembra 2013 o preiskavah, ki jih izvaja Evropski urad za boj proti goljufijam (OLAF), ter razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1073/1999 Evropskega parlamenta in Sveta in Uredbe Sveta (Euratom) št. 1074/1999 (UL L 248, 18.9.2013, str. 1).

⁽¹⁰⁾ Uredba Sveta (ES, Euratom) št. 2988/95 z dne 18. decembra 1995 o zaščiti finančnih interesov Evropskih skupnosti (UL L 312, 23.12.1995, str. 1).

⁽¹¹⁾ Uredba Sveta (Euratom, ES) št. 2185/96 z dne 11. novembra 1996 o pregledih in inšpekcijah na kraju samem, ki jih opravlja Komisija za zaščito finančnih interesov Evropskih skupnosti pred goljufijami in drugimi nepravilnostmi [...] (UL L 292, 15.11.1996, str. 2[...].5).

⁽¹²⁾ Uredba Sveta (EU) 2017/1939 z dne 12. oktobra 2017 o izvajanju okrepljenega sodelovanja v zvezi z ustanovitvijo Evropskega javnega tožilstva (EJT) (UL L 283, 31.10.2017, str. 1).

tožilstvo (EJT) je v skladu z Uredbo (EU) 2017/1939 pooblaščen za preiskovanje in preganjanje kaznivih dejanj, ki škodijo finančnim interesom Unije, kot je določeno v Direktivi (EU) 2017/1371 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹³⁾. V skladu s finančno uredbo mora vsaka oseba ali subjekt, ki prejema sredstva Unije, v celoti sodelovati pri zaščiti finančnih interesov Unije, Komisiji, OLAF, Računskemu sodišču in, za tiste države članice, ki so vključene v okrepljeno sodelovanje na podlagi Uredbe (EU) 2017/1939, EJT podeliti potrebne pravice in dostop ter zagotoviti, da vse tretje strani, ki so vključene v izvrševanje sredstev Unije, podelijo enakovredne pravice.

- (38) Članice Evropskega združenja za prosto trgovino (EFTA), ki so članice Evropskega gospodarskega prostora (EGP), države pristopnice, države kandidatke in potencialne kandidatke, pa tudi države iz evropske sosedске politike, lahko v skladu z njihovimi zadevnimi sporazumi sodelujejo v Programu, z izjemo Galileo, EGNOS, GOVSATCOM in podkomponente nadzor in spremljanje v vesolju (SST). V Programu, z izjemo Galileo, EGNOS, GOVSATCOM in podkomponente SST, lahko sodelujejo tudi druge tretje države, in sicer na podlagi sporazuma, ki se sklene v skladu s členom 218 PDEU. Galileo in EGNOS bi morala biti odprta za sodelovanje članic EFTA, ki so članice EGP, v skladu s pogoji, določenimi v Sporazumu o Evropskem gospodarskem prostoru ⁽¹⁴⁾. Druge tretje države lahko sodelujejo v Galileo in EGNOS na podlagi sporazuma, ki se sklene v skladu s členom 218 PDEU. GOVSATCOM bi moral biti odprt za katero koli tretjo državo z golj na podlagi sporazuma, ki se sklene v skladu s členom 218 PDEU.
- (39) V to uredbo bi bilo treba uvesti posebno določbo, s katero se od tretjih držav zahteva, da odgovornemu odredbodajalcu, OLAF in Računskemu sodišču podelijo potrebne pravice in dostop, da lahko v celoti izvajajo svoje pristojnosti.
- (40) Od mednarodnih organizacij, ki nimajo sedeža v Uniji in ki želijo dostop do storitev SST, ki niso javno dostopne, bi bilo treba zahtevati, da sklenejo sporazum v skladu s členom 218 PDEU. Mednarodne organizacije s sedežem v Uniji, ki so javne lastnice in upravljavke vesoljskih plovil, bi bilo treba šteti za glavne uporabnice SST.
- (41) Za javno dostopne informacije za storitve SST bi se moralo razumeti, da pomenijo kakršne koli informacije, za katere ima uporabnik razumno podlago, da jih šteje za zakonito dostopne. Storitve SST za preprečevanje trkov, ponovni vstop in razdrobljenost temeljijo na zunanjih javno dostopnih informacijah SST, ki so na voljo na podlagi zahteve za dostop. Zato bi bilo treba storitve SST za preprečevanje trkov, ponovni vstop in razdrobljenost razumeti kot javno dostopne storitve, za katere se ne bi smel zahtevati sporazum v skladu s členom 218 PDEU. Dostop do njih bi moral biti omogočen na zahtevo morebitnega uporabnika.
- (42) Za dobro javno upravljanje Programa je potrebna jasna porazdelitev odgovornosti in nalog med različne udeležene subjekte, da bi se izognili nepotrebni prekrivanju ter zmanjšali prekoračitve stroškov in zamude. Vsi akterji upravljanja bi morali v okviru svojih pristojnosti in v skladu z njimi podpirati doseganje ciljev Programa.
- (43) Države članice so na področju vesolja dejavne že dolgo. Imajo sisteme, infrastrukturo, nacionalne agencije in organe, povezane z vesoljem. Zato lahko pomembno prispevajo k vesoljskemu programu, zlasti k njegovemu izvajanju. Lahko bi sodelovale z Unijo pri spodbujanju storitev in aplikacij Programa. Komisija bi lahko imela možnost, da mobilizira sredstva, ki so na voljo državam članicam, izkoristi njihovo pomoč ter jim pod skupno dogovorjenimi pogoji zaupa neregulativne naloge v okviru izvajanja Programa. Poleg tega bi morale zadevne države članice sprejeti vse potrebne ukrepe za zaščito zemeljskih postaj na svojem ozemlju. Države članice in Komisija bi morale tudi

⁽¹³⁾ Direktiva (EU) 2017/1371 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. julija 2017 o boju proti goljufijam, ki škodijo finančnim interesom Unije, z uporabo kazenskega prava (UL L 198, 28.7.2017, str. 29).

⁽¹⁴⁾ UL L 1, 3.1.1994, str. 3.

sodelovati med seboj ter z ustreznimi mednarodnimi in regulativnimi organi, da bi zagotovile, da so frekvence, potrebne za Program, na voljo in zaščitene na ustrezni ravni, kar bo omogočilo nemoten razvoj in izvajanje aplikacij na podlagi storitev, ki so na voljo, v skladu s Sklepom št. 243/2012/EU Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁵⁾.

- (44) Komisija ima kot zagovornica splošnega interesa Unije odgovornost za izvajanje Programa ter mora prevzeti splošno odgovornost zanj in spodbujati njegovo uporabo. Za kar najboljši izkoristek virov in pristojnosti različnih deležnikov bi morala Komisija imeti možnost, da ob upravičenih okoliščinah nekatere naloge zaupa drugim subjektom. Ker ima splošno odgovornost za Program, bi morala Komisija določiti glavne tehnične in operativne zahteve, potrebne za izvedbo sistemov in razvoj storitev. To bi morala storiti po posvetovanju s strokovnjaki držav članic, uporabniki in drugimi ustreznimi deležniki. Nazadnje, ob ugotovitvi, da na področju vesolja v skladu s členom 4(3) PDEU izvajanje pristojnosti s strani Unije ne preprečuje državam članicam, da bi izvajale svoje pristojnosti, bi morala Komisija zagotoviti skladnost dejavnosti, ki se izvajajo v okviru Programa.
- (45) Poslanstvo Agencije Evropske unije za Program (v nadaljnjem besedilu: Agencija), ki bo nadomestila in nasledila Agencijo za evropski GNSS, ustanovljeno z Uredbo (EU) št. 912/2010 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁶⁾, je prispevati k Programu, zlasti na področju varnostne akreditacije ter razvoja trga in aplikacij navzdol v verigi vesoljskih dejavnosti. Zato bi ji bilo treba podeliti nekatere naloge, povezane s temi področji. V zvezi z varnostjo in glede na izkušnje na tem področju bi morala biti Agencija odgovorna za naloge varnostne akreditacije za vse ukrepe Unije v vesoljskem sektorju. Na podlagi pozitivnih izkušenj pri spodbujanju uporabe Galileo in EGNOS med uporabniki ter njunega uveljavljanja na trgu bi bilo treba Agenciji zaupati tudi dejavnosti, s katerimi se med uporabniki povečuje stopnja uporabe drugih komponent Programa poleg komponent Galileo in EGNOS, ter dejavnosti razvoja aplikacij navzdol v verigi vesoljskih dejavnosti za vse komponente Programa. To bi omogočilo Agenciji, da izkoristi ekonomija obsega in zagotovi priložnosti za razvoj aplikacij, ki bi temeljile na več komponentah Programa (integrirane aplikacije). Vendar pa te dejavnosti ne bi smele posegati v dejavnosti za povečanje stopnje uporabe med storitvami in uporabniki, ki jih Komisija zaupa pooblaščenim subjektom v okviru Copernicus. Pooblastitev Agencije za razvoj aplikacij navzdol v verigi vesoljskih dejavnosti ne bi smela preprečevati drugim pooblaščenim subjektom, da razvijajo aplikacije navzdol v verigi vesoljskih dejavnosti. Poleg tega bi morala Agencija opravljati naloge, ki jih Komisija prenese na podlagi enega ali več sporazumov o prispevkih v okviru sporazuma o okvirnem finančnem partnerstvu, ki zajemajo druge posebne naloge, povezane z Programom. Pri prenosu nalog na Agencijo bi ji bilo treba zagotoviti ustrezne človeške, upravne in finančne vire.
- (46) V nekaterih ustrezno utemeljenih okoliščinah bi morala imeti Agencija možnost, da državam članicam ali skupini držav članic zaupa posebne naloge. To bi moralo biti omejeno na dejavnosti, ki jih Agencija ne more izvesti sama, in ne bi smelo vplivati na upravljanje programa in razdelitev nalog, kot je opredeljeno v tej uredbi.
- (47) Galileo in EGNOS sta kompleksna sistema, ki zahtevata intenzivno usklajevanje. Glede na to, da sta komponenti Programa, bi morala to usklajevanje izvajati institucija ali organ Unije. Zaradi strokovnega znanja, ki je bilo razvito v preteklih letih, je Agencija najprimernejši organ za usklajevanje vseh operativnih nalog, povezanih z obratovanjem teh sistemov, razen za mednarodno sodelovanje. Agenciji bi bilo zato treba zaupati upravljanje

⁽¹⁵⁾ Sklep št. 243/2012/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. marca 2012 o vzpostavitvi večletnega programa politike radijskega spektra (UL L 81, 21.3.2012, str. 7).

⁽¹⁶⁾ Uredba (EU) št. 912/2010 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. septembra 2010 o ustanovitvi Agencije za evropski GNSS, razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 1321/2004 o vzpostavitvi upravljaljskih struktur Evropskega satelitskega radio-navigacijskega sistema in spremembah Uredbe (ES) št. 683/2008 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 276, 20.10.2010, str. 11).

obratovanja Galileo in EGNOS. Kljub temu pa to ne pomeni, da bi morala Agencija sama opravljati vse naloge v zvezi z obratovanjem teh sistemov. Lahko bi se oprla na strokovno znanje drugih subjektov, zlasti ESA. To bi moralo zajemati tudi dejavnosti v zvezi z razvojem sistemov, oblikovanjem in razvojem delov zemeljskega segmenta in satelitov, kar bi bilo treba zaupati ESA. Dodeljevanje nalog drugim subjektom temelji na pristojnostih takih subjektov in ne bi smelo povzročiti podvajanja dela.

- (48) ESA je mednarodna organizacija z obsežnim strokovnim znanjem na področju vesolja, ki je leta 2004 z Evropsko skupnostjo sklenila okvirni sporazum (v nadaljnjem besedilu: okvirni sporazum 2004) ⁽¹⁷⁾. Zato je pomembna partnerica pri izvajanju Programa, s katero bi bilo treba vzpostaviti ustrezne odnose. V zvezi s tem in v skladu s finančno uredbo bi Komisija morala skleniti sporazum o okvirnem finančnem partnerstvu z ESA in Agencijo, ki bi urejal vse finančne odnose med Komisijo, Agencijo in ESA, zagotovil njihovo usklajenost ter bi bil skladen z okvirnim sporazumom iz leta 2004, zlasti s členoma 2 in 5 navedenega sporazuma. Ker pa ESA ni organ Unije in se zanjo ne uporablja pravo Unije, je za zagotovitev zaščite interesov Unije in njenih držav članic bistveno, da ESA sprejme ustrezne ukrepe in da so, kar zadeva izvrševanje proračuna, naloge, ki so ji zaupane, skladne z odločitvami Komisije. Sporazum bi moral vsebovati tudi vse določbe, potrebne za zaščito finančnih interesov Unije.
- (49) Delovanje Satelitskega centra Evropske unije (SATCEN) kot evropske avtonomne zmogljivosti za zagotavljanje dostopa do informacij in storitev, ki so rezultat uporabe ustreznih vesoljskih sredstev in dodatnih podatkov, je že bilo priznано z izvajanjem Sklepa št. 541/2014/EU Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁸⁾.
- (50) Za strukturno vključitev zastopanosti uporabnikov v upravljanje sistema GOVSATCOM ter za združevanje potreb in zahtev uporabnikov prek nacionalnih in civilnovojaških razmejitev bi morali relevantni subjekti Unije s tesnimi stiki z uporabniki, kot so Evropska obrambna agencija, Evropska agencija za mejno in obalno stražo (Frontex), Evropska agencija za pomorsko varnost, Evropska agencija za nadzor ribištva, Agencija Evropske unije za sodelovanje na področju preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj, vojaška/civilna zmogljivost za načrtovanje in izvajanje operacij ter Center za usklajevanje nujnega odziva, imeti usklajevalno vlogo za posamezne skupine uporabnikov. Na združeni ravni bi morala Agencija za skupnosti civilnih uporabnikov usklajevati uporabniške vidike ter imeti možnost spremljati operativno uporabo, povpraševanje, skladnost z zahtevami ter spreminjajoče se potrebe in zahteve.
- (51) Zaradi velikega pomena z vesoljem povezanih dejavnosti za gospodarstvo Unije in življenja državljanov Unije bi morali biti ključni prednostni nalogi Programa zagotavljanje dvojne narave sistemov in aplikacij, ki temeljijo na teh sistemih, ter doseganje in ohranjanje visoke stopnje varnosti, zlasti zaradi zaščite interesov Unije in njenih držav članic, vključno v zvezi s tajnimi in drugimi občutljivimi netajnimi podatki.
- (52) Komisija in visoki predstavnik bi morala brez poseganja v pristojnosti držav članic na področju nacionalne varnosti v okviru svojih pristojnosti zagotoviti varnost Programa v skladu s to uredbo in, kadar je to ustrezno, s Sklepom Sveta (SZVP) 2021/698 ⁽¹⁹⁾.
- (53) Evropska služba za zunanje delovanje (ESZD) lahko glede na svoje specifično strokovno znanje in redne kontakte z organi tretjih držav in mednarodnih organizacij v skladu s Sklepom Sveta 2010/427/EU ⁽²⁰⁾ pomaga Komisiji pri izvajanju nekaterih nalog v zvezi z varnostjo Programa na področju zunanjih odnosov.

⁽¹⁷⁾ UL L 261, 6.8.2004, str. 64.

⁽¹⁸⁾ Sklep št. 541/2014/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. aprila 2014 o vzpostavitvi okvira podpore za nadzor in spremljanje v vesolju (UL L 158, 27.5.2014, str. 227).

⁽¹⁹⁾ Sklep Sveta (SZVP) 2021/698 z dne 30. aprila 2021 o varnosti sistemov in storitev, ki so nameščeni, delujejo in se uporabljajo v okviru Vesoljskega programa Unije in lahko vplivajo na varnost Unije, ter razveljavitvi Sklepa 2014/496/SZVP (glej stran 178 tega Uradnega lista).

⁽²⁰⁾ Sklep Sveta z dne 26. julija 2010 o organizaciji in delovanju Evropske službe za zunanje delovanje (2010/427/EU) (UL L 201, 3.8.2010, str. 30).

- (54) Brez poseganja v izključno pristojnost držav članic na področju nacionalne varnosti, kot je določeno v členu 4(2) PEU, in na pravico držav članic, da v skladu s členom 346 PDEU zaščitijo svoje bistvene varnostne interese, bi bilo treba poskrbeti za posebno upravljanje varnosti, da se zagotovi nemoteno izvajanje Programa. To upravljanje bi moralo temeljiti na treh ključnih načelih. Prvo načelo je, da je treba bogate in edinstvene izkušnje držav članic na področju varnostnih zadev nujno upoštevati v največji možni meri. Drugo načelo je, da morajo biti zaradi preprečevanja nasprotij interesov in morebitnih pomanjkljivosti pri uporabi varnostnih pravil operativne funkcije ločene od funkcij v zvezi z varnostno akreditacijo. In tretje načelo je, da je subjekt, ki je odgovoren za upravljanje vseh ali dela komponent Programa, hkrati tudi najprimernejši za upravljanje varnosti nalog, ki so mu zaupane. Varnost Programa bi temeljila na izkušnjah, pridobljenih pri izvajanju Galileo, EGNOS in Copernicus v zadnjih letih. Dobro upravljanje varnosti zahteva tudi, da morajo biti vloge ustrezno porazdeljene med različne akterje. Kot odgovorna za izvajanje Programa bi morala Komisija brez poseganja v pristojnosti držav članic na področju nacionalne varnosti določiti splošne varnostne zahteve, ki veljajo za vsako posamezno komponento Programa.
- (55) Kibernetska varnost evropske vesoljske infrastrukture, tako na Zemlji kot v vesolju, je bistvena za zagotavljanje neprekinjenega delovanja sistemov in storitev. Pri določanju varnostnih zahtev bi bilo zato treba ustrezno upoštevati potrebo po zaščiti sistemov in njihovih storitev pred kibernetскими napadi, vključno z uporabo novih tehnologij.
- (56) Komisija bi morala po potrebi po analizi tveganja in nevarnosti določiti strukturo za spremljanje varnosti. Ta struktura za spremljanje varnosti bi morala biti subjekt, ki ustreza navodilom, pripravljenim v okviru Sklepa (SZVP) 2021/698. Za Galileo bi ta organ moral biti Center za nadzor varnosti Galileo. Kar zadeva izvajanje Sklepa (SZVP) 2021/698, bi morala biti vloga odbora za varnostno akreditacijo omejena na zagotavljanje informacij o varnostni akreditaciji sistema Svetu ali visokemu predstavniku.
- (57) Zaradi edinstvenosti in kompleksnosti Programa in njegove povezave z varnostjo bi bilo treba pri varnostni akreditaciji upoštevati priznana in uveljavljena načela. Zato je nujno, da se dejavnosti varnostne akreditacije izvajajo na podlagi skupne odgovornosti za varnost Unije in njenih držav članic, in sicer s prizadevanjem za doseg soglasja in vključitev vseh, ki jih to zadeva, ter z uvedbo postopka za stalno spremljanje tveganja. Nujno je tudi, da se tehnične dejavnosti varnostne akreditacije zaupajo strokovnjakom, ki so ustrezno usposobljeni za akreditiranje kompleksnih sistemov in imajo varnostno dovoljenje ustrezne stopnje.
- (58) Tajne podatke EU je treba obravnavati v skladu z varnostnimi pravili, določenimi v Sklepu Sveta 2013/488/EU ⁽²¹⁾ in Sklepu Komisije (EU, Euratom) 2015/444 ⁽²²⁾. V skladu s Sklepom 2013/488/EU morajo države članice spoštovati načela in minimalne standarde, določene v njem, da se zagotovi enakovredna raven zaščite tajnih podatkov EU.
- (59) Za zagotovitev varne izmenjave informacij bi bilo treba sprejeti ustrezne sporazume, da se zagotovi zaščita tajnih podatkov EU, posredovanih tretjim državam in mednarodnim organizacijam v okviru Programa.
- (60) Pomemben cilj Programa je zagotavljati njegovo varnosti in krepitev strateške avtonomije na področju ključnih tehnologij in vrednostnih verig, obenem pa ohranjanje odprtega gospodarstva, vključno s prosto in pravično trgovino, ter izkoriščanje možnosti, ki jih vesolje ponuja za varnost Unije in njenih držav članic. V posebnih primerih ta cilj zahteva v posebnih primerih določitev ustreznih pogojev za upravičenost in sodelovanje, da se

⁽²¹⁾ Sklep Sveta z dne 23. septembra 2013 o varnostnih predpisih za varovanje tajnih podatkov EU (2013/488/EU) (UL L 274, 15.10.2013, str. 1).

⁽²²⁾ Sklep Komisije (EU, Euratom) 2015/444 z dne 13. marca 2015 o varnostnih predpisih za varovanje tajnih podatkov EU (UL L 72, 17.3.2015, str. 53).

zagotovi zaščita celovitosti, varnosti in odpornosti operativnih sistemov Unije. To ne bi smelo ogroziti potrebe po konkurenčnosti in stroškovni učinkovitosti. Komisija bi morala pri ocenjevanju pravnih subjektov, nad katerimi izvaja nadzor tretja država ali subjekt iz tretje države, upoštevati načela in merila, določena v Uredbi (EU) 2019/452 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽²³⁾.

- (61) V okviru Programa se nekateri podatki, ki sicer niso tajni, obravnavajo v skladu z že veljavnimi pravnimi akti Unije ali nacionalnimi zakoni, pravili in predpisi, vključno z omejitvami glede razširjanja.
- (62) Satelitske navigacijske sisteme in sisteme za opazovanje Zemlje uporablja vse več ključnih gospodarskih sektorjev, zlasti promet, telekomunikacije, kmetijstvo in energetika. Program bi moral izkoristiti sinergije med temi sektorji in pri tem upoštevati koristi, ki jim jih prinašajo vesoljske tehnologije, podpirati razvoj združljive opreme ter spodbujati razvoj ustreznih standardov in certifikatov. Vse več je tudi sinergij med vesoljskimi dejavnostmi in dejavnostmi, povezanimi z varnostjo in obrambo Unije in njenih držav članic. Popoln nadzor nad satelitsko navigacijo bi zato moral zagotavljati tehnološko neodvisnost Unije, dolgoročno tudi za sestavne dele infrastrukturne opreme, in zagotoviti njeno strateško avtonomnost.
- (63) Cilj Galileo je vzpostavitev in upravljanje prve infrastrukture za globalno satelitsko navigacijo in določanje položaja, ki je posebej zasnovana za civilne namene in ki jo lahko uporablja vrsta javnih in zasebnih akterjev v Evropi in po vsem svetu. Galileo deluje neodvisno od drugih obstoječih ali morebitnih prihodnjih sistemov in s tem med drugim prispeva k strateški avtonomnosti Unije. Druga generacija Galileo bi morala biti postopno uvedena pred letom 2030, prva z zmanjšano operativno zmogljivostjo.
- (64) Cilj EGNOS je izboljšati kakovost odprtih signalov, ki jih oddajajo obstoječi globalni satelitski navigacijski sistemi, zlasti tistih, ki jih oddaja Galileo. Storitve, ki jih zagotavlja EGNOS, bi morale do konca leta 2026 predvsem pokrivati ozemlja držav članic z zemljepisno lego v Evropi, za ta namen pa tudi Ciper, Azore, Kanarske otoke in Madeiro. Na področju letalstva bi morala imeti ta ozemlja možnost, da bi EGNOS uporabila za navigacijske službe zračnega prometa na vseh ravneh učinkovitosti, ki jih podpira EGNOS. Kolikor je to tehnično izvedljivo in kar zadeva varovanje življenj, bi se geografska pokritost storitev, ki jih zagotavlja EGNOS, na podlagi mednarodnih sporazumov lahko razširila tudi na druge svetovne regije. Brez poseganja v Uredbo (EU) 2018/1139 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽²⁴⁾ in v potrebno spremljanje kakovosti storitev Galileo za namene letalstva bi bilo treba opozoriti, da čeprav se lahko signali, ki jih oddaja Galileo, uporabljajo tudi za lažje določanje položaja zrakoplovov v vseh fazah leta prek nujnega sistema za povečevanje, vključno z regionalnim, lokalnim in elektronskim sistema na krovu, so lahko v storitve upravljanja zračnega prometa (ATM) in navigacijske službe zračnega prometa (ANS) vključeni samo lokalni ali regionalni sistemi za povečevanje, kot je EGNOS v Evropi. Storitve EGNOS za varovanje življenj bi morala biti zagotovljena v skladu z veljavnimi standardi Mednarodne organizacije civilnega letalstva (v nadaljnjem besedilu: standardi ICAO).
- (65) Nujno je treba zagotoviti trajnost Galileo in EGNOS ter kontinuiteto, razpoložljivost, natančnost, zanesljivost in varnost njunih storitev. V spreminjajočem se okolju in na hitro razvijajočem se trgu je treba tudi poskrbeti za njun nadaljnji razvoj ter zasnovati nove generacije teh sistemov, vključno z razvojem povezanega vesoljskega in zemeljskega segmenta.

⁽²³⁾ Uredba (EU) 2019/452 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. marca 2019 o vzpostavitvi okvira za pregled neposrednih tujih naložb v Uniji (UL L 79I, 21.3.2019, str. 1).

⁽²⁴⁾ Uredba (EU) 2018/1139 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. julija 2018 o skupnih pravilih na področju civilnega letalstva in ustanovitvi Agencije Evropske unije za varnost v letalstvu ter spremembi uredb (ES) št. 2111/2005, (ES) št. 1008/2008, (EU) št. 996/2010, (EU) št. 376/2014 ter direktiv 2014/30/EU in 2014/53/EU Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi uredb (ES) št. 552/2004 in (ES) št. 216/2008 Evropskega parlamenta in Sveta ter Uredbe Sveta (EGS) št. 3922/91 (UL L 212, 22.8.2018, str. 1).

- (66) Izraz „komercialna storitev“ iz Uredbe (EU) št. 1285/2013 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽²⁵⁾ zaradi razvoja te storitve ni več primeren. Namesto tega sta bili v Izvedbenemu sklepu Komisije (EU) 2017/224 ⁽²⁶⁾ opredeljeni ločeni storitvi, in sicer zelo natančna storitev in storitev za avtentikacijo.
- (67) Za optimizacijo uporabe storitev bi morale biti storitve, ki jih zagotavljata Galileo in EGNOS, združljive in interoperabilne tako med seboj, vključno na ravni uporabnikov, pa tudi, kolikor je mogoče, z drugimi satelitskimi navigacijskimi sistemi in s konvencionalno radionavigacijo, kadar sta tovrstna združljivost in interoperabilnost določeni v mednarodnih sporazumih, in sicer brez poseganja v cilj strateške avtonomnosti Unije.
- (68) Glede na pomembnost zemeljske infrastrukture za Galileo in EGNOS in njenega vpliva na njuno varnost bi morala lokacijo te infrastrukture določiti Komisija. Zemeljska infrastruktura teh sistemov bi se morala tudi v prihodnje uvajati po odprtem in preglednem postopku, pri čemer lahko sodeluje Agencija, kjer je to ustrezno glede na njene pristojnosti.
- (69) Da bi kar najbolj povečali socialno-ekonomske koristi Galileo in EGNOS in pri tem prispevali k strateški avtonomnosti Unije, zlasti v občutljivih sektorjih in na področju varnosti in zaščite, bi bilo treba spodbujati uporabo storitev, ki jih zagotavljata EGNOS in Galileo, v drugih politikah Unije, tudi z regulativnimi sredstvi, kadar je to upravičeno in koristno. Tudi ukrepi za spodbujanje uporabe teh storitev v vseh državah članicah so pomemben del procesa.
- (70) Komponente Programa bi morale spodbujati uporabo digitalne tehnologije v vesoljskih sistemih, distribucijo podatkov in storitev ter razvoj navzdol v verigi vesoljskih dejavnosti. V tem kontekstu bi bilo treba posebno pozornost nameniti pobudam in ukrepom, ki jih je Komisija predlagala v svojih sporočilih z dne 14. septembra 2016 z naslovom „Povezljivost za konkurenčen enotni digitalni trg – evropski gigabitni družbi naproti“ in z dne 14. septembra 2016 z naslovom „Akcijski načrt za 5G v Evropi“.
- (71) Copernicus bi moral zagotoviti avtonomen dostop do okoljskega znanja in ključnih tehnologij za opazovanje Zemlje in geoinformacijske storitve, s čimer bi Unijo podprli pri prizadevanju za neodvisno sprejemanje odločitev in ukrepov, med drugim na področju okolja, podnebnih sprememb, morja in pomorske politike, kmetijstva in razvoja podeželja, ohranjanja kulturne dediščine, civilne zaščite, spremljanja kopnega in infrastrukture, varnosti in digitalnega gospodarstva.
- (72) Copernicus bi moral temeljiti na dejavnostih in dosežkih na podlagi Uredbe (EU) št. 377/2014 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽²⁷⁾ o vzpostavitvi programa Unije za opazovanje in spremljanje Zemlje (Copernicus) ter Uredbe (EU) št. 911/2010 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽²⁸⁾, ki je vzpostavila predhodnik programa za globalno spremljanje okolja in varnosti (GMES) in pravila za izvajanje njegovih začetnih operativnih dejavnosti, zagotoviti kontinuiteto teh dejavnosti in dosežkov in jih še okrepiti, ob upoštevanju najnovejših trendov na področju raziskav, tehnološkega napredka in inovacij, ki vplivajo na opazovanje Zemlje, ter razvoja analitike velepodatkov in umetne inteligence ter s tem povezanih strategij in pobud na ravni Unije, kot je Komisija navedla v svoji beli knjigi o umetni inteligenci z dne 19. februarja 2020 z naslovom „Evropski pristop k odličnosti in zaupanju“ ter v svojem sporočilu z dne 19. februarja 2020 z naslovom „Evropska strategija za podatke“. Za razvoj novih sredstev bi Komisija morala tesno sodelovati z državami članicami, ESA, Evropsko organizacijo za uporabo meteoroloških satelitov

⁽²⁵⁾ Uredba (EU) št. 1285/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2013 o vzpostavitvi in obratovanju evropskih satelitskih navigacijskih sistemov ter razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 876/2002 in Uredbe (ES) št. 683/2008 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 347, 20.12.2013, str. 1).

⁽²⁶⁾ Izvedbeni sklep Komisije (EU) 2017/224 z dne 8. februarja 2017 o določitvi tehničnih in operativnih specifikacij, ki komercialni storitvi, ki jo nudi sistem, vzpostavljen v okviru programa Galileo, omogočajo, da izpolni funkcijo iz člena 2(4)(c) Uredbe (EU) št. 1285/2013 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 34, 9.2.2017, str. 36).

⁽²⁷⁾ Uredba (EU) št. 377/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 3. aprila 2014 o vzpostavitvi programa Copernicus in o razveljavitvi Uredbe (EU) št. 911/2010 (UL L 122, 24.4.2014, str. 44).

⁽²⁸⁾ Uredba (EU) št. 911/2010 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. septembra 2010 o evropskem programu za spremljanje Zemlje (GMES) in njegovih začetnih operativnih dejavnostih (2011–2013) (UL L 276, 20.10.2010, str. 1).

(EUMETSAT) in po potrebi z drugimi subjekti, ki imajo v lasti ustrezna vesoljska sredstva ter sredstva *in situ*. V največji možni meri bi moral Copernicus uporabiti zmogljivosti za opazovanje Zemlje iz vesolja držav članic, ESA, EUMETSAT in drugih subjektov, vključno s komercialnimi pobudami v Uniji, ter s tem prispevati tudi k razvoju donosnega komercialnega vesoljskega sektorja v Evropi. Kadar je to izvedljivo in ustrezno, bi moral Copernicus uporabiti tudi razpoložljive podatke *in situ* in pomožne podatke, ki jih v skladu z Direktivo 2007/2/ES Evropskega parlamenta in Sveta ⁽²⁹⁾ zagotovijo predvsem države članice. Komisija bi morala sodelovati z državami članicami in Evropsko agencijo za okolje, da se zagotovi učinkovit dostop in uporaba sklopov podatkov *in situ* za Copernicus.

- (73) Copernicus bi se moral izvajati v skladu s cilji Direktive 2003/98/ES Evropskega parlamenta in Sveta ⁽³⁰⁾, zlasti v skladu s cilji glede preglednosti, ustvarjanja pogojev, ki omogočajo razvoj storitev, ter prispevanja h gospodarski rasti in ustvarjanju delovnih mest v Uniji. Dostop do podatkov in informacij Copernicus bi moral biti prost in neomejen.
- (74) Ves potencial, ki ga ima Copernicus za družbo in gospodarstvo Unije, bi bilo treba popolnoma sprostiti širše od neposrednih upravičencev, in sicer tako, da se poveča stopnja uporabe pri uporabnikih, za kar je treba sprejeti dodatne ukrepe, da bi lahko te podatke uporabljali tudi nestrokovnjaki, s čimer bi se spodbudili rast, ustvarjanje delovnih mest in prenosi znanja.
- (75) Copernicus je uporabniško usmerjen program. Njegov razvoj bi zato moral temeljiti na razvijajočih se zahtevah glavnih uporabnikov Copernicus, hkrati pa bi moral upoštevati tudi nastanek novih javnih ali zasebnih skupnosti uporabnikov. Copernicus bi se moral opreti na analizo možnosti za zadovoljevanje razvijajočih se potreb uporabnikov, vključno s tistimi, ki so povezane z izvajanjem in spremljanjem politik Unije, za katere je potrebna stalna in učinkovita udeležnost uporabnikov, zlasti v zvezi z opredelitvijo in potrjevanjem zahtev.
- (76) Copernicus se že izvaja. Zato je pomembno zagotoviti kontinuiteto že obstoječe infrastrukture in storitev, hkrati pa jih prilagoditi spreminjajočim se potrebam uporabnikov, spreminjajočemu se tržnemu okolju, zlasti pojavu privatnih akterjev v vesolju, in družbeno-političnemu razvoju, za kar je potrebna zmožnost hitrega odzivanja. To zahteva razvoj funkcionalne strukture Copernicus, da bi bolje odražal premik od prve faze operativnih storitev k zagotavljanju naprednih in bolj ciljno usmerjenih storitev novim skupnostim uporabnikov ter k spodbujanju trgov navzdol v verigi vesoljskih dejavnosti z dodano vrednostjo. V ta namen bi bilo treba pri njegovem nadaljnjem izvajanju sprejeti pristop, ki bi temeljil na podatkovni vrednostni verigi, tj. pridobivanju podatkov, obdelavi, razširjanju in uporabi podatkov in informacij ter dejavnostih za povečanje stopnje uporabe med uporabniki in uveljavljanja na trgu in za izgradnjo zmogljivosti, medtem ko bi bile v procesu strateškega načrtovanja v okviru Obzorja Evropa opredeljene raziskovalne in inovacijske dejavnosti, ki bi morale uporabljati Copernicus.
- (77) V zvezi s pridobivanjem podatkov bi morale biti dejavnosti v okviru Copernicus usmerjene v dokončanje in vzdrževanje obstoječe vesoljske infrastrukture, pripravo dolgoročne zamenjave satelitov na koncu njihove življenjske dobe ter začetek novih misij, ki bodo obravnavale zlasti nove sisteme opazovanja, s katerimi se bo podprlo reševanje izziva svetovnih podnebnih sprememb, kot je spremljanje antropogenih emisij CO₂ in emisij drugih toplogrednih plinov. Dejavnosti v okviru Copernicus bi morale razširiti globalno pokritost spremljanja v polarnih regijah in podpirati zagotavljanje okoljske skladnosti, zakonsko predpisano spremljanje in poročanje na področju okolja ter inovativne okoljske aplikacije v kmetijstvu, upravljanju z gozdnimi, vodnimi in morskimi viri ter kulturni dediščini, kot je spremljanje kmetijskih rastlin, gospodarjenje z vodnimi viri in izboljšano spremljanje požarov. Pri tem bi se moral Copernicus opreti na naložbe, izvedene v prejšnjem obdobju financiranja (2014–2020), tudi naložbe držav članic, ESA in EUMETSAT, in jih kar najbolj izkoristiti ter preučiti nove operativne in poslovne modele za nadaljnjo dopolnitev zmogljivosti Copernicus. Nadaljnji razvoj svoje varnostne razsežnosti, da bi se Copernicus lahko odzival na spreminjajoče se potrebe uporabnikov na področju varnosti, bi lahko temeljil na uspešnih partnerstvih z državami članicami v okviru ustreznih mehanizmov upravljanja.

⁽²⁹⁾ Direktiva 2007/2/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. marca 2007 o vzpostavitvi infrastrukture za prostorske informacije v Evropski skupnosti (INSPIRE) (UL L 108, 25.4.2007, str. 1).

⁽³⁰⁾ Direktiva 2003/98/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. novembra 2003 o ponovni uporabi informacij javnega sektorja (UL L 345, 31.12.2003, str. 90).

- (78) V okviru funkcije za obdelavo podatkov in informacij bi moral Copernicus zagotavljati svojo dolgoročno vzdržnost in nadaljnji razvoj svojih storitev, informacije za zadovoljitev potreb javnega sektorja in tistih, ki izhajajo iz mednarodnih zavez Unije, ter čim bolj povečati priložnosti za komercialno uporabo. Copernicus bi moral na evropski, nacionalni, lokalni in svetovni ravni zagotavljati zlasti informacije o sestavi ozračja in kakovosti zraka; informacije o stanju in dinamiki oceanov; informacije v podporo spremljanju kopnega in ledu, ki so v pomoč pri izvajanju politik Unije ter nacionalnih in lokalnih politik; informacije v podporo prilagajanju podnebnim spremembam in blažitvi njihovih posledic; geoprostorske informacije v podporo obvladovanju izrednih razmer, vključno prek dejavnosti preprečevanja, zagotavljanju okoljske skladnosti, kot tudi in civilni zaščiti, vključno s podporo zunanjemu delovanju Unije. Komisija bi morala opredeliti ustrezne pogodbene ureditve, ki bi spodbujale trajnost zagotavljanja storitev.
- (79) Pri izvajanju storitev Copernicus bi se morala Komisija zanašati na pristojne subjekte, zadevne agencije Unije, skupine ali konzorcije nacionalnih organov ali kateri koli drug zadevni organ, ki bi lahko bil upravičen za sklenitev sporazuma o prispevkih. Pri izbiri teh subjektov bi morala Komisija zagotoviti, da ni motenj v delovanju in zagotavljanju storitev ter da imajo zadevni subjekti v zvezi z varnostno občutljivimi podatki ustrezne zmogljivosti za zgodnje opozarjanje in spremljanje kriznih razmer v okviru skupne zunanje in varnostne politike ter zlasti skupne varnostne in obrambne politike. V skladu s členom 154(2) finančne uredbe morajo osebe in subjekti, ki so pooblaščenici za izvrševanje sredstev Unije, spoštovati načelo nediskriminacije do vseh držav članic. Skladnost s tem načelom bi bilo treba zagotoviti z ustreznimi sporazumi o prispevkih v zvezi z zagotavljanjem storitev Copernicus.
- (80) Izvajanje storitev Copernicus bi moralo spodbujati javno uporabo storitev, saj bi uporabniki lahko predvideli razpoložljivost in razvoj storitev, ter spodbujati sodelovanje z državami članicami in drugimi stranmi. V ta namen bi morali Komisija in njeni pooblaščenici subjekti pri nadaljnjem razvoju portfelja storitev in informacij Copernicus tesno sodelovati s skupnostmi glavnih uporabnikov Copernicus iz vse Evrope za zagotovitev, da se zadosti spreminjajočim se potrebam javnega sektorja in politik ter se lahko tako kar najbolj poveča stopnja uporabe podatkov, pridobljenih z opazovanjem Zemlje. Komisija in države članice bi morale sodelovati, da bi razvile komponento Copernicus *in situ* ter olajšale vključevanje podatkov Copernicus *in situ* v zbirke vesoljskih podatkov za nadgrajene storitve Copernicus.
- (81) Politika brezplačnih, popolnih in odprtih podatkov Copernicus je bila ocenjena kot eden najuspešnejših elementov izvajanja Copernicus in je bila ključnega pomena pri spodbujanju velikega povpraševanja po njegovih podatkih in informacijah, s čimer je ta program postal eden največjih svetovnih ponudnikov podatkov, pridobljenih z opazovanjem Zemlje. Nedvomno je treba zagotoviti dolgoročno in varno kontinuiteto zagotavljanja brezplačnih, popolnih in odprtih podatkov, dostop do teh podatkov pa bi bilo treba zavarovati, da bi uresničili ambiciozne cilje, določene v vesoljski strategiji za Evropo. Podatki Copernicus so ustvarjeni predvsem zato, da bi koristili evropskim državljanom, in s tem, ko so ti podatki prosto dostopni po vsem svetu, se povečujejo priložnosti sodelovanja za podjetja in akademike iz Unije ter prispeva k učinkovitemu evropskemu vesoljskemu ekosistemu. Če bi dostop do podatkov in informacij Copernicus kakor koli omejili, bi bilo to treba storiti v skladu s politiko glede podatkov Copernicus, kot je določeno v tej uredbi in Delegirani uredbi Komisije (EU) št. 1159/2013⁽³¹⁾.
- (82) Pod ustreznimi pogoji in omejitvami bi bilo treba omogočiti popoln, odprt in brezplačen dostop do podatkov in informacij, pridobljenih v okviru Copernicus, da bi se spodbudila njihova uporaba in souporaba ter okrepili evropski trgi za opazovanje Zemlje, zlasti v sektorju navzdol v verigi vesoljskih dejavnosti, s čimer bi se omogočila rast in ustvarjanje delovnih mest v Uniji. S tem bi se morali še naprej zagotavljati podatki in informacije z visoko stopnjo doslednosti, stalnosti, zanesljivosti in kakovosti. To zahteva obsežen in uporabnikom prijazen dostop do podatkov Copernicus in informacij Copernicus ter njihovo obdelavo in uporabo z različnimi stopnjami pravočasnosti, za kar bi morala Komisija še naprej uporabljati celostni pristop tako na ravni Unije kot držav članic,

⁽³¹⁾ Delegirana uredba Komisije (EU) št. 1159/2013 z dne 12. julija 2013 o dopolnitvi Uredbe (EU) št. 911/2010 Evropskega parlamenta in Sveta o evropskem programu za spremljanje Zemlje (GMES) z opredelitvijo pogojev za registracijo in izdajo licenc uporabnikom GMES in opredelitvijo meril za omejitev dostopa do namenskih podatkov GMES in informacij storitev GMES (UL L 309, 19.11.2013, str. 1).

kar bi omogočilo tudi združevanje z drugimi viri podatkov in informacij. Zato bi morala Komisija sprejeti potrebne ukrepe, s katerimi bi zagotovila, da bodo podatki Copernicus in informacije Copernicus zlahka in dejansko dostopni in jih bo mogoče enostavno in učinkovito uporabiti, zlasti s spodbujanjem storitev dostopa do podatkov in informacij v državah članicah ter, kadar je mogoče, s spodbujanjem interoperabilnosti med obstoječimi evropskimi infrastrukturami za podatke, pridobljene z opazovanjem Zemlje, da se vzpostavijo sinergije s temi sredstvi, da bi se čim bolj povečala in okrepila uporaba podatkov Copernicus in informacij Copernicus na trgu.

- (83) Komisija bi morala v skladu s to uredbo in veljavnimi pravicami tretjih strani pri določanju pogojev za izdajo licenc za podatke tretjih strani sodelovati s ponudniki podatkov, da se olajša njihova uporaba v Copernicus. Nekateri podatki Copernicus in informacije Copernicus, vključno s slikami visoke ločljivosti, lahko vplivajo na varnost Unije ali držav članic, zato je mogoče v ustrezno utemeljenih primerih sprejeti ukrepe v odziv na tveganja in grožnje za varnost Unije in držav članic.
- (84) Da se nacionalni, regionalni in lokalni organi, MSP, znanstveniki in raziskovalci spodbudijo k uporabi podatkov, pridobljenih z opazovanjem Zemlje, in tehnologij za opazovanje Zemlje ter se jim olajša uporaba teh podatkov in tehnologij, bi bilo treba z dejavnostmi za povečanje stopnje uporabe med uporabniki spodbujati namenska omrežja za razširjanje podatkov Copernicus, vključno z nacionalnimi in regionalnimi organi, kot sta Releji Copernicus in Akademija Copernicus. V zvezi s tem bi si morale Komisija in države članice prizadevati za vzpostavitev tesnejših povezav med Copernicus ter politikami Unije in nacionalnimi politikami, da bi se spodbudilo povpraševanje po komercialnih aplikacijah in storitvah ter da bi lahko podjetja, zlasti MSP ter zagonska podjetja, razvijala aplikacije na podlagi podatkov Copernicus in informacij Copernicus, s pomočjo katerih bi se v Evropi vzpostavil konkurenčen ekosistem podatkov, pridobljenih z opazovanjem Zemlje.
- (85) Na mednarodnem področju bi moral Copernicus zagotavljati natančne in zanesljive informacije za sodelovanje s tretjimi državami in mednarodnimi organizacijami ter v podporo zunanji politiki in politiki razvojnega sodelovanja Unije. Copernicus bi bilo treba obravnavati kot evropski prispevek h Globalnemu sistemu sistemov za opazovanje zemlje, Odboru za satelite za opazovanje Zemlje, Konferenci pogodbenic Okvirne konvencije Združenih narodov o spremembi podnebja iz leta 1992, doseganju ciljev ZN za trajnostni razvoj in Sendajskemu okviru za zmanjševanje tveganja nesreč. Komisija bi morala vzpostaviti ali ohraniti ustrezno sodelovanje z ustreznimi sektorskimi organi ZN in Svetovno meteorološko organizacijo.
- (86) Kadar je to ustrezno, bi se morala Komisija pri izvajanju Copernicus, kar zadeva razvoj, usklajevanje, izvajanje in razvoj vesoljskih komponent, dostop do podatkov tretjih strani, ko je to ustrezno, ter izvajanje namenskih misij, kadar tega ne počne kakšen drug subjekt, opreti na evropske mednarodne organizacije, s katerimi je že sklenila partnerstva, zlasti na ESA. Poleg tega bi se morala Komisija opreti na EUMETSAT, kar zadeva izvajanje namenskih misij ali njihovih delov in, kadar je to ustrezno, dostop do podatkov sodelujočih misij v skladu s strokovnim znanjem in pooblastili EUMETSAT.
- (87) Na področju storitev bi morala Komisija ustrezno izkoristiti posebne zmogljivosti agencij Unije, kot so Evropska agencija za okolje, Evropska agencija za pomorsko varnost, Frontex, SATCEN ter medvladni Evropski center za srednjeročne vremenske napovedi, pa tudi že izvedene evropske naložbe prek podjetja Mercator Ocean v storitve spremljanja morskega okolja. Kar zadeva varnost, se bi z visokim predstavnikom skušal doseči celovit pristop na ravni Unije. Skupno raziskovalno središče (JRC) Komisije je dejavno sodelovalo že na začetku pobude GMES in je podpiralo razvoj v zvezi z Galileo in podkomponento vesoljski vremenski dogodki (SWE). V skladu z Uredbo (EU) št. 377/2014 JRC upravlja storitev Copernicus za obvladovanje izrednih razmer in globalno komponento storitve Copernicus za spremljanje kopnega; prispeva k pregledu kakovosti in ustreznosti podatkov in informacij ter k prihodnjemu razvoju. Komisija bi se morala pri izvajanju Programa tudi v prihodnje opirati na znanstveno in tehnično svetovanje JRC.
- (88) Unija je na podlagi zahtev Evropskega parlamenta in Sveta iz Sklepa št. 541/2014/EU vzpostavila okvir podpore za SST. Vesoljski odpadki resno ogrožajo varnost in trajnost vesoljskih dejavnosti. Podkomponenta SST je zato bistvena za ohranitev kontinuitete komponent Programa in njihovih prispevkov k politikam Unije. S prizadevanji za

preprečevanje širjenja vesoljskih odpadkov podkomponenta SST prispeva k zagotavljanju trajnostnega in zajemčnega dostopa do vesolja ter njegove uporabe, kar je globalni skupni cilj. V tem kontekstu bi to lahko podprlo pripravo evropskih projektov za čiščenje Zemljine orbite.

- (89) Učinkovitost in avtonomija zmogljivosti v okviru podkomponente SST bi se morali naprej razvijati. V ta namen bi morala na podlagi podatkov iz mreže senzorjev SST podkomponenta SST vzpostaviti avtonomen evropski katalog vesoljskih objektov. Kadar je ustrezno, bi lahko Unija razmislila o tem, da bi nekatere svoje podatke dala na voljo za komercialne, nekomercialne in raziskovalne namene. Podkomponenta SST bi morala še naprej podpirati delovanje in zagotavljanje storitev SST. Ker so storitve SST uporabniško usmerjene, bi bilo treba vzpostaviti ustrezne mehanizme za zbiranje zahtev uporabnikov, vključno z varnostnimi zahtevami in s tistimi, ki se nanašajo na prenos pomembnih informacij javnim ustanovam in od javnih ustanov, da bi se izboljšala učinkovitost sistema, ob hkratnem spoštovanju nacionalne varnosti in varnostnih politik.
- (90) Zagotavljanje storitev SST bi moralo temeljiti na sodelovanju med Unijo in državami članicami ter na uporabi obstoječih in prihodnjih nacionalnih strokovnih znanj in sredstev, vključno s tistimi, ki so bila razvita prek ESA ali Unije. Obstajati bi morala možnost zagotavljanja finančne podpore razvoju novih senzorjev SST. Ob upoštevanju občutljive narave SST bi morale države članice, ki sodelujejo v podkomponenti SST, ohraniti nadzor nad nacionalnimi senzorji in njihovim delovanjem, vzdrževanjem in obnovo ter nad obdelavo podatkov, na podlagi katerih se zagotavljajo storitve SST.
- (91) Države članice z lastništvom ali dostopom do ustreznih zmogljivosti, ki so na voljo za podkomponento SST, bi morale imeti možnost sodelovati pri zagotavljanju storitev SST. Za sodelujoče države članice v konzorciju, ustanovljenem s Sklepom št. 541/2014/EU, bi morale veljati, da imajo lastništvo ali dostop do ustreznih zmogljivosti, ki so na voljo za podkomponento SST. Države članice, ki želijo sodelovati pri zagotavljanju storitev SST, bi morale predložiti enoten skupen predlog in dokazati skladnost z dodatnimi elementi v zvezi z operativno ureditvijo. Določiti bi bilo treba ustrezna pravila za izbor in organizacijo teh držav članic.
- (92) Za zagotovitev enotnih pogojev izvajanja te uredbe, bi bilo treba na Komisijo prenesti izvedbena pooblastila za sprejem podrobnih postopkov in elementov za ugotavljanje udeležbe držav članic pri zagotavljanju storitev SST. Kadar ni vložen noben skupen predlog držav članic, ki želijo sodelovati pri zagotavljanju storitev SST, ali kadar Komisija meni, da takšen vložen predlog ne izpolnjuje določenih meril, bi morala Komisija imeti možnost, da začne drugi korak za vzpostavitev sodelovanja držav članic pri zagotavljanju storitev SST. V postopkih in elementih za drugi korak bi morale biti opredeljene orbite, ki jih je treba zajeti, in bi se moralo upoštevati, da je treba čim bolj povečati sodelovanje držav članic pri zagotavljanju storitev SST. Kadar ti postopki in elementi predvidevajo možnost, da Komisija izbere več predlogov, da se zajamejo vse orbite, bi bilo prav tako treba zagotoviti ustrezne mehanizme za usklajevanje med skupinami držav članic in učinkovito rešitev, da se zajamejo vse storitve SST. Ta pooblastila bi bilo treba izvajati v skladu z Uredbo (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽³²⁾.
- (93) Ko se podkomponenta SST vzpostavi, bi moral upoštevati načela dopolnjevanja dejavnosti in kontinuitete visokokakovostnih uporabniško usmerjenih storitev SST, temeljiti pa bi moral na najboljšem strokovnem znanju. Zato bi se bilo treba pri podkomponenti SST izogibati nepotrebemu podvajanju. Odvečne zmogljivosti bi morale zagotavljati kontinuiteto, kakovost in odpornost storitev SST. Dejavnosti skupin strokovnjakov bi morale prispevati k temu, da se izogoj takemu nepotrebemu podvajanju.
- (94) Poleg tega bi morala podkomponenta SST spodbujati obstoječe ukrepe za zmanjšanje tveganj, kot so smernice za zmanjšanje vesoljskih odpadkov odbora ZN COPUOS in smernice za dolgoročno vzdržnost vesoljskih dejavnosti, ali druge pobude za zagotovitev varnosti, zaščite in vzdržnosti vesoljskih dejavnosti. Da bi se zmanjšalo tveganje trkov, bi si bilo treba v okviru podkomponente SST prizadevati tudi za sinergije s pobudami za dejavno

⁽³²⁾ Uredba (EU) No 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o določitvi splošnih pravil in načel, na podlagi katerih države članice nadzirajo izvajanje izvedbenih pooblastil Komisije (UL L 55, 28.2.2011, str. 13).

odstranjevanje in nevtraliziranje vesoljskih odpadkov. Podkomponenta SST bi morala prispevati k zagotavljanju miroljubne uporabe in raziskovanja vesolja. Povečanje vesoljskih dejavnosti lahko vpliva na mednarodne pobude na področju upravljanja vesoljskega prometa. Unija bi morala spremljati ta razvoj in bi ga lahko upoštevala pri vmesnem pregledu sedanjega večletnega finančnega okvira.

- (95) Dejavnosti v okviru podkomponent SST, SWE in NEO bi morali upoštevati sodelovanje z mednarodnimi partnerji, zlasti Združenimi državami, mednarodnimi organizacijami in drugimi tretjimi stranmi, zlasti za preprečevanje trkov v vesolju, preprečevanje širjenja vesoljskih odpadkov in povečanje pripravljenosti na učinke ekstremnih vesoljskih vremenskih dogodkov in objektov v bližini Zemlje.
- (96) Varnostni odbor Sveta je priporočil vzpostavitev strukture za obvladovanje tveganja, da bi bila pri izvajanju Sklepa št. 541/2014/EU ustrezno upoštevana vprašanja glede varnosti podatkov. V ta namen in ob upoštevanju že opravljenega dela bi morale države članice, ki sodelujejo v podkomponenti SST, določiti ustrezne strukture in postopke za obvladovanje tveganja.
- (97) Varnost državljanov lahko ogrozijo ekstremni in veliki vesoljski vremenski dogodki, ki motijo tudi delovanje vesoljske in zemeljske infrastrukture. Zato bi bilo treba v okviru Programa določiti podkomponento SWE, da bi se ocenila tveganja v zvezi z vesoljskim vremenom in ustrezne potrebe uporabnikov, povečala ozaveščenost o tveganjih v zvezi z vesoljskim vremenom, poskrbelo za zagotavljanje uporabniško usmerjenih storitev SWE in izboljšale zmogljivosti držav članic za zagotavljanje storitve SWE. Komisija bi morala prednostno razvrstiti sektorje, za katere se bodo zagotavljale operativne storitve SWE, pri čemer bi morala upoštevati potrebe uporabnikov, tveganja in tehnološko pripravljenost. Dolgoročno bi se lahko obravnavale tudi potrebe drugih sektorjev. Za zagotavljanje storitev na ravni Unije v skladu s potrebami uporabnikov bi bile potrebne ciljno usmerjene, usklajene in nadaljnje raziskovalne in razvojne dejavnosti, da se podpre razvoj storitev SWE. Zagotavljanje storitev SWE bi moralo temeljiti na obstoječih nacionalnih zmogljivostih in zmogljivostih Unije ter omogočati široko sodelovanje držav članic, evropskih in mednarodnih organizacij in vključevanje zasebnega sektorja.
- (98) Bela knjiga Komisije z dne 1. marca 2017 o prihodnosti Evrope, Rimska izjava voditeljev držav in vlad 27 držav članic EU z dne 25. marca 2017 ter več resolucij Evropskega parlamenta opozarjajo, da ima Unija pomembno vlogo pri zagotavljanju varne, varovane in odporne Evrope, ki je sposobna obravnavati izzive, kot so regionalni konflikti, terorizem, kibernetске grožnje in naraščajoči migracijski pritiski. Varen in zagotovljen dostop do satelitskih komunikacij je nepogrešljivo orodje za varnostne akterje, združevanje in souporaba tega ključnega varnostnega vira na ravni Unije pa krepi Unijo, ki ščiti svoje državljane.
- (99) Evropski svet je v svojih sklepih z zasedanja 19. in 20. decembra 2013 z odobravanjem sprejel priprave na področju satelitskih komunikacij za naslednjo generacijo vladnih satelitskih komunikacij (GOVSATCOM) v tesnem sodelovanju med državami članicami, Komisijo in ESA. GOVSATCOM je bil prav tako opredeljen kot eden od elementov globalne strategije za zunanjo in varnostno politiko Evropske unije iz junija 2016. GOVSATCOM bi moral prispevati k odzivu EU na hibridne grožnje in podpirati pomorsko varnostno strategijo EU ter politiko EU za Arktiko.
- (100) GOVSATCOM je uporabniško usmerjen program z močno varnostno razsežnostjo. Zadevni akterji bi morali imeti možnost analizirati tri glavne sklope primerov uporabe GOVSATCOM: krizno upravljanje, ki lahko vključuje civilne in vojaške misije in operacije v okviru skupne varnostne in obrambne politike, naravne nesreče in nesreče, ki jih povzroči človek, humanitarne krize ter izredne razmere na morju; nadzor, ki lahko zajema varovanje meje in predmejnih območij, varovanje morske meje, pomorski nadzor in nadzor nad nezakonito trgovino, ter osrednja infrastruktura, ki lahko zajema diplomatsko mrežo, policijsko komunikacijo, digitalno infrastrukturo, kot so podatkovni centri in strežniki, ključno infrastrukturo (npr. energija, prevoz, vodne pregrade, kot so jezi) in vesoljsko infrastrukturo.

- (101) Akterji Unije in držav članic bi morali zmogljivost in storitve GOVSATCOM uporabljati v misijah in operacijah, ki so kritične za zaščito in varnost. Zato je potrebna ustrežna raven neodvisnosti od tretjih strani (tretjih držav in subjektov iz tretjih držav), in sicer pri vseh elementih GOVSATCOM, kot so vesoljske in zemeljske tehnologije na ravni komponent, podsistemov in sistemov, proizvodne industrije, lastniki in upravljavci vesoljskih sistemov ter fizična lokacija komponent zemeljskih sistemov.
- (102) Satelitske komunikacije niso neizčrpen vir, temveč so omejene s satelitsko zmogljivostjo, frekvenco in geografsko pokritostjo. Da bi bil GOVSATCOM stroškovno učinkovit in da bi lahko izkoriščal ekonomije obsega, mora optimizirati usklajevanje med povpraševanjem uporabnikov GOVSATCOM in ponudbo zmogljivosti in storitev v okviru pogodb GOVSATCOM. Ker se povpraševanje in potencialna ponudba s časom spreminjata, sta potrebna stalno spremljanje in prožnost za prilagoditev storitev GOVSATCOM.
- (103) Operativne zahteve bi morale temeljiti na analizi primerov uporabe. Iz navedenih operativnih zahtev in v povezavi z varnostnimi zahtevami bi bilo treba razviti portfelj storitev. Portfelj storitev bi moral služiti kot referenca, ki se uporablja za storitve GOVSATCOM. Da bi se ohranila najboljša možna usklajenost med povpraševanjem in zagotovljenimi storitvami, bi bilo treba imeti možnost portfelj za storitve GOVSATCOM redno posodabljati.
- (104) V prvi fazi GOVSATCOM, približno do leta 2025, bi se uporabljale obstoječe zmogljivosti. V tem kontekstu bi morala Komisija zmogljivosti GOVSATCOM priskrbeti od držav članic z nacionalnimi sistemi in vesoljskimi zmogljivostmi ter od komercialnih ponudnikov satelitskih komunikacij ali storitev, pri čemer bi morala upoštevati bistvene varnostne interese Unije. V tej prvi fazi bi se storitve uvajale postopoma. Če se v prvi fazi pri podrobni analizi prihodnje ponudbe in povpraševanja ugotovi, da ta pristop ne zadostuje za pokrivanje naraščajočega povpraševanja, bi moralo biti mogoče sprejeti odločitev o prehodu na drugo fazo in razvoju dodatne prilagojene vesoljske infrastrukture ali zmogljivosti prek enega ali več javno-zasebnih partnerstev, npr. s satelitskimi operaterji v Uniji.
- (105) Da bi optimizirali razpoložljive vire satelitske komunikacije, zagotovili dostop v nepredvidljivih razmerah, kot so naravne nesreče, ter zagotovili operativno učinkovitost in kratek čas obdelave zahtev, je potreben zemeljski segment, kot so vozlišča GOVSATCOM in morebitni drugi zemeljski elementi. Moral bi biti zasnovan na podlagi operativnih in varnostnih zahtev. Da bi se zmanjšala tveganja, lahko vozlišče GOVSATCOM vključuje več fizičnih lokacij. Za zemeljski segment bodo morda potrebni drugi zemeljski elementi, kot so sidrne postaje.
- (106) Za uporabnike satelitskih komunikacij je uporabniška oprema najpomembnejši operativni vmesnik. Pristop GOVSATCOM bi moral omogočati, da bo lahko večina uporabnikov za storitve GOVSATCOM še naprej uporabljala svojo obstoječo uporabniško opremo.
- (107) Uporabniki so v interesu operativne učinkovitosti navedli, da si je pomembno prizadevati za interoperabilnost uporabniške opreme in za uporabniško opremo, ki omogoča uporabo različnih satelitskih sistemov. Na tem področju bi lahko bili potrebni raziskave in razvoj.
- (108) Na ravni izvajanja bi bilo treba naloge in odgovornosti porazdeliti med specializirane subjekte, kot so Evropska obrambna agencija (EDA), ESZD, ESA, Agencija in druge agencije Unije, in sicer tako, da se zagotovi uskladitev z njihovo glavno vlogo, zlasti pri vidikih, povezanih z uporabniki.
- (109) Pristojni organ za GOVSATCOM ima pomembno vlogo pri nadzoru nad tem, da uporabniki in drugi nacionalni subjekti, ki so udeleženi pri GOVSATCOM, upoštevajo pravila o souporabi in prednostni razvrstitvi ter varnostne postopke, kot je določeno v varnostnih zahtevah. Država članica, ki ni določila pristojnega organa za GOVSATCOM, bi morala v vsakem primeru določiti kontaktno točko za obravnavanje katerega koli odkritega poskusa motenja, ki vpliva na GOVSATCOM.
- (110) Države članice, Svet, Komisija in ESZD bi morali imeti možnost, da postanejo udeleženci GOVSATCOM, če se odločijo izdajati odobritve uporabnikom GOVSATCOM ali zagotavljati zmogljivosti, lokacije ali podporne objekte. Glede na to, da se država članica sama odloči, ali bo izdajala odobritve uporabnikom GOVSATCOM ali zagotavljala

zmogljivosti, lokacije ali podporne objekte, države članice ne morejo biti obvezane, da postanejo udeleženske GOVSATCOM ali gostijo infrastrukturo GOVSATCOM. GOVSATCOM kot komponenta torej ne bi posegal v pravico držav članic, da ne sodelujejo v GOVSATCOM, vključno v skladu s svojim nacionalnim pravom ali ustavnimi zahtevami v zvezi s politikami glede neuvrščeniosti in nesodelovanja v vojaških zaveznih zvežih.

- (111) Za zagotovitev enotnih pogojev izvajanja te uredbe bi bilo treba na Komisijo prenesti izvedbena pooblastila za sprejetje operativnih zahtev glede storitev GOVSATCOM in storitev portfelja za storitve GOVSATCOM. Ta pooblastila bi bilo treba izvajati v skladu z Uredbo (EU) št. 182/2011.
- (112) Za zagotovitev enotnih pogojev izvajanja te uredbe bi bilo treba na Komisijo prenesti izvedbena pooblastila glede sprejetja podrobnih pravil o izmenjavi in prednostni razvrstitvi za uporabo združenih satelitskih komunikacijskih zmogljivosti GOVSATCOM. Pri opredelitvi podrobnih pravil o izmenjavi in prednostni razvrstitvi bi Komisija morala upoštevati operativne in varnostne zahteve ter analizo tveganj in pričakovanega povpraševanja udeležencev GOVSATCOM. Čeprav bi bilo treba storitve GOVSATCOM za uporabnike GOVSATCOM načeloma zagotavljati brezplačno, se lahko kot del teh podrobnih pravil o izmenjavi in prednostni razvrstitvi razvije politika oblikovanja cen, če analiza pokaže, da ni dovolj zmogljivosti, in če je namen to, da se prepreči izkrivljanje trga. Ta pooblastila bi bilo treba izvajati v skladu z Uredbo (EU) št. 182/2011.
- (113) Za zagotovitev enotnih pogojev izvajanja te uredbe bi bilo treba na Komisijo prenesti izvedbena pooblastila v zvezi z lokacijo infrastrukture zemeljskega segmenta za GOVSATCOM. Komisija bi morala imeti možnost, da za izbiro teh lokacij upošteva operativne in varnostne zahteve, pa tudi obstoječo infrastrukturo. Ta pooblastila bi bilo treba izvajati v skladu z Uredbo (EU) št. 182/2011.
- (114) Z Uredbo (EU) št. 912/2010 je bila za upravljanje nekaterih vidikov satelitskih navigacijskih programov Galileo in EGNOS ustanovljena agencija Unije, imenovana Agencija za evropski GNSS. Ta uredba Agenciji za evropski GNSS nalaga nove naloge, zlasti varnostno akreditacijo, ne samo v zvezi z Galileo in EGNOS, temveč tudi v zvezi z drugimi komponentami Programa. Zato je treba ustrezno prilagoditi ime, naloge in organizacijske vidike Agencije za evropski GNSS.
- (115) V skladu s Sklepom 2010/803/EU ⁽³³⁾ je sedež Agencije v Pragi. Uslužbenci Agencije so za izvajanje nalog Agencije lahko zaposleni v katerem od zemeljskih centrov Galileo ali EGNOS iz Izvedbenega sklepa Komisije (EU) 2016/413 ⁽³⁴⁾ z namenom izvajanja dejavnosti Programa, navedenih v ustreznem sporazumu. Poleg tega bi lahko za to, da bi Agencija delovala čim bolj učinkovito in uspešno, omejeno število osebja dodelili lokalnim uradom v eni ali več državah članicah. Takšna dodelitev osebja zunaj sedeža Agencije ali zemeljskih centrov Galileo in EGNOS ne bi smela povzročiti prenosa bistvenih dejavnosti Agencije na te lokalne urade.
- (116) Glede na njeno razširjeno področje pristojnosti, ki ne bi smelo biti več omejeno na Galileo in EGNOS, bi bilo treba ime Agencije za evropski GNSS spremeniti. Vendar pa bi morala biti v okviru Agencije zagotovljena kontinuiteta dejavnosti Agencije za evropski GNSS, vključno glede pravic in obveznosti, osebja in veljavnosti vseh sprejetih odločitev.
- (117) Glede na pooblastila Agencije in vlogo Komisije pri izvajanju Programa je ustrezno določiti, da se nekatere odločitve, ki jih sprejme upravni odbor, ne bi smele sprejeti brez pozitivnega glasovanja predstavnikov Komisije.

⁽³³⁾ Sklep, sprejet v medsebojnem dogovoru predstavnikov vlad držav članic, z dne 10. decembra 2010 o sedežu Agencije za evropski GNSS (2010/803/EU) (UL L 342, 28.12.2010, str. 15).

⁽³⁴⁾ Izvedbeni sklep Komisije (EU) 2016/413 z dne 18. marca 2016 o določitvi lokacije talne infrastrukture sistema, ki izhaja iz programa Galileo, in potrebnih ukrepov za zagotovitev njenega obratovanja ter razveljavitvi Izvedbenega sklepa 2012/117/EU 2012/117/EU (UL L 74, 19.3.2016, str. 45).

- (118) Brez poseganja v pristojnosti Komisije bi morali biti upravni odbor, odbor za varnostno akreditacijo in izvršni direktor pri opravljanju svojih nalog neodvisni in bi morali delovati v javnem interesu.
- (119) Mogoče je in dejansko verjetno, da bi nekatere komponente Programa temeljile na uporabi občutljive ali varnostne nacionalne infrastrukture. V tem primeru bi bilo treba zaradi nacionalne varnosti določiti, da se smejo sestankov upravnega odbora in odbora za varnostno akreditacijo udeležiti predstavniki držav članic in predstavniki Komisije, in sicer na podlagi potrebe po seznanitvi. V upravnem odboru se glasovanja udeležujejo le predstavniki držav članic, ki imajo to infrastrukturo, in predstavnik Komisije. V poslovniku upravnega odbora in odbora za varnostno akreditacijo bi moralo biti določeno, kdaj se ta postopek uporabi.
- (120) Na podlagi odstavkov 22 in 23 Medinstitucionalnega sporazuma z dne 13. aprila 2016 o boljši pripravi zakonodaje ⁽³⁵⁾ bi bilo treba ta program oceniti na podlagi informacij, zbranih v skladu s posebnimi zahtevami glede spremljanja, pri tem pa se izogibati nalaganju upravnega bremena, zlasti državam članicam, in pretiranemu urejanju. Te zahteve bi morale po potrebi vključevati merljive kazalnike kot podlago za ocenjevanje dejanskih rezultatov Programa.
- (121) Uporaba storitev, ki temeljijo na Copernicus in Galileo, bo imela predvidoma na splošno velik učinek na evropsko gospodarstvo. Vendar se zdi, da zaenkrat prevladujejo *ad hoc* meritve in študije primerov. Komisija (Eurostat) bi morala opredeliti ustrezne statistične meritve in kazalnike, ki bi bili podlaga za sistematično in verodostojno spremljanje učinka vesoljskih dejavnosti Unije.
- (122) Evropski parlament in Svet bi bilo treba nemudoma obvestiti o programih dela.
- (123) Za zagotovitev enotnih pogojev izvajanja te uredbe bi bilo treba na Komisijo prenesti izvedbena pooblastila glede prerazporeditve sredstev med kategorijami odhodkov proračuna Programa, sprejetja sklepov o prispevkih v zvezi s sporazumi o prispevkih, določitve tehničnih in operativnih zahtev, potrebnih za izvajanje in razvoj komponent Programa in storitev, ki jih zagotavljajo, določitve sporazuma o okvirnem finančnem partnerstvu, sprejetja ukrepov, potrebnih za nemoteno delovanje Galileo in EGNOS ter njuno sprejetje na trgu, sprejetja podrobnih določb glede dostopa do storitev SST in zadevnih postopkov, sprejetja večletnega načrta in ključnih kazalnikov uspešnosti za razvoj storitve SST Unije, sprejetja podrobnih pravil o delovanju organizacijskega okvira za države članice, ki sodelujejo v podkomponenti SST, izbora storitev SWE in sprejetja programov dela. Ta pooblastila bi bilo treba izvajati v skladu z Uredbo (EU) št. 182/2011. Komisiji bi moral pomagati odbor, ki bi se sestajal v posebni sestavi.
- (124) Komponente Programa so uporabniško naravnane, zato je za njihovo izvajanje in razvoj potrebna nepretrgana in dejanska udeležba uporabnikov, zlasti pri opredeljevanju in potrjevanju zahtev v zvezi s storitvami. Da bi imel Program večjo vrednost za uporabnike, bi bilo treba njihov doprinos aktivno podpirati prek rednih posvetovanj s končnimi uporabniki iz javnega in zasebnega sektorja držav članic in iz mednarodnih organizacij, kadar je to ustrezno. V ta namen bi bilo treba ustanoviti delovno skupino (v nadaljnjem besedilu: forum uporabnikov) za pomoč programskemu odboru pri opredelitvi zahtev uporabnikov in potrjevanju skladnosti storitev, pa tudi pri odkrivanju vrzeli v storitvah, ki se zagotavljajo. V poslovniku programskega odbora bi morala biti določena organizacija foruma uporabnikov, da bi se upoštevale posebnosti vsake komponente Programa in vsake storitve v okviru komponent. Kadar je to mogoče, bi morale države članice prispevati k forumu uporabnikov na podlagi sistematičnega in usklajenega posvetovanja z uporabniki na nacionalni ravni.

⁽³⁵⁾ UL L 123, 12.5.2016, str. 1.

- (125) Ker so za dobro javno upravljanje potrebni enotno vodenje Programa, hitrejše sprejemanje odločitev in enakopraven dostop do informacij, bi morale biti predstavnikom subjektov, ki so jim zaupane naloge, povezane s Programom, omogočeno, da kot opazovalci sodelujejo pri delu programskega odbora, ustanovljenega pri uporabi Uredbe (EU) št. 182/2011. Iz istih razlogov bi lahko imeli predstavniki tretjih držav in mednarodnih organizacij, ki so sklenile mednarodni sporazum z Unijo, ki je povezan s Programom ali njegovimi komponentami oziroma podkomponentami, možnost sodelovanja pri delu programskega odbora, ob upoštevanju varnostnih omejitev in v skladu s pogoji takšnega sporazuma. Predstavniki subjektov, ki so jim zaupane naloge, povezane s Programom, tretjih držav in mednarodnih organizacij ne bi smeli imeti pravice sodelovati pri glasovanju v programskem odboru. Pogoji za udeležbo opazovalcev in *ad hoc* udeležencev bi morali biti določeni v poslovniku programskega odbora.
- (126) Za zagotovitev učinkovite ocene napredka Programa pri doseganju njegovih ciljev bi bilo treba v skladu s členom 290 PDEU na Komisijo prenesti pooblastilo za sprejemanje aktov v zvezi z dopolnitvijo določb o podatkih Copernicus in informacijah Copernicus, ki se zagotovijo uporabnikom Copernicus glede specifikacij ter pogojev in postopkov za dostop do takih podatkov in takih informacij, v zvezi s spremembo Priloge k tej uredbi glede na kazalnike, kadar je to potrebno, in dopolnitvijo te uredbe z določbami o vzpostavitvi okvira za spremljanje in ocenjevanje. Zlasti je pomembno, da se Komisija pri svojem pripravljalnem delu ustrezno posvetuje, vključno na ravni strokovnjakov, in da se ta posvetovanja izvedejo v skladu z načeli, določenimi v Medinstitucionalnem sporazumu z dne 13. aprila 2016 o boljši pripravi zakonodaje. Za zagotovitev enakopravnega sodelovanja pri pripravi delegiranih aktov Evropski parlament in Svet zlasti prejmeta vse dokumente sočasno s strokovnjaki iz držav članic, njihovi strokovnjaki pa se sistematično lahko udeležujejo sestankov strokovnih skupin Komisije, ki zadevajo pripravo delegiranih aktov.
- (127) Ker cilja te uredbe države članice ne morejo zadovoljivo doseči, temveč se zaradi obsega in učinkov ukrepa, ki presegajo finančne in tehnične zmogljivosti katere koli posamezne države članice, lažje doseže na ravni Unije, lahko Unija sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 PEU. V skladu z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta uredba ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje navedenega cilja.
- (128) Za zagotovitev enotnih pogojev izvajanja varnostnih zahtev Programa bi bilo treba na Komisijo prenesti izvedbena pooblastila. Ta pooblastila bi bilo treba izvajati v skladu z Uredbo (EU) št. 182/2011. Države članice bi morale imeti možnost, da v največji možni meri nadzirajo varnostne zahteve Programa. Pri sprejemanju izvedbenih aktov na področju varnosti Programa bi moral Komisiji pomagati programski odbor v posebni sestavi za varnost. Glede na občutljivost varnostnih zadev bi si predsednik programskega odbora moral prizadevati poiskati rešitve, ki bi v odboru imele največjo možno podporo. Komisija ne bi smela sprejemati izvedbenih aktov, ki bi določali splošne varnostne zahteve Programa, kadar programski odbor ne poda mnenja.
- (129) Program bi bilo treba vzpostaviti za obdobje sedmih let, da se njegovo trajanje uskladi s trajanjem večletnega finančnega okvira za obdobje 2021 do 2027 iz Uredbe Sveta (EU, Euratom) 2020/2093 ⁽³⁶⁾ (v nadaljnjem besedilu: večletni finančni okvir za obdobje 2021–2027). Za Agencijo, ki opravlja lastne naloge, ta časovna omejitev ne bi smela veljati.
- (130) Za zagotovitev kontinuitete pri nudenju podpore na zadevnem področju politike in da se omogoči začetek izvajanja od začetka večletnega finančnega okvira za obdobje 2021–2027, bi morala ta uredba nujno začeti veljati čim prej in bi se morala uporabljati z retroaktivnim učinkom od 1. januarja 2021.
- (131) Uredbe (EU) št. 912/2010, (EU) št. 1285/2013 in (EU) št. 377/2014 ter Sklep št. 541/2014/EU bi bilo zato treba razveljaviti –

⁽³⁶⁾ Uredba Sveta (EU, Euratom) 2020/2093 z dne 17. decembra 2020 o večletnem finančnem okviru za obdobje 2021–2027 (UL L 433I, 22.12.2020, str. 11).

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

NASLOV I

SPLOŠNE DOLOČBE

Člen 1

Predmet urejanja

S to uredbo se vzpostavi Vesoljski program Unije (v nadaljnjem besedilu: Program) za obdobje večletnega finančnega okvira 2021–2027. Določa cilje Programa, proračun za obdobje 2021–2027, oblike financiranja Unije in pravila za zagotavljanje takšnega financiranja ter pravila za izvajanje Programa.

S to uredbo se ustanovi Agencija Evropske unije za vesoljski program (v nadaljnjem besedilu: Agencija), ki nadomesti in nasledi Agencijo za evropski GNSS, ustanovljeno z Uredbo (EU) št. 912/2010, in določijo pravila o delovanju Agencije.

Člen 2

Opredelitev pojmov

V tej uredbi se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

- (1) „vesoljsko plovilo“ pomeni objekt, ki kroži okoli Zemlje in je zasnovan za opravljanje določene funkcije ali naloge, kot so komunikacija, navigacija ali opazovanje Zemlje, vključno s sateliti, zadnjimi stopnjami nosilnih raket in plovilom za ponovni vstop v Zemljino atmosfero; vesoljsko plovilo, ki ne more več izpolnjevati naloge, za katero je bilo namenjeno, se šteje za nedelujoče; vesoljska plovila, ki so v rezervi ali v stanju pripravljenosti in čakajo na morebitno reaktivacijo, se štejejo za delujoča;
- (2) „vesoljski objekt“ pomeni vsak umetni objekt v vesolju;
- (3) „objekti v bližini Zemlje“ ali „NEO“ pomeni naravne objekte v osončju, ki se približujejo Zemlji;
- (4) „vesoljski odpadki“ pomeni vse vesoljske objekte, vključno z vesoljskimi plovili ali njihovimi deli in elementi, ki krožijo v Zemljini orbiti ali ponovno vstopajo v Zemljino atmosfero, ki ne delujejo ali se ne uporabljajo več za noben poseben namen, vključno z deli raket ali umetnih satelitov ali neaktivnimi umetnimi sateliti;
- (5) „vesoljski vremenski dogodki“ ali „SWE“ pomeni naravna nihanja v vesolju na Soncu in okoli Zemlje, vključno s Sončevimi baklami, Sončevimi energetskimi delci, nihanji v Sončevem vetru, izbruhi koronalne mase, geomagnetnimi viharji in dinamiko, radiacijskimi nevihtami in ionosferskimi motnjami, kar bi lahko vplivalo na Zemljo in vesoljsko infrastrukturo;
- (6) „spremljanje razmer v vesolju“ ali „SSA“ pomeni celosten pristop, vključno s celovitim poznavanjem in razumevanjem, v zvezi z glavnimi nevarnostmi v vesolju, med katere spadajo trki med vesoljskimi objekti, razbitje in ponovni vstop vesoljskih objektov v atmosfero, vesoljski vremenski dogodki in objekti v bližini Zemlje;
- (7) „sistem za nadzor in spremljanje v vesolju“ ali „sistem za SST“ pomeni omrežje zemeljskih in vesoljskih senzorjev, ki so zmožni nadzorovati in spremljati vesoljske objekte, skupaj z zmogljivostmi za obdelavo, katerih namen je zagotoviti podatke, informacije in storitve o vesoljskih objektih, ki krožijo okoli Zemlje;
- (8) „senzor SST“ pomeni napravo ali kombinacijo naprav, kot so zemeljski ali vesoljski radarji, laserji in teleskopi, ki lahko opravljajo nadzor ali spremljanje v vesolju in ki lahko meri fizikalne parametre, povezane z vesoljskimi objekti, kot so velikost, lokacija in hitrost;
- (9) „podatki SST“ pomeni fizikalne parametre vesoljskih objektov, vključno z vesoljskimi odpadki, pridobljene s senzorji SST, ali orbitalne parametre vesoljskih objektov, ki izhajajo iz opazovanj s senzorji SST v okviru podkomponente SST;

- (10) „informacije SST“ pomeni obdelane podatke SST, ki so takoj na voljo in pomembni za prejemnika;
- (11) „povratna povezava“ pomeni funkcionalno zmogljivost storitve iskanja in reševanja (SAR) Galileo; storitev SAR Galileo bo prispevala h globalni storitvi spremljanja za zrakoplove, kakor jo je opredelila Mednarodna organizacija civilnega letalstva (ICAO);
- (12) „Sentineli Copernicus“ pomeni namenske satelite, vesoljska plovila ali koristni tovor vesoljskega plovila za opazovanje Zemlje iz vesolja za Copernicus;
- (13) „podatki Copernicus“ pomeni podatke, ki jih posredujejo Sentineli Copernicus, vključno z njihovimi metapodatki;
- (14) „podatki in informacije tretjih strani Copernicus“ pomeni prostorske podatke in informacije, ki so licencirani ali dani na voljo za uporabo v okviru Copernicus in so bili pridobljeni drugače kot s Sentineli Copernicus;
- (15) „podatki Copernicus *in situ*“ pomeni podatke na podlagi opazovanj s senzorji, nameščenimi na tleh, morju ali v zraku, ter referenčne in pomožne podatke, licencirane ali dane za uporabo v Copernicus;
- (16) „informacije Copernicus“ pomeni informacije iz storitev Copernicus po obdelavi ali modeliranju, vključno z njihovimi metapodatki;
- (17) „države, ki sodelujejo v Copernicus“ pomeni tretje države, ki finančno prispevajo in sodelujejo v Copernicus v skladu s pogoji mednarodnega sporazuma, sklenjenega z Unijo;
- (18) „glavni uporabniki Copernicus“ pomeni institucije in organe Unije ter evropske, nacionalne ali regionalne javne organe v Uniji ali državah, ki sodelujejo v Copernicus, ki so pooblaščen za opravljanje javnih storitev za opredelitev, izvajanje, izvrševanje ali spremljanje civilnih javnih politik, kot so okoljska politika, politika civilne zaščite, varnosti, vključno z varnostjo infrastrukture, ali varnostna politika, in imajo koristi od podatkov Copernicus in informacij Copernicus ter imajo dodatno vlogo pri razvoju Copernicus;
- (19) „drugi uporabniki Copernicus“ pomeni raziskovalne in izobraževalne organizacije, poslovne in zasebne subjekte, dobrodelne ustanove ter nevladne in mednarodne organizacije, ki imajo koristi od podatkov Copernicus in informacij Copernicus;
- (20) „uporabniki Copernicus“ pomeni glavne uporabnike Copernicus in druge uporabnike Copernicus;
- (21) „storitve Copernicus“ pomeni storitve z dodano vrednostjo splošnega in skupnega interesa Unije in držav članic, ki se financirajo iz Programa in ki pretvarjajo podatke, pridobljene z opazovanjem Zemlje, podatke Copernicus *in situ* in druge pomožne podatke v obdelane, združene in interpretirane informacije, prilagojene potrebam uporabnikov Copernicus;
- (22) „uporabnik GOVSATCOM“ pomeni javni organ, urad, ki mu je zaupano izvajanje javnega pooblastila, mednarodno organizacijo ali fizično ali pravno osebo, ustrezno pooblaščen in odgovorno za opravljanje funkcij v zvezi z nadzorom in upravljanjem misij, operacij in infrastrukture, ki so kritične za varnost;
- (23) „vozlišče GOVSATCOM“ pomeni operativni center, katerega glavna naloga je, da varno poveže uporabnike GOVSATCOM s ponudniki zmogljivosti in storitev GOVSATCOM ter s tem v vsakem danem trenutku optimizira ponudbo in povpraševanje;
- (24) „primer uporabe GOVSATCOM“ pomeni operativni scenarij v določenem okolju, v katerem so potrebne storitve GOVSATCOM;
- (25) „tajni podatki EU“ pomeni vse podatke ali gradivo, ki mu je določena stopnja tajnosti EU in katerih nepooblaščen razkritje bi lahko v različni meri škodovalo interesom Unije ali ene ali več držav članic;
- (26) „občutljivi netajni podatki“ pomeni netajne podatke v smislu člena 9 Sklepa Komisije (EU, Euratom) 2015/443 ⁽³⁷⁾, na podlagi katerega uvedena obveznost varovanja občutljivih netajnih podatkov velja samo za Komisijo ter agencije in organe Unije, za katere po zakonu veljajo varnostna pravila Komisije;

⁽³⁷⁾ Sklep Komisije (EU, Euratom) 2015/443 z dne 13. marca 2015 o varnosti v Komisiji (UL L 72, 17.3.2015, str. 41).

- (27) „operacija mešanega financiranja“ pomeni ukrepe, ki se podpirajo iz proračuna Unije, vključno v okviru mehanizmov mešanega financiranja iz člena 2(6) finančne uredbe, ki kombinirajo nepovratne oblike podpore ali finančne instrumente ali proračunska jamstva iz proračuna Unije z odplačnimi oblikami podpore iz razvojnih institucij ali drugih javnih finančnih institucij, kot tudi iz komercialnih finančnih institucij in od vlagateljev;
- (28) „pravni subjekt“ pomeni fizično osebo ali pravno osebo, ustanovljeno in priznано kot tako v skladu s pravom Unije, nacionalnim ali mednarodnim pravom, ki je pravna oseba in ima sposobnost delovati v svojem imenu, uveljavlja pravice in prevzema obveznosti, ali subjekt, ki ni pravna oseba iz točke (c) člena 197(2) finančne uredbe;
- (29) „fiduciaren subjekt“ pomeni pravni subjekt, ki je neodvisen od Komisije ali tretje strani in ki od Komisije ali te tretje strani prejme te podatke v varno hrambo in obdelavo.

Člen 3

Komponente Programa

1. Program zajema naslednje komponente:
- (a) „Galileo“, avtonomni civilni globalni satelitski navigacijski sistem (GNSS) pod civilnim nadzorom, ki obsega konstelacijo satelitov, centrov in globalno mrežo zemeljskih postaj, omogoča storitve določanja položaja, navigacijske storitve in storitve določanja točnega časa ter vključuje potrebe in zahteve glede varnosti;
- (b) „skupna Evropska geostacionarna navigacijska storitev“ ali „EGNOS“, civilni regionalni satelitski navigacijski sistem pod civilnim nadzorom, ki obsega zemeljske centre in postaje ter več transponderjev, nameščenih na geosinhronih satelitih, in ki krepí ter popravlja odprte signale, ki jih oddajajo Galileo in drugi GNSS, med drugim za upravljanje zračnega prometa, za navigacijske službe zračnega prometa in za druge prometne sisteme;
- (c) „Copernicus“, operativen, avtonomen, uporabniško usmerjen civilni sistem za opazovanje Zemlje pod civilnim nadzorom, ki temelji na obstoječih nacionalnih in evropskih zmogljivostih in ponuja geoinformacijske podatke in storitve, obsega satelite, zemeljsko infrastrukturo, zmogljivosti za obdelavo podatkov in informacij ter infrastrukturo za razširjanje, ki temelji na politiki brezplačnih, popolnih in odprtih podatkov ter po potrebi vključuje potrebe in zahteve glede varnosti;
- (d) „spremljanje razmer v vesolju“ ali „SSA“, ki vključuje naslednje podkomponente:
- (i) „podkomponenta SST“, sistem za nadzor in spremljanje v vesolju, katerega cilj je izboljšati, upravljati in zagotavljati podatke, informacije in storitve v zvezi z nadzorom in spremljanjem vesoljskih objektov v Zemljini orbiti;
- (ii) „podkomponenta SWE“, opazovalni parametri v zvezi z vesoljskimi vremenskimi dogodki in
- (iii) „podkomponenta NEO“, spremljanje tveganja v zvezi z objekti v bližini Zemlje, ki se približujejo Zemlji;
- (e) „GOVSATCOM“, satelitska komunikacijska storitev pod civilnim in vladnim nadzorom, ki omogoča zagotavljanje satelitskih komunikacijskih zmogljivosti in storitev organom Unije in držav članic, ki upravljajo misije in infrastrukturo, ki so kritične za varnost.
2. Program vključuje dodatne ukrepe za zagotovitev učinkovitega in avtonomnega dostopa do vesolja v okviru Programa ter za spodbujanje inovativnega in konkurenčnega evropskega vesoljskega sektorja navzgor in navzdol v verigi vesoljskih dejavnosti, za krepitev vesoljskega ekosistema Unije in za utrditev vloge Unije kot globalnega akterja.

Člen 4

Cilji

1. Splošni cilji Programa so:
- (a) brez prekinitve in, kadar je mogoče, na svetovni ravni zagotavljati ali prispevati k zagotavljanju visokokakovostnih in najsodobnejših ter po potrebi varnih z vesoljem povezanih podatkov, informacij in storitev, ob izpolnjevanju sedanjih in prihodnjih potreb ter zmožnosti podpiranja političnih prednostnih nalog Unije in s tem povezanega na dokazih temelječega in neodvisnega odločanja, med drugim v zvezi s podnebnimi spremembami, prometom in varnostjo;

- (b) čim bolj povečati socialno-ekonomske koristi, zlasti s spodbujanjem razvoja inovativnih in konkurenčnih evropskih sektorjev navzgor in navzdol v verigi vesoljskih dejavnosti, vključno z MSP ter zagonskimi podjetji, s čimer se omogočata rast in ustvarjanje delovnih mest v Uniji ter spodbuja čim širše uveljavljanje in uporaba podatkov, informacij in storitev, ki jih zagotavljajo komponente Programa, tako znotraj kot zunaj Unije; vse to ob hkratnem zagotavljanju sinergij in dopolnjevanja z dejavnostmi Unije na področju raziskav in tehnološkega razvoja, ki se izvajajo v okviru Uredbe (EU) 2021/695;
- (c) povečati varnost in zaščito Unije in njenih držav članic ter okrepiti neodvisnost Unije, zlasti kar zadeva tehnologije;
- (d) spodbujati vlogo Unije kot globalnega akterja v vesoljskem sektorju, spodbujati mednarodno sodelovanje, krepi evropsko vesoljsko diplomacijo, vključno s spodbujanjem načel vzajemnosti in poštene konkurence, ter krepi njeno vlogo pri reševanju globalnih izzivov, podpiranju globalnih pobud, vključno v zvezi s trajnostnim razvojem, in ozaveščanju o vesolju kot skupni dediščini vsega človeštva;
- (e) izboljšati varnost, zaščito in trajnost vseh vesoljskih dejavnosti, ki se nanašajo na vesoljske objekte, širjenje odpadkov in vesoljsko okolje, in sicer z izvajanjem ustreznih ukrepov, vključno z razvojem in uporabo tehnologij za odstranitev vesoljskih plovil ob koncu njihove operativne življenjske dobe in za odstranitev vesoljskih odpadkov.

2. Specifični cilji Programa so:

- (a) za Galileo in EGNOS: zagotavljati dolgoročne, najsodobnejše in varne storitve določanja položaja, navigacijske storitve in storitve določanja točnega časa, ob hkratnem zagotavljanju kontinuitete in odpornosti storitev;
- (b) za Copernicus: dolgoročno in trajno zagotavljati natančne in zanesljive podatke, informacije in storitve, ki vključujejo druge vire podatkov in ki so pridobljeni z opazovanjem Zemlje, v podporo oblikovanju, izvajanju in spremljanju politik in ukrepov Unije in njenih držav članic na podlagi zahtev uporabnikov;
- (c) za SSA: okrepiti zmogljivosti za nadzor, spremljanje in opredelitev vesoljskih objektov in vesoljskih odpadkov z namenom nadaljnega povečevanja učinkovitosti in neodvisnosti zmogljivosti v okviru podkomponente SST na ravni Unije, zagotavljanje storitev SWE ter kartiranje in povezovanje zmogljivosti držav članic v okviru podkomponente NEO;
- (d) za GOVSATCOM: zagotoviti dolgoročno razpoložljivost zanesljivih, varnih in stroškovno učinkovitih satelitskih komunikacijskih storitev za uporabnike GOVSATCOM;
- (e) podpirati avtonomno, varno in stroškovno učinkovito zmogljivost dostopa do vesolja, ob upoštevanju ključnih varnostnih interesov Unije;
- (f) spodbujati razvoj močnega vesoljskega gospodarstva Unije, vključno s podpiranjem vesoljskega ekosistema in krepitvijo konkurenčnosti, inovacij, podjetništva, znanja in spretnosti ter izgradnje zmogljivosti v vseh državah članicah in regijah Unije, s posebnim poudarkom na MSP ter zagonskih podjetjih ali fizičnih in pravnih osebah v Uniji, ki so dejavne ali želijo postati dejavne v tem sektorju.

Člen 5

Dostop do vesolja

1. Program podpira naročanje in združevanje izstrelitvenih storitev za potrebe Programa ter združevanje za države članice in mednarodne organizacije na njihovo zahtevo.
2. V sinergiji z drugimi programi in shemami financiranja Unije ter brez poseganja v dejavnosti ESA na področju dostopa do vesolja lahko Program podpre:
 - (a) prilagoditve, vključno z razvojem tehnologije, vesoljskih izstrelitvenih sistemov, ki so potrebne za izstrelitev satelitov, vključno z alternativnimi tehnologijami in inovativnimi sistemi za dostop do vesolja, za izvajanje komponent Programa;
 - (b) prilagoditve zemeljske infrastrukture za dostop do vesolja, vključno z novimi izboljšavami, ki so potrebne za izvajanje Programa.

Člen 6

Ukrepi v podporo inovativnemu in konkurenčnemu vesoljskemu sektorju Unije

1. Program spodbuja izgradnjo zmogljivosti po vsej Uniji s tem, da podpira:
 - (a) inovativne dejavnosti za čim boljše izkoriščanje vesoljskih tehnologij, infrastrukture ali storitev ter ukrepov za lažje uvajanje inovativnih rešitev, ki izhajajo iz dejavnosti raziskav in inovacij, ter za podpiranje razvoja v sektorju navzdol v verigi vesoljskih dejavnosti, zlasti prek sinergij z drugimi programi in finančnimi instrumenti Unije, vključno s programom InvestEU;
 - (b) dejavnosti, namenjene spodbujanju javnega povpraševanja in inovacij v javnem sektorju, da bi se izkoristil ves potencial javnih storitev za državljane in podjetja;
 - (c) podjetništvo, vključno od začetne do razširitvene faze, v skladu s členom 21 in ob opiranju na druge določbe o dostopu do financiranja iz člena 18 in poglavja I naslova III ter ob uporabi pristopa prve pogodbe;
 - (d) vzpostavitev podjetjem prijaznega vesoljskega ekosistema prek sodelovanja med podjetji v obliki mreže vozlišč vesoljskih dejavnosti:
 - (i) v kateri se na nacionalni in regionalni ravni združujejo akterji iz vesoljskega, digitalnega in drugih sektorjev ter uporabniki in
 - (ii) katere namen je nuditi podporo, infrastrukturo in storitve državljanom in podjetjem za spodbujanje podjetništva ter znanja in spretnosti in krepitev sinergij v sektorju navzdol v verigi vesoljskih dejavnosti ter za spodbujanje sodelovanja z vozlišči za digitalne inovacije, vzpostavljenimi v okviru programa Digitalna Evropa, vzpostavljenega z Uredbo (EU) 2021/694 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽³⁸⁾;
 - (e) zagotavljanje dejavnosti izobraževanja in usposabljanja, zlasti za strokovnjake, podjetnike, diplomante in študente, in sicer prek sinergij s pobudami na nacionalni in regionalni ravni, za razvoj naprednih znanj in spretnosti;
 - (f) dostop do zmogljivosti za obdelavo in preizkušanje za strokovnjake iz zasebnega in javnega sektorja, študente in podjetnike;
 - (g) dejavnosti certificiranja in standardizacije;
 - (h) krepitev evropskih dobavnih verig po vsej Uniji s široko udeležbo podjetij, zlasti MSP ter zagonskih podjetij, v vseh komponentah Programa, zlasti na podlagi določb člena 14, ter ukrepov za podporo konkurenčnosti teh podjetij na svetovni ravni.
2. Pri izvajanju dejavnosti iz odstavka 1 se podpira potreba po razvoju zmogljivosti v državah članicah z nastajajočo vesoljsko industrijo, da se vsem državam članicam zagotovi enaka možnost sodelovanja v Programu.

Člen 7

Sodelovanje tretjih držav in mednarodnih organizacij v Programu

1. V komponentah Galileo, EGNOS in Copernicus ter podkomponentah SWE in NEO, razen podkomponente SST, lahko sodelujejo članice Evropskega združenja za prosto trgovino (EFTA), ki so članice Evropskega gospodarskega prostora (EGP), v skladu s pogoji, določenimi v Sporazumu o Evropskem gospodarskem prostoru.

V komponenti Copernicus ter podkomponentah SWE in NEO, razen podkomponente SST, lahko sodelujejo naslednje tretje države:

- (a) države pristopnice, države kandidatke in potencialne kandidatke v skladu s splošnimi načeli in pogoji za sodelovanje teh držav v programih Unije, določenimi v zadevnih okvirnih sporazumih in sklepih pridružitvenih svetov ali podobnih sporazumih, ter v skladu s posebnimi pogoji, določenimi v sporazumih med Unijo in temi državami;

⁽³⁸⁾ Uredba (EU) 2021/694 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2021 o vzpostavitvi programa Digitalna Evropa in razveljavitvi Sklepa (EU) 2015/2240 (UL L 166, 11.5.2021, str. 1).

(b) države iz evropske sosedске politike v skladu s splošnimi načeli in splošnimi pogoji za sodelovanje teh držav v programih Unije, določenimi v zadevnih okvirnih sporazumih in sklepih pridružitvenih svetov ali v podobnih sporazumih, ter v skladu s posebnimi pogoji, določenimi v sporazumih med Unijo in temi državami;

2. V skladu s pogoji, določenimi v posebnem sporazumu, sklenjenem v skladu s členom 218 PDEU, ki ureja sodelovanje tretje države ali mednarodne organizacije v katerem koli programu Unije, lahko:

- (a) v Galileo in EGNOS sodelujejo tretje države iz točk (a) in (b) drugega pododstavka odstavka 1;
- (b) v GOVSATCOM sodelujejo članice EFTA, ki so članice EGP, pa tudi tretje države iz točk (a) in (b) drugega pododstavka odstavka 1, in
- (c) v Galileo, EGNOS, Copernicus in GOVSATCOM ter podkomponentah SWE in NEO, razen podkomponente SST, lahko sodelujejo tretje države, ki niso tretje države, na katere se nanaša odstavek 1, ali mednarodne organizacije.

Posebni sporazum iz prvega pododstavka tega odstavka:

- (a) zagotavlja pravično ravnotežje glede prispevkov in koristi tretje države ali mednarodne organizacije, ki sodeluje v programih Unije;
- (b) določa pogoje za sodelovanje v programih, vključno z izračunom finančnih prispevkov za posamezne programe, upravne stroške programov;
- (c) na tretjo državo ali mednarodno organizacijo ne prenaša nobenega pooblastila za odločanje v zvezi s programom Unije;
- (d) jamči pravice Unije, da zagotavlja dobro finančno poslovanje in ščiti svoje finančne interese.

Prispevki iz točke (b) drugega pododstavka tega odstavka so namenski prejemki v skladu s členom 21(5) finančne uredbe.

3. V komponentah ali podkomponentah Programa, razen podkomponente SST, lahko tretje države in mednarodne organizacije v skladu s tem členom sodelujejo le pod pogojem, da se ohranijo bistveni varnostni interesi Unije in njenih držav članic, vključno kar zadeva varovanje tajnih podatkov v skladu s členom 43.

Člen 8

Dostop tretjih držav in mednarodnih organizacij do storitev SST, storitev GOVSATCOM in regulirane javne storitve Galileo

1. Tretje države in mednarodne organizacije lahko do storitev GOVSATCOM dostopajo le pod pogojem, da:

- (a) v skladu s členom 218 PDEU sklenejo sporazum, v katerem se določijo pogoji za dostop do storitev GOVSATCOM, in
- (b) spoštujejo člen 43 te uredbe.

2. Tretje države in mednarodne organizacije, ki nimajo sedeža v Uniji, lahko do storitev SST iz točke (d) člena 55(1) dostopajo pod pogojem, da:

- (a) v skladu s členom 218 PDEU sklenejo sporazum, v katerem se določijo pogoji za dostop do takih storitev SST, in
- (b) spoštujejo člen 43 te uredbe.

3. Sporazum v skladu s členom 218 PDEU se ne zahteva za dostop do storitev SST iz točk (a), (b) in (c) člena 55(1), ki so javno dostopne. Dostop do teh storitev se omogoči na zahtevo morebitnih uporabnikov v skladu s členom 56.

4. Dostop tretjih držav in mednarodnih organizacij do regulirane javne storitve (PRS), ki jo zagotavlja Galileo, ureja člen 3(5) Sklepa št. 1104/2011/EU Evropskega parlamenta in Sveta ⁽³⁹⁾.

Člen 9

Lastništvo in uporaba sredstev

1. Razen kakor je določeno v členu 2 je Unija lastnik vseh opredmetenih in neopredmetenih sredstev, ustvarjenih ali razvitih v okviru komponent Programa. V ta namen Komisija zagotavlja, da zadevne pogodbe, sporazumi in drugi dogovori v zvezi z dejavnostmi, s katerimi se lahko morda ustvarijo ali razvijejo taka sredstva, vključujejo določbe, s katerimi se zagotavlja lastništvo Unije nad temi sredstvi.

2. Odstavek 1 se ne uporablja za opredmetena in neopredmetena sredstva, ustvarjena ali razvita v okviru komponent Programa, kadar za dejavnosti, s katerimi so bila morda ustvarjena ali razvita taka sredstva, velja naslednje:

- (a) izvedena so na podlagi nepovratnih sredstev ali nagrad, ki jih v celoti financira Unija;
- (b) Unija jih ne financira v celoti ali
- (c) nanašajo se na razvoj, proizvodnjo ali uporabo sprejemnikov PRS, ki vključujejo tajne podatke EU, ali komponente takih sprejemnikov.

3. Komisija zagotavlja, da pogodbe, sporazumi in drugi dogovori v zvezi z dejavnostmi iz odstavka 2 tega člena vsebujejo določbe, s katerimi se določi ustrezna lastniška ureditev za ta sredstva, ter da zagotavljajo, da lahko Unija, kar zadeva točko (c) odstavka 2 tega člena, uporablja sprejemnike PRS v skladu s Sklepom št. 1104/2011/EU.

4. Komisija si prizadeva skleniti pogodbe, sporazume ali druge dogovore s tretjimi stranmi v zvezi s:

- (a) predhodno obstoječimi lastninskimi pravicami v zvezi z opredmetenimi in neopredmetenimi sredstvi, ustvarjenimi ali razvitimi v okviru komponent Programa;
- (b) pridobitvijo lastništva ali licenčnih pravic v zvezi z drugimi opredmetenimi in neopredmetenimi sredstvi, ki so potrebna za izvajanje Programa.

5. Komisija z ustreznim okvirom zagotovi optimalno uporabo opredmetenih in neopredmetenih sredstev iz odstavkov 1 in 2 v lasti Unije.

6. Kadar sredstva iz odstavkov 1 in 2 obsegajo pravice intelektualne lastnine, Komisija te pravice čim bolj učinkovito upravlja, pri čemer upošteva;

- (a) potrebo po tem, da se zaščiti in ovrednoti sredstva;
- (b) legitimne interese vseh zadevnih deležnikov in
- (c) potrebo po usklajenem razvoju trgov in novih tehnologij ter
- (d) potrebo po kontinuiteti storitev, ki jih zagotavljajo komponente Programa.

Komisija zlasti zagotovi, da zadevne pogodbe, sporazumi in drugi dogovori vključujejo možnost prenosa teh pravic intelektualne lastnine na tretje strani ali podelitev licenc tretjim stranem za te pravice, vključno z ustvarjalcem intelektualne lastnine, in da lahko Agencija prosto uživa te pravice, kadar je to potrebno za izvajanje njenih nalog na podlagi te uredbe.

Okvirni sporazum o finančnem partnerstvu iz člena 28(4) ali sporazumi o prispevkih iz člena 32(1) morajo vsebovati ustrezne določbe, s katerimi se ESA in drugim pooblaščenim subjektom dovoli uporaba pravice intelektualne lastnine iz prvega pododstavka tega odstavka, kadar je to potrebno za opravljanje njihovih nalog na podlagi te uredbe, določajo pa tudi pogoje za to uporabo.

⁽³⁹⁾ Sklep št. 1104/2011/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2011 o pravilih za dostop do regulirane javne storitve, ki jo zagotavlja globalni navigacijski satelitski sistem, vzpostavljen v okviru programa Galileo (UL L 287, 4.11.2011, str. 1).

Člen 10

Jamstvo

1. Brez poseganja v obveznosti, ki jih nalagajo pravno obvezujoče določbe, se storitve, podatki in informacije, ki se zagotavljajo v okviru komponent Programa, zagotavljajo brez izrecnega ali implicitnega jamstva glede njihove kakovosti, natančnosti, razpoložljivosti, zanesljivosti, hitrosti in primernosti za kakršen koli namen.
2. Komisija zagotovi, da so uporabniki teh storitev, podatkov in informacij o odstavku 1 ustrezno obveščeni.

NASLOV II

PRORAČUNSKI PRISPEVEK IN MEHANIZMI

Člen 11

Proračun

1. Finančna sredstva za izvajanje Programa za obdobje od 1. januarja 2021 do 31. decembra 2027 in za kritje povezanih tveganj, znašajo 14,880 milijarde EUR v tekočih cenah.

Znesek iz prvega pododstavka se razporedi v naslednje kategorije odhodkov:

- (a) za Galileo in EGNOS: 9,017 milijarde EUR;
- (b) za Copernicus: 5,421 milijarde EUR;
- (c) za SSA in GOVSATCOM: 0,442 milijarde EUR.

2. Komisija lahko prerazporedi sredstva med kategorijami odhodkov iz odstavka 1 tega člena v višini do največ 7,5 % kategorije odhodkov, ki prejema sredstva, ali kategorije, ki zagotavlja sredstva. Komisija lahko z izvedbenimi akti prerazporedi sredstva med kategorijami odhodkov iz odstavka 1 tega člena, kadar ta prerazporeditev presega skupni znesek več kot 7,5 % zneska, dodeljenega kategoriji odhodkov, ki prejema sredstva, ali kategoriji, ki zagotavlja sredstva. Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 107(3).

3. Dodatni ukrepi, določeni v členu 3(2), in sicer dejavnosti iz členov 5 in 6, se financirajo v okviru komponent Programa.

4. Proračunska sredstva Unije, dodeljena Programu, zajemajo vse dejavnosti, ki so potrebne za izpolnjevanje ciljev iz člena 4. Taki odhodki lahko zajemajo:

- (a) študije in sestanke strokovnjakov, zlasti za oceno upoštevanja stroškovnih in časovnih omejitev;
- (b) dejavnosti obveščanja in komuniciranja, vključno z institucionalnim komuniciranjem glede prednostnih nalog politike Unije, kadar so neposredno povezane s cilji te uredbe, zlasti z namenom ustvarjanja sinergij z drugimi politikami Unije;
- (c) omrežja informacijske tehnologije, katerih naloga je obdelava ali izmenjava informacij, in administrativne ukrepe za upravljanje, vključno na področju varnosti, ki jih izvaja Komisija;
- (d) tehnično in administrativno pomoč za izvajanje Programa, kot so dejavnosti pripravljanja, spremljanja, nadzora, revizije in ocenjevanja, vključno z institucionalnimi informacijskotehnološkimi sistemi.

5. V zvezi z ukrepi, ki so upravičeni do kumulativnega financiranja iz različnih programov Unije, se opravi samo ena revizija, pri čemer se zajamejo vsi vključeni programi in ustrezna pravila, ki se zanje uporabljajo.

6. Proračunske obveznosti, ki so povezane s Programom in zajemajo dejavnosti, ki trajajo več kot eno proračunsko leto, se lahko razporedijo prek več let v letne obroke.
7. Sredstva, dodeljeni državam članicam v okviru deljenega upravljanja, se lahko na zahtevo zadevne države članice prerazporedijo na Program, ob upoštevanju pogojev iz člena 26 uredbe o splošnih določbah. Komisija te vire izvršuje neposredno v skladu s točko (a) prvega pododstavka člena 62(1) finančne uredbe ali posredno v skladu s točko (c) navedene pododstavka. Ti viri se uporabijo v korist zadevne države članice.

Člen 12

Namenski prejemki

1. Prejemki, ki jih ustvarijo komponente Programa, se vplačajo v proračun Unije in porabijo za financiranje komponente, ki je ustvarila prihodek.
2. Države članice lahko komponenti Programa dodelijo dodatni finančni prispevek za kritje dodatnih elementov, pod pogojem, da taki dodatni elementi ne povzročijo nobenih finančnih ali tehničnih obremenitev ali zamud za zadevno komponento. Komisija z izvedbenimi akti odloči, ali sta ta pogoja izpolnjena. Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 107(3).
3. Dodatni finančni prispevek iz tega člena se obravnava kot zunanji namenski prejemki v skladu s členom 21(2) finančne uredbe.

Člen 13

Izvajanje in oblike financiranja Unije

1. Program se izvaja v okviru neposrednega upravljanja v skladu s finančno uredbo ali v okviru posrednega upravljanja z organi iz točke (c) prvega pododstavka člena 62(1) finančne uredbe.
2. S Programom se lahko zagotovi financiranje v kateri koli obliki iz finančne uredbe, zlasti v obliki nepovratnih sredstev, nagrad in javnih naročil. Zagotovi se lahko tudi financiranje v obliki finančnih instrumentov v okviru operacij mešanega financiranja.
3. Kadar se proračun Copernicus izvršuje v okviru posrednega upravljanja, se smejo pravila glede javnih naročil subjektov, pooblaščenih za naloge izvrševanja proračuna, uporabljati do take mere, kot je dovoljeno v skladu s členoma 62 in 154 finančne uredbe. Potrebne posebne prilagoditve teh pravil glede javnih naročil se opredelijo v ustreznih sporazumih o prispevkih.

NASLOV III

FINANČNE DOLOČBE

POGLAVJE I

Javna naročila

Člen 14

Načela javnega naročanja

1. V postopkih javnega naročanja za namene Programa javi naročnik ravna v skladu z naslednjimi načeli:

- (a) v vseh državah članicah v Uniji in v celotni dobavni verigi spodbuja čim širšo in čim bolj odprto udeležbo vseh gospodarskih subjektov, zlasti zagonskih podjetij, novih udeležencev na trgu ter MSP, vključno v primeru, če ponudniki sklenejo pogodbe s podizvajalci;
- (b) zagotavlja pošteno konkurenco in se po možnosti izogiba prekomernemu zanašanju na enega samega ponudnika, zlasti za ključno opremo in storitve, ob upoštevanju ciljev tehnološke neodvisnosti in kontinuitete storitev;
- (c) z odstopanjem od člena 167 finančne uredbe uporabi več dobavnih virov, kadar je to primerno, da se zagotovi boljši splošni nadzor nad vsemi komponentami Programa, njihovimi stroški in časovnim razporedom;
- (d) spoštuje načeli prostega dostopa in poštene konkurence v celotni industrijski dobavni verigi, z izvajanjem javnega naročanja na podlagi preglednih in pravočasnih informacij, jasnega obveščanja o veljavnih pravilih in postopkih glede javnih naročil, merilih za izbor in oddajo ter vseh drugih ustreznih informacij, da se omogočijo enaki konkurenčni pogoji za vse potencialne ponudnike, vključno z MSP in zagonskimi podjetji;
- (e) krepi avtonomnost Unije, zlasti v tehnološkem smislu;
- (f) izpolnjuje zahteve glede varnosti komponent Programa in prispeva k zaščiti bistvenih varnostnih interesov Unije in njenih držav članic;
- (g) spodbuja kontinuiteto in zanesljivost storitev;
- (h) zadovoljuje ustrezna družbena in okoljska merila.

2. Odbor za javna naročila v okviru Komisije nadzoruje postopek javnega naročila za vse komponente Programa in spremlja, kako pooblaščen subjekti po pogodbi izvršujejo proračun Unije. Po potrebi je povabljen tudi predstavnik vsakega od pooblaščenih subjektov.

Člen 15

Javna naročila s pogojnimi deli

1. V zvezi z operativnimi in na infrastrukturo vezanimi dejavnostmi lahko javni naročnik javno naročilo odda v obliki naročila s pogojnimi deli v skladu s tem členom.
2. Dokumenti v zvezi z oddajo javnega naročila za naročilo s pogojnimi deli se nanašajo na specifične elemente naročil s pogojnimi deli. Zlasti določijo predmet naročila, ceno ali podrobna pravila o določanju cene in podrobna pravila o izvajanju dela, ter zagotavljanju dobav in storitev iz vsakega dela.
3. Naročilo s pogojnimi deli vključuje:
 - (a) fiksni del, katerega posledica je trdna zaveza, da se izvedejo dela ali zagotovijo blago ali storitve, dogovorjeni za ta del, ter
 - (b) enega ali več delov, ki so pogojni tako z vidika proračuna kot z vidika izvedbe.
4. Obveznosti iz fiksnega dela in obveznosti iz vsakega pogojnega dela so skladna celota, ob upoštevanju obveznosti iz vseh prejšnjih ali prihodnjih delov.
5. Za izvajanje posameznega pogojnega dela je potrebna odločitev javnega naročnika, o kateri je izvajalec obveščen v z javnim naročilom.

Člen 16

Javna naročila s povračilom stroškov

1. Javni naročnik se lahko pod pogoji iz odstavka 3 odloči za naročilo s celotnim ali delnim povračilom stroškov.
2. Cena, ki jo je treba plačati na podlagi naročila s celotnim povračilom stroškov, je sestavljena iz povračila:

- (a) vseh neposrednih stroškov, ki jih je dejansko imel izvajalec pri izvajanju naročila, kot so stroški dela, materiala, potrošnega materiala ter uporabe opreme in infrastrukture, potrebnih za izvajanje naročila;
 - (b) posrednih stroškov;
 - (c) fiksnega dobička in
 - (d) ustrezne premije glede na izpolnitev zastavljenih ciljev v smislu rezultatov in časovnega razporeda.
3. Javni naročnik se lahko odloči za naročilo s celotnim ali delnim povračilom stroškov v primerih, kadar je zaradi negotovosti, ki so neločljivo povezane z izvajanjem naročila, težko ali neprimerno določiti natančno fiksno ceno, ker:
- (a) naročilo vsebuje elemente, ki so zelo kompleksni ali pri katerih je potrebna uporaba nove tehnologije, in zato vključuje znatna tehnična tveganja, ali
 - (b) se morajo dejavnosti, ki so predmet naročila, iz operativnih razlogov začeti izvajati takoj, čeprav še ni mogoče v celoti določiti točne fiksne cene, ker obstajajo znatna tveganja ali ker je izvajanje naročila deloma odvisno od izvajanja drugih naročil.
4. V naročilu s povračilom stroškov se določi najvišja zgornja cenovna meja. Najvišja zgornja cenovna meja pri naročilu s celotnim ali delnim povračilom stroškov je najvišja cena, ki se lahko plača. Cena se lahko spremeni v skladu s členom 172 finančne uredbe.

Člen 17

Oddaja naročil podizvajalcem

1. Za spodbujanje novih udeležencev, MSP in zagonskih podjetij ter njihove čezmejne udeležbe ter za zagotovitev najširše možne geografske pokritosti, ob hkratnem varovanju avtonomnosti Unije, javni naročnik od ponudnika zahteva, da del naročila odda podizvajalcem s konkurenčnim razpisnim postopkom za podizvajalce na ustreznih ravneh, in sicer podjetjem, ki ne spadajo v skupino, v katero spada sam.
2. Ponudnik utemelji kakršno koli odstopanje od zahteve v skladu z odstavkom 1.
3. Za naročila v vrednosti nad 10 milijonov EUR si naročnik prizadeva zagotoviti, da se vsaj 30 % vrednosti naročila s konkurenčnim razpisnim postopkom na različnih ravneh odda v podizvajanje podjetjem, ki ne spadajo v skupino glavnega ponudnika, zlasti da se omogoči čezmejna udeležba MSP. Komisija obvesti programski odbor iz člena 107(1) o izpolnjevanju tega cilja za naročila, podpisane po začetku veljavnosti te uredbe.

POGLAVJE II

Nepovratna sredstva, nagrade in operacije mešanega financiranja

Člen 18

Nepovratna sredstva in nagrade

1. Unija lahko brez poseganja v načelo sofinanciranja pokrije do 100 % upravičenih stroškov.
2. Z odstopanjem od člena 181(6) finančne uredbe lahko odgovorni odredbodajalec pri uporabi pavšalnih stopenj dovoli ali naloži, da se upravičencu financirajo posredni stroški do največ 25 % skupnih upravičenih neposrednih stroškov ukrepa.
3. Ne glede na odstavek 2 tega člena se lahko posredni stroški prijavijo v obliki pavšalnega zneska ali stroškov na enoto, kadar je to določeno v programu dela iz člena 100.

4. Z odstopanjem od člena 204 finančne uredbe najvišji znesek finančne podpore, ki se lahko izplača tretji strani, ne sme presegati 200 000 EUR.

Člen 19

Skupni razpisi za nepovratna sredstva

1. Komisija ali pooblaščen subjekt v okviru Programa lahko izda skupni razpis za zbiranje predlogov s subjekti, organi ali osebami iz točke (c) prvega pododstavka člena 62(1) finančne uredbe.
2. V primeru skupnega razpisa iz odstavka 1 tega člena:
 - (a) se uporabijo pravila iz naslova VIII finančne uredbe;
 - (b) pri postopkih ocenjevanja sodeluje uravnotežena skupina strokovnjakov, ki jih imenuje vsaka stranka, in
 - (c) komisije za ocenjevanje ravnajo v skladu s členom 150 finančne uredbe.
3. V sporazumu o dodelitvi sredstev se navede ureditev, ki se uporablja za pravice intelektualne lastnine.

Člen 20

Nepovratna sredstva za predkomercialno naročanje in javno naročanje inovativnih rešitev

1. Del ali glavni cilj ukrepov je lahko predkomercialno naročanje ali javno naročanje inovativnih rešitev, ki ga izvajajo upravičenci, ki so javni naročniki ali naročniki, kot so opredeljeni v direktivah 2014/24/EU⁽⁴⁰⁾, 2014/25/EU⁽⁴¹⁾ in 2009/81/ES⁽⁴²⁾ Evropskega parlamenta in Sveta.
2. V postopkih za oddajo javnega naročila za inovativne rešitve:
 - (a) se upoštevajo načela preglednosti, nediskriminacije, enake obravnave, dobrega finančnega poslovanja in sorazmernosti ter pravila konkurence;
 - (b) v primeru predkomercialnega naročanja se lahko določijo posebni pogoji, kot je omejitev kraja izvajanja naročenih dejavnosti na ozemlje držav članic in tretjih držav, ki sodelujejo v Programu;
 - (c) se lahko odobri oddaja več naročil v okviru istega postopka (različni dobavni viri) ter
 - (d) se zagotovi, da se naročila oddajo ponudniku(-om), ki ponuja(jo) najboljše razmerje med kakovostjo in ceno, ter se hkrati zagotavlja odsotnost navzkrižja interesov.
3. Izvajalec, ki v predkomercialnem naročanju doseže rezultate, je lastnik vsaj pravic intelektualne lastnine, ki so povezane z rezultati. Javni naročniki imajo vsaj pravice brezplačnega dostopa do rezultatov za lastno uporabo in pravico, da podelijo ali od izvajalca zahtevajo, da podeli tretjim stranem neizključne licence za izkoriščanje rezultatov za javnega naročnika pod poštenimi in razumnimi pogoji, brez pravice do podeljevanja podlicence. Če izvajalec komercialno ne izkoristi rezultatov v določenem obdobju po predkomercialnem naročanju, kot je določeno v naročilu, lahko javni naročniki od njega zahtevajo, da vsako lastništvo rezultatov prenese na javne naročnike.

⁽⁴⁰⁾ Direktiva 2014/24/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o javnem naročanju in razveljavitvi Direktive 2004/18/ES (UL L 94, 28.3.2014, str. 65).

⁽⁴¹⁾ Direktiva 2014/25/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o javnem naročanju naročnikov, ki opravljajo dejavnosti v vodnem, energetskem in prometnem sektorju ter sektorju poštnih storitev ter o razveljavitvi Direktive 2004/17/ES (UL L 94, 28.3.2014, str. 243).

⁽⁴²⁾ Direktiva 2009/81/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. julija 2009 o usklajevanju postopkov za oddajo nekaterih naročil gradenj, blaga in storitev, ki jih oddajo naročniki na področju obrambe in varnosti, ter spremembi direktiv 2004/17/ES in 2004/18/ES (UL L 216, 20.8.2009, str. 76).

Člen 21

Operacije mešanega financiranja

Operacije mešanega financiranja iz Programa se izvajajo v skladu z Uredbo (EU) 2021/523 in naslovom X finančne uredbe.

POGLAVJE III

Druge finančne določbe

Člen 22

Kumulativno in alternativno financiranje

1. Ukrep, ki je prejel prispevek iz drugega programa Unije, lahko prejme tudi prispevek v okviru Programa, če prispevki ne krijejo istih stroškov. Za vsak prispevek programa Unije k ukrepu se uporabljajo pravila zadevnega programa. Kumulativno financiranje ne presega skupnih upravičenih stroškov ukrepa. Podpora iz različnih programov Unije se lahko izračuna sorazmerno v skladu z dokumenti, v katerih so navedeni pogoji za podporo.
2. Ukrepi, ki jim je bil v okviru Programa podeljen pečat odličnosti, lahko v skladu s členom 73(4) uredbe o skupnih določbah prejmejo podporo Evropskega sklada za regionalni razvoj ali Evropskega socialnega sklada Plus, če izpolnjujejo naslednje kumulativne pogoje:
 - (a) so bili ocenjeni v sklopu razpisa za zbiranje predlogov v okviru Programa;
 - (b) izpolnjujejo minimalne zahteve glede kakovosti, kar zadeva ta razpis za zbiranje predlogov;
 - (c) zaradi proračunskih omejitev ne morejo biti financirani v okviru tega razpisa za zbiranje predlogov.

Člen 23

Skupna javna naročila

1. Poleg določb člena 165 finančne uredbe lahko Komisija ali Agencija izvedeta postopke skupnih javnih naročil z ESA ali drugimi mednarodnimi organizacijami, udeleženi pri izvajanju komponent Programa.
2. Pravila o javnem naročanju iz člena 165 finančne uredbe se uporabljajo smiselno pod pogojem, da se v vsakem primeru uporabljajo postopkovne določbe, ki se uporabljajo za institucije Unije.

Člen 24

Pogoji za upravičenost in sodelovanje za ohranitev varnosti, celovitosti in odpornosti operativnih sistemov Unije

1. Komisija uporablja pogoje za upravičenost in sodelovanje iz odstavka 2 za javna naročila, nepovratna sredstva ali nagrade na podlagi tega naslova, če meni, da je to potrebno in ustrezno za ohranitev varnosti, celovitosti in odpornosti operativnih sistemov Unije, pri čemer upošteva cilj spodbujanja strateške avtonomije Unije, zlasti v smislu tehnologije na področju ključnih tehnologij in vrednostnih verig, ob hkratnem ohranjanju odprtega gospodarstva.

Preden uporabi pogoje za upravičenost in sodelovanje v skladu s prvim pododstavkom tega odstavka Komisija obvesti programski odbor iz točke (e) člena 107(1) in v največji možni meri upošteva stališča držav članic o področju uporabe ter utemeljitvi teh pogojev za upravičenost in sodelovanje.

2. Pogoji za upravičenost in sodelovanje so:

- (a) upravičeni pravni subjekt ima sedež in izvršne upravne strukture v državi članici;
- (b) upravičeni pravni subjekt se zaveže, da bo vse ustrezne dejavnosti izvajal v eni ali več državah članicah, in
- (c) upravičeni pravni subjekt ni pod nadzorom tretje države ali subjekta iz tretje države.

V tem členu „nadzor“ pomeni možnost neposrednega ali posrednega odločilnega vplivanja na pravni subjekt prek enega ali več vmesnih pravnih subjektov.

V tem členu „izvršna upravna struktura“ pomeni organ pravnega subjekta, ki je imenovan v skladu z nacionalnim pravom in ki po potrebi poroča glavnemu izvršnemu direktorju ali kateri koli drugi osebi s primerljivimi pristojnostmi odločanja in ki je pooblaščen za vzpostavljanje strategije, ciljev in splošne usmeritve pravnega subjekta ter nadzoruje in spremlja odločitve vodstva.

3. Komisija lahko za posamezni pravni subjekt opusti pogoje iz točke (a) ali (b) prvega pododstavka odstavka 2, in sicer na podlagi ocene, ki temelji na naslednjih kumulativnih merilih:

- (a) za posamezne tehnologije, blago ali storitve, potrebne za dejavnosti iz odstavka 1, v državah članicah ni takoj na voljo alternativnih možnosti;
- (b) pravni subjekt ima sedež in izvršno upravno strukturo v državi, ki je članica EGP ali Efte in ki je z Unijo sklenila mednarodni sporazum iz člena 7, in dejavnosti, povezane z javnimi naročili, nepovratnimi sredstvi ali nagradami, se izvajajo v tej državi ali v eni ali več takih državah, ter
- (c) izvajajo se zadostni ukrepi za zagotovitev varovanja tajnih podatkov EU v skladu s členom 43 ter celovitosti, varnosti in odpornosti komponent Programa, njihovega delovanja in storitev.

Z odstopanjem od točke (b) prvega pododstavka tega odstavka lahko Komisija opusti pogoje iz točke (a) ali (b) prvega pododstavka odstavka 2 za pravni subjekt s sedežem v tretji državi, ki ni članica EGP ali Efte, če ni takoj na voljo alternativnih možnosti v državah, ki so članice EGP ali Efte, in so izpolnjeni pogoji iz točk (a) in (c) prvega pododstavka.

4. Komisija lahko opusti pogoj iz točke (c) prvega pododstavka odstavka 2, če pravni subjekt s sedežem v državi članici zagotovi naslednja jamstva:

- (a) nadzor nad pravnim subjektom se ne izvaja na način, ki zmanjšuje ali omejuje njegovo zmožnost:
 - (i) izvajanja dejavnosti v zvezi z javnimi naročili, nepovratnimi sredstvi ali nagradami in
 - (ii) doseganja rezultatov, zlasti v okviru njegovih obveznosti poročanja;
- (b) tretja država ali subjekt iz tretje države, ki izvaja nadzor, se zaveže, da v zvezi z javnimi naročili, nepovratnimi sredstvi ali nagradami pri pravnem subjektu ne bo uveljavljal nobenih pravic nadzora ali od njega zahteval, naj izpolni svoje obveznosti poročanja, ter
- (c) pravni subjekt izpolnjuje zahteve iz člena 34(7).

5. Pristojni organi države članice, v kateri ima pravni subjekt sedež, ocenijo, ali pravni subjekt izpolnjuje merila iz točke (c) odstavka 3 in jamstva iz odstavka 4. Komisija ravna v skladu s to oceno.

6. Komisija programskemu odboru iz točke (e) člena 107(1) predloži naslednje:

- (a) področje uporabe pogojev za upravičenost in sodelovanje iz odstavka 1 tega člena;
- (b) podrobnosti in utemeljitve opustitev pogojev, odobrenih v skladu s tem členom, ter

(c) oceno, ki je bila podlaga za opustitev pogojev, ob upoštevanju odstavkov 3 in 4 tega člena, ne da bi razkrila poslovno občutljive informacije.

7. Pogoji iz odstavka 2, merila iz odstavka 3 in jamstva iz odstavka 4 se vključijo v dokumente o javnih naročilih, nepovratnih sredstvih ali nagradah, kot je ustrezno, in se v primeru javnega naročila uporabljajo za celotno trajanje pogodbe, ki izhaja iz naročila.

8. Ta člen ne posega v Sklep št. 1104/2011/EU in Delegirani sklep Komisije z dne 15. septembra 2015 ⁽⁴³⁾, Uredbo (EU) 2019/452, Sklep 2013/488/EU in Sklep (EU, Euratom) 2015/444 ter v varnostno preverjanje, ki ga v skladu z veljavnimi nacionalnimi zakoni in predpisi izvajajo države članice v zvezi s pravnimi subjekti, vključenimi v dejavnosti, ki zahtevajo dostop do tajnih podatkov EU.

Če so pogodbe, ki izhajajo iz uporabe tega člena, tajne, pogoji za upravičenost in sodelovanje, ki jih uporablja Komisija v skladu z odstavkom 1, ne smejo posegati v pristojnosti nacionalnih varnostnih organov.

Ta člen ne posega v noben obstoječi postopek izdaje varnostnega dovoljenja organizacije in postopek varnostnega preverjanja osebja v državi članici oziroma ga spreminjati ali mu nasprotovati.

Člen 25

Zaščita finančnih interesov Unije

Kadar tretja država sodeluje v Programu po odločitvi, sprejeti na podlagi mednarodnega sporazuma ali na podlagi katerega koli drugega pravnega instrumenta, odgovornemu odredbodajalcu, OLAF in Računskemu sodišču podeli potrebne pravice in dostop, da lahko v celoti izvajajo svoje pristojnosti. V primeru OLAF take pravice vključujejo pravico do izvajanja preiskav, vključno s preverjanji na kraju samem in inšpekcijami, kot je določeno v Uredbi (EU, Euratom) št. 883/2013.

NASLOV IV

UPRAVLJANJE PROGRAMA

Člen 26

Načela upravljanja

Upravljanje Programa temelji na naslednjih načelih:

- (a) jasni razdelitvi nalog in odgovornosti med subjekti, udeleženimi pri izvajanju vsake komponente in ukrepa Programa, zlasti med državami članicami, Komisijo, Agencijo, ESA in EUMETSAT, na podlagi pristojnosti vsakega subjekta ter ob izogibanju prekrivanja nalog in odgovornosti;
- (b) ustreznosti strukture upravljanja glede na specifične potrebe vsake komponente in ukrepa Programa, po potrebi;
- (c) strogem nadzoru Programa, pri čemer morajo vsi subjekti v okviru svoje vloge in nalog v skladu s to uredbo dosledno upoštevati stroškovni in časovni okvir ter okvir uspešnosti;
- (d) preglednem in stroškovno učinkovitem upravljanju;
- (e) kontinuiteti storitev in kontinuiteti potrebne infrastrukture, vključno z zaščito pred relevantnimi grožnjami;

⁽⁴³⁾ Delegirani sklep Komisije z dne 15. septembra 2015 o dopolnitvi Sklepa št. 1104/2011/EU Evropskega parlamenta in Sveta glede skupnih minimalnih standardov, ki jih morajo upoštevati pristojni organi za PRS C(2015) 6123.

- (f) sistematičnem in strukturiranem upoštevanju potreb uporabnikov podatkov, informacij in storitev, ki jih zagotavljajo komponente Programa, ter s tem povezanega znanstvenega in tehnološkega razvoja;
- (g) stalnih prizadevanjih za obvladovanje in zmanjšanje tveganj.

Člen 27

Vloga držav članic

1. Države članice lahko sodelujejo v Programu. Države članice, ki sodelujejo v Programu, prispevajo svojo tehnično usposobljenost, strokovno znanje in pomoč, zlasti na področju varnosti in zaščite, ali po potrebi in po možnosti dajo Uniji na voljo podatke, informacije, storitve in infrastrukturo, ki jo imajo v lasti ali ki se nahaja na njihovem ozemlju, vključno z zagotavljanjem učinkovitega in neoviranega dostopa do podatkov Copernicus *in situ* in njihove uporabe ter sodelovanjem s Komisijo z namenom izboljšanja razpoložljivosti podatkov Copernicus *in situ*, ki so potrebni za Program, pri tem pa upoštevajo ustrezne licence in obveznosti.
2. Komisija lahko organizacijam držav članic s sporazumi o prispevkih zaupa posebne naloge, kadar je zadevna država članica imenovala takšne organizacije. Komisija z izvedbenimi akti sprejme sklepe o prispevkih v zvezi s sporazumi o prispevkih. Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s svetovalnim postopkom iz člena 107(2).
3. Za naloge iz člena 29 lahko Agencija v nekaterih ustrezno utemeljenih okoliščinah s sporazumi o prispevkih zaupa posebne naloge organizacijam držav članic, kadar so zadevne države članice imenovala takšne organizacije.
4. Države članice sprejmejo vse potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo nemoteno delovanje Programa, tudi tako, da na primerni ravni prispevajo k zaščiti frekvenc, potrebnih za Program.
5. Države članice in Komisija lahko sodelujejo pri razširitvi uporabe podatkov, informacij in storitev, ki jih zagotavljajo komponente Programa.
6. Kadar je mogoče, se prispevek držav članic za forum uporabnikov iz člena 107(6) opira na sistematično in koordinirano posvetovanje s skupnostmi končnih uporabnikov na nacionalni ravni, zlasti glede Galileo, EGNOS in Copernicus.
7. Države članice in Komisija sodelujejo, da bi razvile komponento Copernicus *in situ* in storitve zemeljske kalibracije, potrebne za povečanje stopnje uporabe vesoljskih sistemov, ter omogočile, da bi se izkoristil celoten potencial sklopov podatkov Copernicus *in situ* in referenčnih podatkov, pri tem pa se opirajo na že obstoječe zmogljivosti.
8. Na področju varnosti države članice opravljajo naloge iz člena 34(6).

Člen 28

Vloga Komisije

1. Za izvajanje Programa, tudi na področju varnosti, je na splošno odgovorna Komisija, brez poseganja v pristojnosti držav članic na področju nacionalne varnosti. Komisija v skladu s to uredbo določi prednostne naloge in dolgoročni razvoj Programa glede na zahteve uporabnikov ter nadzoruje njegovo izvajanje, brez poseganja v druge politike Unije.
2. Komisija upravlja vse komponente ali podkomponente Programa, ki niso zaupane drugim subjektom, zlasti GOVSATCOM, podkomponento NEO, podkomponento SWE in dejavnosti iz točke (d) člena 55(1).

3. Komisija poskrbi za jasno razdelitev nalog in odgovornosti med različnimi subjekti, udeleženi v Programu, in usklajuje dejavnosti teh subjektov. Komisija zagotovi tudi, da vsi pooblašeni subjekti, vključeni v izvajanje Programa, varujejo interese Unije, skrbijo za preudarno upravljanje sredstev Unije ter spoštujejo finančno uredbo in to uredbo.

4. Komisija z Agencijo in ob upoštevanju okvirnega sporazuma iz leta 2004 tudi z ESA sklene sporazum o okvirnem finančnem partnerstvu, kot je določeno v členu 130 finančne uredbe.

5. Kadar je to potrebno za nemoteno delovanje Programa in nemoteno opravljanje storitev, ki jih zagotavljajo komponente Programa, Komisija po posvetovanju z uporabniki, tudi prek foruma uporabnikov iz člena 107(6), in drugimi deležniki z izvedbenimi akti določi tehnične in operativne zahteve, potrebne za izvajanje in razvoj teh komponent in storitev, ki jih zagotavljajo. Komisija se pri določanju teh tehničnih in operativnih zahtev izogiba zmanjšanju splošne ravni varnosti in mora izpolniti zahteve glede povratne združljivosti.

Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 107(3).

6. Komisija brez poseganja v naloge Agencije ali drugih pooblaščenih subjektov poskrbi, da se spodbujata in čim bolj povečata uveljavljanje in uporaba podatkov in storitev, ki jih zagotavljajo komponente Programa, v javnem in zasebnem sektorju, vključno s podporo ustreznemu razvoju teh storitev in uporabnikom prijaznih vmesnikov ter s spodbujanjem stabilnega dolgoročnega okolja. Razvija ustrezne sinergije med aplikacijami različnih komponent Programa. Poskrbi za dopolnjevanje, usklajenost, sinergije in povezave med Programom ter drugimi ukrepi in programi Unije.

7. Kadar je ustrezno, Komisija zagotovi, da so dejavnosti, ki se izvajajo v okviru Programa, in dejavnosti, ki se izvajajo na področju vesolja na ravni Unije ter na nacionalni ali mednarodni ravni, medsebojno usklajene. Spodbuja sodelovanje med državami članicami ter si prizadeva za zблиževanje njihovih tehnoloških zmogljivosti in razvoja na področju vesolja, če je to relevantno za Program. Komisija v ta namen po potrebi in v okviru svojih pristojnosti sodeluje z Agencijo in ESA.

8. Komisija obvesti programski odbor iz člena 107 o vmesnih in končnih rezultatih ocenjevanja vseh javnih razpisov in o vseh pogodbah z zasebnimi in javnimi subjekti, vključno s podizvajalskimi pogodbami.

Člen 29

Vloga Agencije

1. Agencija ima naslednje lastne naloge:

- (a) prek svojega odbora za varnostno akreditacijo zagotovi varnostno akreditacijo vseh komponent Programa v skladu s poglavjem II naslova V;
- (b) opravlja naloge iz člena 34(3) in (5);
- (c) izvaja dejavnosti komunikacije, promocije in razvoja trga v zvezi s storitvami, jih ponujata Galileo in EGNOS, zlasti dejavnosti glede uveljavljanja na trgu in usklajevanja potreb uporabnikov;
- (d) izvaja dejavnosti komunikacije, razvoja trga in promocije v zvezi s podatki, informacijami in storitvami, ki jih ponuja Copernicus, brez poseganja v dejavnosti, ki jih izvajajo drugi pooblašeni subjekti in Komisija;
- (e) Komisiji zagotavlja strokovno znanje, vključno za pripravo z vesoljem povezanih raziskovalnih prednostnih nalog navzdol v verigi vesoljskih dejavnosti.

2. Komisija Agenciji zaupa naslednje naloge:
 - (a) upravljanje obratovanja EGNOS in Galileo kot je določeno v členu 44;
 - (b) splošno usklajevanje uporabniških vidikov GOVSATCOM v tesnem sodelovanju z državami članicami, ustreznimi agencijami Unije, ESZD in drugimi subjekti za namen misij in operacij kriznega upravljanja;
 - (c) izvajanje dejavnosti, povezanih z razvojem aplikacij navzdol v verigi vesoljskih dejavnosti na podlagi komponent Programa in temeljnih elementov in integriranih aplikacij na podlagi podatkov in storitev, ki jih zagotavljajo Galileo, EGNOS in Copernicus, tudi kadar se financiranje za te dejavnosti da na voljo v okviru Obzorja Evropa ali kadar je to potrebno za izpolnitev ciljev iz točke (b) člena 4(1);
 - (d) izvajanje dejavnosti, povezanih s povečanjem stopnje uporabe podatkov, informacij in storitev, ki jih ponujajo druge komponente Programa, ki niso Galileo in EGNOS; ne da bi s tem vplivali na dejavnosti Copernicus in storitve Copernicus, zaupane drugim subjektom;
 - (e) posebne ukrepe iz člena 6.
3. Komisija lahko na podlagi ocen iz člena 102(5) Agenciji zaupa druge naloge, pod pogojem, da se z njimi ne podvajajo dejavnosti, ki jih v okviru Programa izvajajo drugi pooblaščen subjekti, in da je namen teh nalog izboljšati učinkovitost izvajanja dejavnosti Programa.
4. Kadar se Agenciji zaupajo dejavnosti, se ji zagotovijo ustrezni finančni, kadrovske in administrativni viri za njihovo izvajanje.
5. Z odstopanjem od člena 62(1) finančne uredbe in glede na oceno Komisije o varovanju interesov Unije lahko Agencija s sporazumi o prispevkih posamezne dejavnosti zaupa drugim subjektom na področju njihovih pristojnosti, pod pogoji posrednega upravljanja, ki veljajo za Komisijo.

Člen 30

Vloga ESA

1. Pod pogojem, da se varujejo interesi Unije, se ESA zaupajo naslednje naloge:
 - (a) v zvezi s Copernicus:
 - (i) koordiniranje vesoljske komponente ter izvajanja vesoljske komponente in njen nadaljnji razvoj;
 - (ii) zasnova, razvoj in gradnja vesoljske infrastrukture za Copernicus, vključno z njenim obratovanjem in povezanimi javnimi naročili, razen kadar to obratovanje izvajajo drugi subjekti, ter
 - (iii) po potrebi zagotavljanje dostopa do podatkov tretjih strani;
 - (b) v zvezi z Galileo in EGNOS: razvoj sistemov ter zasnova in razvoj delov zemeljskega segmenta in satelitov, vključno s preskušanjem in potrjevanjem;
 - (c) v zvezi z vsemi komponentami Programa: raziskovalne in razvojne dejavnosti navzgor v verigi vesoljskih dejavnosti na strokovnih področjih ESA.
2. Na podlagi ocene Komisije se lahko ESA zaupajo druge naloge, glede na potrebe Programa, pod pogojem, da te naloge ne podvajajo dejavnosti, ki jih v okviru Programa izvajajo drugi pooblaščen subjekti, in da je njihov namen izboljšati učinkovitost izvajanja dejavnosti Programa.
3. Brez poseganja v sporazum o okvirnem finančnem partnerstvu iz člena 31 lahko Komisija ali Agencija zaprosi ESA, da pod vzajemno dogovorjenimi pogoji zagotovi tehnično strokovno znanje in informacije, potrebne za opravljanje nalog, ki so jima dodeljene s to uredbo.

Člen 31

Sporazum o okvirnem finančnem partnerstvu

1. V sporazumu o okvirnem finančnem partnerstvu iz člena 28(4):
 - (a) se jasno opredelijo vloge, odgovornosti in obveznosti Komisije, Agencije in ESA v zvezi z vsako komponento Programa ter določijo potrebni mehanizmi usklajevanja in nadzora;
 - (b) se zahteva, da ESA uporablja varnostna pravila Unije, ki so opredeljena v sporazumih o varnosti, sklenjenih med Unijo, njenimi institucijami in agencijami ter ESA, zlasti glede obdelave tajnih podatkov;
 - (c) se določijo pogoji za upravljanje sredstev, zaupanih ESA, zlasti v zvezi z javnim naročanjem, vključno z uporabo pravil Unije o javnem naročanju za javna naročila v imenu in za račun Unije ali uporabo pravil pooblaščenega subjekta v skladu s členom 154 finančne uredbe, v zvezi s postopki upravljanja, pričakovanimi rezultati, ki se merijo s kazalniki uspešnosti, ukrepi, ki se uporabijo v primeru pomanjkljivega ali goljufivega izvajanja pogodb z vidika stroškov, časovnega načrta in rezultatov, ter v zvezi s komunikacijsko strategijo in pravili glede lastništva nad vsemi opredmetenimi in neopredmetenimi sredstvi; ti pogoji morajo biti v skladu z naslovoma III in V te uredbe in finančno uredbo;
 - (d) se zahteva, da kadar Agencija ali ESA za javno naročilo, ki se izvede v okviru sporazuma o okvirnem finančnem partnerstvu, oblikuje odbor za ocenjevanje ponudb, na srečanjih odbora za ocenjevanje ponudb kot člani sodelujejo strokovnjaki Komisije in, kadar je ustrezno, drugega pooblaščenega subjekta. Tako sodelovanje ne vpliva na tehnično neodvisnost odbora za ocenjevanje ponudb;
 - (e) se določijo ukrepi za spremljanje in nadzor, ki vključujejo zlasti:
 - (i) sistem za predvidevanje stroškov;
 - (ii) sistematično obveščanje Komisije ali, kadar je ustrezno, Agencije o stroških in časovnem razporedu ter
 - (iii) v primeru razhajanja med predvidenim proračunom, uspešnostjo in časovnim razporedom popravljalne ukrepe za zagotovitev izvajanja nalog v okviru dodeljenega proračuna;
 - (f) se določijo načela za plačilo ESA za vsako komponento Programa, ki ustreza razmeram, v katerih se izvajajo ukrepi, pri čemer se ustrezno upoštevajo krizne in nestabilne razmere, in ki se, kadar je ustrezno, določijo na podlagi uspešnosti; plačila krijejo samo splošne stroške, povezane z dejavnostmi, ki jih je Unija zaupala ESA;
 - (g) se določi, da ESA sprejme ustrezne ukrepe, da bi zagotovila varstvo interesov Unije in spoštovanje odločitev Komisije v zvezi z vsako komponento Programa pri uporabi te uredbe.
2. Komisija z izvedbenimi akti odloči o sporazumu o okvirnem finančnem partnerstvu. Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 107(3). Evropski parlament in Svet sta v celoti obveščena o sporazumu o okvirnem finančnem partnerstvu, precej preden se sklene, in o njegovem izvajanju.
3. V okviru sporazuma o okvirnem finančnem partnerstvu iz odstavka 1 tega člena se naloge iz člena 29(2) in (3) zaupajo Agenciji in naloge iz člena 30(1) ESA na podlagi sporazumov o prispevkih. Komisija z izvedbenim aktom sprejme sklep o prispevkih v zvezi s sporazumi o prispevkih. Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s svetovalnim postopkom iz člena 107(2). Evropski parlament in Svet sta pravočasno v celoti obveščena o sporazumih o prispevkih, precej preden se sklenejo, in o njihovem izvajanju.

*Člen 32***Vloga EUMETSAT in drugih subjektov**

1. Komisija lahko s sporazumi o prispevkih subjektom, ki niso navedeni v členih 29 in 30, v celoti ali delno zaupa izvajanje naslednjih nalog:
 - (a) nadgradnjo, pripravo na obratovanje in obratovanje vesoljske infrastrukture Copernicus ali njenih delov, po potrebi tudi upravljanje dostopa do podatkov sodelujočih misij, ki se lahko zaupajo EUMETSAT;
 - (b) izvajanje storitev Copernicus ali njihovih delov ustreznim agencijam, organom ali organizacijam, kot so Evropska agencija za okolje, Frontex, Evropska agencija za pomorsko varnost, SATCEN in Evropski center za srednjeročne vremenske napovedi; naloge, zaupane navedenim agencijam, organom ali organizacijam, se opravljajo na lokacijah v Uniji; agencija, organ ali organizacija, ki je že v postopku, da bo opravljanje nalog, ki so ji bile zaupane, prenesla na lokacije v Uniji, lahko na lokaciji zunaj Unije te naloge še naprej opravlja v omejenem obdobju, ki se konča najpozneje do 31. decembra 2023.
2. Merila za izbor takih pooblaščenih subjektov zlasti odražajo njihovo zmožnost zagotavljanja kontinuitete in po potrebi varnosti obratovanja brez motenj dejavnosti Programa.
3. Kadar koli je mogoče, so pogoji sporazuma o prispevkih iz odstavka 1 tega člena skladni s pogoji sporazuma o okvirnem finančnem partnerstvu iz člena 31(1).
4. S programskim odborom se v skladu s svetovalnim postopkom iz člena 107(2) opravi posvetovanje o sklepu o prispevkih v zvezi s sporazumom o prispevkih iz odstavka 1 tega člena. Programski odbor se vnaprej obvesti o sporazumih o prispevkih, ki jih nameravajo skleniti Unija, ki jo zastopa Komisija, in subjekti iz odstavka 1 tega člena.

NASLOV V

VARNOST PROGRAMA

POGLAVJE I

Varnost Programa*Člen 33***Načela varnosti**

Varnost Programa temelji na naslednjih načelih:

- (a) upoštevanje izkušenj držav članic na področju varnosti in črpanje navdiha iz njihovih dobrih praks;
- (b) uporaba varnostnih pravil Sveta in Komisije, ki med drugim ločujejo med operativnimi nalogami in nalogami, povezanimi z akreditacijo.

*Člen 34***Upravljanje varnosti**

1. Komisija v okviru svojih pristojnosti in s podporo Agencije zagotovi visoko stopnjo varnosti, zlasti v zvezi z:

- (a) zaščito zemeljske in vesoljske infrastrukture ter opravljanja storitev, zlasti pred fizičnimi ali kibernetскими napadi, vključno z motnjami tokov podatkov;
- (b) nadzorom in upravljanjem prenosov tehnologije;
- (c) razvojem in ohranjanjem pridobljenih kompetenc in znanja v Uniji;
- (d) varovanjem občutljivih netajnih podatkov in tajnih podatkov.

2. Za namen odstavka 1 tega člena Komisija zagotovi, da se za vsako komponento Programa izvede analiza tveganja in nevarnosti. Na podlagi te analize do konca leta 2023 za vsako komponento Programa z izvedbenimi akti določi splošne varnostne zahteve. Pri tem upošteva vpliv teh zahtev na nemoteno delovanje posamezne komponente, zlasti z vidika stroškov, obvladovanja tveganja in časovnega razporeda, ter zagotovi, da se ne zmanjša splošna raven varnosti ali ogrozi delovanje obstoječe opreme, ki temelji na tej komponenti, in upošteva tveganja glede kibernetiske varnosti. Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 107(3).

Komisija po začetku veljavnosti te uredbe pošlje programskemu odboru okvirni seznam izvedbenih aktov, ki naj bi ga preučila njegova sestava za varnost. Temu seznamu se priloži okvirni časovni raspored za predložitev teh izvedbenih aktov.

3. Subjekt, odgovoren za upravljanje komponente Programa, je odgovoren za operativno varnost te komponente in v ta namen opravi analizo tveganja in nevarnosti ter vse potrebne dejavnosti za zagotovitev in spremljanje varnosti te komponente, zlasti določitev tehničnih specifikacij in operativnih postopkov, ter spremlja njihovo skladnost s splošnimi varnostnimi zahtevami iz odstavka 2 tega člena. Na podlagi člena 29 je ta subjekt za Galileo in EGNOS Agencija.

4. Na podlagi analize tveganj in nevarnosti Komisija po potrebi opredeli strukturo za spremljanje varnosti in upoštevanje navodil, pripravljenih v okviru Sklepa (SZVP) 2021/698 Struktura deluje v skladu z varnostnimi zahtevami iz odstavka 2. Za Galileo je ta struktura Center za nadzor varnosti Galileo.

5. Agencija:

- (a) zagotovi varnostno akreditacijo vseh komponent Programa v skladu s poglavjem II tega naslova in brez poseganja v pristojnosti držav članic;
- (b) zagotovi delovanje Centra za nadzor varnosti Galileo v skladu z zahtevami iz odstavka 2 tega člena in navodili, pripravljenimi v okviru Sklepa (SZVP) 2021/698;
- (c) izvaja naloge, ki so ji dodeljene na podlagi Sklepa št. 1104/2011/EU;
- (d) Komisiji da na voljo svoje tehnično strokovno znanje in vse informacije, potrebne za opravljanje njenih nalog na podlagi te uredbe.

6. Države članice za zaščito zemeljske infrastrukture, ki je sestavni del Programa in ki je na njihovem ozemlju:

- (a) sprejmejo ukrepe, ki so vsaj enakovredni tistim, potrebnim za:
 - (i) zaščito evropske kritične infrastrukture v smislu Direktive Sveta 2008/114/ES ⁽⁴⁴⁾ in
 - (ii) zaščito njihove nacionalne kritične infrastrukture;
- (b) opravljajo naloge varnostne akreditacije iz člena 42 te uredbe.

7. Subjekti, udeleženi v Programu, sprejmejo vse potrebne ukrepe za zagotovitev varnosti Programa, vključno ob upoštevanju vprašanj, opredeljenih v analizi tveganja.

⁽⁴⁴⁾ Direktiva Sveta (ES) št. 114/2008 z dne 8. decembra 2008 o ugotavljanju in določanju evropske kritične infrastrukture ter o oceni potrebe za izboljšanje njene zaščite (UL L 345, 23.12.2008, str. 75).

Člen 35

Varnost sistemov in uporabljenih storitev

Kadar lahko obratovanje sistemov vpliva na varnost Unije ali njenih držav članic, se uporabijo postopki iz Sklepa (SZVP) 2021/698

POGLAVJE II

Varnostna akreditacija

Člen 36

Organ za varnostno akreditacijo

Odbor za varnostno akreditacijo, vzpostavljen v okviru Agencije, je organ za varnostno akreditacijo za vse komponente Programa.

Člen 37

Splošna načela varnostne akreditacije

Dejavnosti varnostne akreditacije za vse komponente Programa se izvajajo v skladu z naslednjimi načeli:

- (a) dejavnosti varnostne akreditacije in odločitve o varnostni akreditaciji potekajo oziroma se sprejemajo v okviru kolektivne odgovornosti za varnost Unije in držav članic;
- (b) prizadeva se za soglasno sprejemanje odločitev v odboru za varnostno akreditacijo;
- (c) pri izvajanju dejavnosti varnostne akreditacije se uporablja pristop ocene in obvladovanja tveganja, ob upoštevanju tveganj za varnost zadevne komponente in vpliva na stroške ali časovni razpored katerega koli ukrepa za zmanjšanje tveganj, ob upoštevanju cilja ohranitve splošne ravni varnosti te komponente;
- (d) odločitve o varnostni akreditaciji, ki jih sprejme odbor za varnostno akreditacijo, pripravljajo in sprejemajo strokovnjaki, ki so primerno usposobljeni za akreditiranje kompleksnih sistemov, imajo varnostno dovoljenje ustrezne stopnje in delujejo objektivno;
- (e) prizadevati si je treba za posvetovanja z vsemi zadevnimi stranmi, zainteresiranimi za varnostna vprašanja v zvezi z zadevno komponento;
- (f) dejavnosti varnostne akreditacije izvajajo ustrezni deležniki, udeleženi pri zadevni komponenti, v skladu s strategijo za varnostno akreditiranje in brez poseganje v vlogo Komisije;
- (g) sklepi o varnostni akreditaciji, ki jih sprejme odbor za varnostno akreditacijo v skladu s postopkom, ki ga je ta odbor za varnostno akreditacijo opredelil v ustrezni strategiji za varnostno akreditacijo, temeljijo na lokalnih sklepih o varnostni akreditaciji, ki so jih sprejeli ustrezni nacionalni organi držav članic za varnostno akreditacijo;
- (h) s stalnim, preglednim in popolnoma razumljivim postopkom spremljanja se zagotovi, da so varnostna tveganja za zadevno komponento znana, da so opredeljeni varnostni ukrepi za zmanjšanje takih tveganj na sprejemljivo raven glede na varnostne potrebe Unije in njenih držav članic ter za nemoteno delovanje komponente, pa tudi, da se ti ukrepi izvajajo v skladu s konceptom obrambe v globino. Učinkovitost takih ukrepov se nenehno ocenjuje. Postopek v zvezi z oceno in obvladovanjem varnostnega tveganja kot ponavljajoč se postopek skupaj izvajajo deležniki, udeleženi pri zadevni komponenti;
- (i) sklepe o varnostni akreditaciji sprejme odbor za varnostno akreditacijo popolnoma neodvisno, tudi glede na Komisijo in druge organe, odgovorne za izvajanje zadevne komponente in zagotavljanje povezanih storitev, ter glede na izvršnega direktorja in upravni odbor Agencije;

- (j) dejavnosti varnostne akreditacije se izvajajo ob ustreznem upoštevanju potrebe po zadostni usklajenosti med Komisijo in organi, pristojnimi za izvajanje varnostnih pravil;
- (k) varnostna akreditacija EGNOS, ki jo opravi odbor za varnostno akreditacijo, ne posega v dejavnosti akreditacije, ki jih za letalstvo opravlja Evropska agencija za varnost v letalstvu.

Člen 38

Naloge odbora za varnostno akreditacijo

1. Odbor za varnostno akreditacijo opravlja svoje naloge brez poseganja v pristojnosti Komisije ali pristojnosti, ki so bile zaupane drugim organom Agencije, zlasti glede zadev, povezanih z varnostjo, in brez poseganja v pristojnosti držav članic v zvezi z varnostno akreditacijo.
2. Odbor za varnostno akreditacijo opravlja naslednje naloge:
 - (a) opredelitev in odobritev strategije za varnostno akreditiranje, ki določa:
 - (i) obseg dejavnosti, potrebnih za izvedbo in ohranitev akreditacije komponent Programa ali delov teh komponent ter morebitnih povezav med njimi in drugimi sistemi ali komponentami;
 - (ii) postopek varnostne akreditacije komponent Programa ali delov teh komponent s stopnjo natančnosti, ki ustreza zahtevani stopnji jamstva, z jasno opredelitvijo pogojev za akreditacijo;
 - (iii) vloga zadevnih deležnikov, ki so vključeni v postopku akreditacije;
 - (iv) časovni razpored za akreditacijo, ki spoštuje faze komponent Programa, zlasti kar zadeva namestitvev infrastrukture ter opravljanje in nadaljnji razvoj storitev;
 - (v) načela varnostne akreditacije za omrežja, povezana s sistemi, vzpostavljenimi v okviru komponent Programa ali za dele teh komponent, in za opremo, povezano s sistemi, vzpostavljenimi v okviru teh komponent, ki jih izvajajo nacionalni subjekti držav članic, pristojni za varnostne zadeve;
 - (b) sprejemanje sklepov o varnostni akreditaciji, zlasti v zvezi z odobritvijo izstrelitev satelitov, dovoljenji za upravljanje sistemov, vzpostavljenih v okviru komponent Programa ali elementov teh komponent v različnih konfiguracijah in za različne storitve, ki jih zagotavljajo, do vključno signala v vesolju, ter dovoljenji za upravljanje zemeljskih postaj.
 - (c) sprejemanje odločitev glede omrežij in opreme, ki so povezani s PRS iz člena 45 ali s katero koli drugo varno storitvijo, ki izhaja iz komponent Programa, samo o izdajanju dovoljenj organom za razvoj ali proizvodnjo občutljive tehnologije PRS, sprejemnikov PRS ali varnostnih modulov PRS ali kakršne koli druge tehnologije ali opreme, ki jo je treba preveriti v skladu s splošnimi zahtevami glede varnosti iz člena 34(2), ob upoštevanju nasvetov nacionalnih subjektov, pristojnih za varnostne zadeve, in splošnih varnostnih tveganj;
 - (d) preučitev in odobritev vse dokumentacije v zvezi z varnostno akreditacijo, razen dokumentov, ki jih Komisija sprejme na podlagi člena 34(2) te uredbe in člena 8 Sklepa št. 1104/2011/EU;
 - (e) svetovanje Komisiji, v okviru svojih pristojnosti, pri pripravi osnutkov besedil aktov iz člena 34(2) te uredbe in člena 8 Sklepa št. 1104/2011/EU, tudi glede vzpostavitve varnostnooperativnih postopkov, in predložitev izjave s končnim stališčem;
 - (f) preučitev in odobritev ocene varnostnega tveganja, pripravljene v skladu s postopkom spremljanja iz točke (h) člena 37 te uredbe, ob upoštevanju skladnosti z dokumenti iz točke (c) tega odstavka in dokumenti, pripravljenimi v skladu s členom 34(2) te uredbe in členom 8 Sklepa št. 1104/2011/EU, ter sodelovanje s Komisijo pri opredelitvi ukrepov za zmanjšanje tveganj;

- (g) preverjanje izvajanja varnostnih ukrepov v zvezi z varnostno akreditacijo komponent Programa z izvedbo ali naročilom varnostnih ocen, inšpekcij, revizij ali pregledov v skladu s členom 42(2) te uredbe;
- (h) potrditev izbora odobrenih izdelkov in ukrepov za zaščito pred elektronskim prisluškovanjem (TEMPEST) ter odobrenih kriptografskih proizvodov, ki se uporabljajo za zagotavljanje varnosti komponent Programa;
- (i) odobritev medsebojne povezave sistemov, vzpostavljenih v okviru komponent Programa ali delov teh komponent, z drugimi sistemi ali po potrebi sodelovanje z zadevnimi subjekti, pristojnimi za varnostne zadeve, pri skupni odobritvi;
- (j) dogovor z ustrežno državo članico o predlogi za nadzor dostopa iz člena 42(4);
- (k) priprava poročil o tveganju ter obveščanje Komisije, upravnega odbora in izvršnega direktorja o svojih ocenah tveganja in svetovanje glede možnosti za obvladovanje preostalih tveganj v zvezi s posameznim sklepom o varnostni akreditaciji;
- (l) zagotavljanje podpore Svetu in visokemu predstavniku pri izvajanju Sklepa (SZVP) 2021/698 na izrecno zahtevo Sveta ali visokega predstavnika in v tesnem sodelovanju s Komisijo;
- (m) izvedba posvetovanj, potrebnih za opravljanje svojih nalog;
- (n) sprejetje in objava svojega poslovnika.

3. Brez poseganja v pristojnosti in odgovornosti držav članic se pod nadzorom odbora za varnostno akreditacijo vzpostavi poseben podrejeni organ, ki zastopa države članice, in sicer za opravljanje zlasti naslednjih nalog:

- (a) upravljanje ključev za polete v okviru Programa;
- (b) preverjanje, spremljanje in ocenjevanje vzpostavitve in izvrševanja postopkov za obračunavanje, shranjevanje, razpošiljanje in odstranjevanje ključev PRS Galileo in varno ravnanje z njimi.

Člen 39

Sestava odbora za varnostno akreditacijo

1. Odbor za varnostno akreditacijo sestavljajo po en predstavnik vsake države članice, predstavnik Komisije in predstavnik visokega predstavnika. Mandat članov odbora za varnostno akreditacijo traja štiri leta in se lahko podaljša.

2. Udeležba na sestankih odbora za varnostno akreditacijo temelji na potrebi po seznanitvi. Predstavniki ESA in predstavniki Agencije, ki ne sodelujejo pri varnostni akreditaciji, so po potrebi lahko povabljeni, da se sestankov odbora za varnostno akreditacijo udeležijo kot opazovalci. Izjemoma so lahko k udeležbi na sestankih odbora za varnostno akreditacijo kot opazovalci povabljeni tudi predstavniki agencij Unije, tretjih držav ali mednarodnih organizacij, glede zadev, ki so neposredno povezane s temi tretjimi državami ali mednarodnimi organizacijami, zlasti zadeve o infrastrukturi, ki je v njihovi lasti ali je na njihovem ozemlju. Ureditve za takšno udeležbo predstavnikov tretjih držav ali mednarodnih organizacij in pogoji za tako udeležbo se določijo v zadevnih sporazumih ter so skladni s poslovníkom odbora za varnostno akreditacijo.

Člen 40

Pravila glasovanja v odboru za varnostno akreditacijo

Če soglasja v skladu s splošnim načelom iz točke (b) člena 37 te uredbe ni mogoče doseči, odbor za varnostno akreditacijo sprejme odločitve s kvalificirano večino v skladu s členom 16 PEU. Predstavnik Komisije in predstavnik visokega predstavnika ne glasujeta. Sklepe, ki jih sprejme odbor za varnostno akreditacijo, v njegovem imenu podpiše predsednik odbora za varnostno akreditacijo.

Člen 41

Komunikacija in učinek sklepov odbora za varnostno akreditacijo

1. Sklepi odbora za varnostno akreditacijo se naslovijo na Komisijo.
2. Komisija stalno obvešča odbor za varnostno akreditacijo o učinku vseh sklepov, ki jih načrtuje odbor za varnostno akreditacijo, na pravilno izvajanje komponent Programa in o izvajanju načrtov za obvladovanje preostalih tveganj. Odbor za varnostno akreditacijo se seznani z vsemi takšnimi informacijami Komisije.
3. Komisija brez odlašanja obvešča Evropski parlament in Svet o učinku sprejetja sklepov o varnostni akreditaciji na pravilno izvajanje komponent Programa. Če Komisija meni, da bi sklep, ki ga je sprejel odbor za varnostno akreditacijo, lahko bistveno vplival na pravilno izvajanje teh komponent, na primer kar zadeva stroške, časovni raspored ali uspešnost, o tem takoj obvesti Evropski parlament in Svet.
4. Upravni odbor se redno obvešča o poteku dela v odboru za varnostno akreditacijo.
5. Časovni raspored dela odbora za varnostno akreditacijo ne ovira časovnega rasporeda dejavnosti iz programa dela iz člena 100.

Člen 42

Vloga držav članic pri varnostni akreditaciji

1. Države članice odboru za varnostno akreditacijo posredujejo vse informacije, za katere menijo, da so pomembne za varnostno akreditacijo.
2. V soglasju z nacionalnimi subjekti, pristojnimi za varnostne zadeve, in pod njihovim nadzorom države članice ustrezno pooblaščenim osebam, ki jih imenuje odbor za varnostno akreditacijo, dovolijo dostop do vseh informacij in vseh območij in lokacij, povezanih z varnostjo sistemov, ki spadajo v njihovo pristojnost, v skladu z njihovimi nacionalnimi zakoni in drugimi predpisi, tudi za namene varnostnih pregledov, presoj in preizkusov, kot odloči odbor za varnostno akreditacijo, in postopka spremljanja varnostnih tveganj iz točke (h) člena 37. Ta dostop ne diskriminira na podlagi državljanstva državljanov držav članic.
3. Revizije in preizkusi iz odstavka 2 se izvajajo v skladu z naslednjimi načeli:
 - (a) poudari se pomen varnosti in učinkovitega obvladovanja tveganja v subjektih, kjer poteka inšpekcijski pregled;
 - (b) priporočijo se protiukrepi za blažitev specifičnih posledic izgube zaupnosti, celovitosti ali razpoložljivosti tajnih podatkov.
4. Vsaka država članice je pristojna za oblikovanje predloge za nadzor dostopa, ki opisuje in navaja področja ali območja, ki jih je treba akreditirati. O predlogi za nadzor dostopa se države članice in odbor za varnostno akreditacijo vnaprej dogovorijo, in tako zagotovijo, da vse države članice zagotavljajo enako stopnjo nadzora dostopa.
5. Države članice so na lokalni ravni odgovorne za varnostno akreditacijo lokacij, ki so na njihovem ozemlju in so del območja varnostne akreditacije za komponente Programa, ter o tem poročajo odboru za varnostno akreditacijo.

POGLAVJE III

Varovanje tajnih podatkov

Člen 43

Varovanje tajnih podatkov

1. Izmenjava tajnih podatkov, povezanih s Programom, se vrši na podlagi sklenjenega mednarodnega sporazuma med Unijo in tretjo državo ali mednarodno organizacijo o izmenjavi tajnih podatkov ali, kadar je potrebno, na podlagi ureditve o izmenjavi tajnih podatkov med pristojno institucijo ali organom Unije in ustreznimi organi tretje države ali mednarodne organizacije in pod tam določenimi pogoji.

2. Fizičnim osebam s prebivališčem v tretji državi in pravnim osebam s sedežem v tretji državi se ravnanje s tajnimi podatki Evropske unije v zvezi s Programom dovoli samo, če se zanje v teh tretjih državah uporabljajo varnostni predpisi, ki zagotavljajo najmanj enakovredno raven varstva kot varnostna pravila Komisije iz Sklepa (EU, Euratom) 2015/444 in varnostna pravila Sveta iz prilog k Sklepu 2013/488/EU. Enakovrednost varnostnih predpisov, ki se uporabljajo v tretji državi ali mednarodni organizaciji, se opredeli v sporazumu o varovanju tajnosti podatkov, ki po potrebi vključuje vprašanja industrijske varnosti, sklenjenim med Unijo in zadevno tretjo državo oziroma mednarodno organizacijo, v skladu s postopkom iz člena 218 PDEU in ob upoštevanju člena 13 Sklepa 2013/488/EU.

3. Brez poseganja v člen 13 Sklepa 2013/488/EU in pravila na področju industrijske varnosti iz Sklepa (EU, Euratom) 2015/444 se lahko fizični ali pravni osebi, tretji državi ali mednarodni organizaciji dovoli dostop do tajnih podatkov EU, kadar se presodi, da je to v posameznem primeru nujno glede na naravo in vsebino takih podatkov, potrebo prejemnika po seznanitvi z njimi ter koristi, ki jih bo imela Unija.

NASLOV VI

Galileo in EGNOS

Člen 44

Upravičeni ukrepi

Obratovanje Galileo in EGNOS zajema naslednje upravičene ukrepe:

- (a) upravljanje, obratovanje, vzdrževanje, stalno izboljševanje, nadaljnji razvoj in zaščito vesoljske infrastrukture, vključno z nadgradnjami in upravljanjem zaradi zastarelosti;
- (b) upravljanje, obratovanje, vzdrževanje, stalno izboljševanje, nadaljnji razvoj in zaščito zemeljske infrastrukture, zlasti zemeljskih centrov in postaj iz Izvedbenega sklepa (EU) 2016/413 ali Izvedbenega sklepa Komisije (EU) 2017/1406⁽⁴⁵⁾, ter omrežij, vključno z nadgradnjami in upravljanjem zaradi zastarelosti;
- (c) razvoj prihodnjih generacij sistemov in nadaljnji razvoj storitev, ki jih zagotavljata Galileo in EGNOS, vključno z upoštevanjem potreb ustreznih deležnikov; to ne posega v prihodnje odločitve o finančnih perspektivah Unije;
- (d) podpora za razvoj aplikacij navzdol v verigi vesoljskih dejavnosti Galileo in EGNOS ter za zasnovo in nadaljnji razvoj temeljnih tehnoloških elementov, kot so nabori čipov in sprejemniki, ki podpirajo Galileo;
- (e) podpora dejavnostim certificiranja in standardizacije, ki so povezane z Galileo in EGNOS, zlasti v prometnem sektorju;

⁽⁴⁵⁾ Izvedbeni sklep Komisije (EU) 2017/1406 z dne 31. julija 2017 o določitvi lokacije talne infrastrukture sistema EGNOS (UL L 200, 1.8.2017, str. 4).

- (f) neprekinjeno zagotavljanje storitev, ki jih zagotavljata Galileo in EGNOS, in tržni razvoj teh storitev ob dopolnjevanju pobud držav članic in zasebnega sektorja, zlasti da bi se čim bolj povečale družbeno-ekonomske koristi iz točke (b) člena 4(1);
- (g) sodelovanje z drugimi regionalnimi ali globalnimi satelitskimi navigacijskimi sistemi, med drugim za lažjo združljivost in interoperabilnost;
- (h) elemente za spremljanje zanesljivosti sistemov in njihovega obratovanja ter uspešnosti storitev;
- (i) dejavnosti v zvezi z zagotavljanjem storitev in koordiniranim širjenjem območja pokritosti z njimi.

Člen 45

Storitve, ki jih zagotavlja Galileo

1. Storitve, ki jih zagotavlja Galileo, zajemajo:

- (a) odprto storitev Galileo, ki je brezplačna za uporabnike in zagotavlja informacije za določanje položaja in sinhronizacijo, namenjene zlasti množičnim satelitskim navigacijskim aplikacijam za potrošniško uporabo;
- (b) zelo natančno storitev, ki je brezplačna za uporabnike in z razširjanjem dodatnih podatkov v dodatnem frekvenčnem pasu zagotavlja zelo natančne informacije za določanje položaja in sinhronizacijo, namenjene zlasti satelitskim navigacijskim aplikacijam za poslovne ali komercialne namene;
- (c) storitev za avtentikacijo signala, ki temelji na šifriranih kodah, vključenih v signale, namenjena pa je zlasti satelitskim navigacijskim aplikacijam za poslovne ali komercialne namene;
- (d) PRS, ki je namenjena izključno uporabnikom, ki jih pooblastijo vlade, za občutljive aplikacije, ki zahtevajo visoko raven kontinuitete storitev, vključno na področju varnosti in obrambe, in ki uporablja močne, šifrirane signale; za države članice, Svet, Komisijo, ESZD in po potrebi za ustrezno pooblaščenec agencije Unije je brezplačna; vprašanje, ali se PRS zaračunava drugim uporabnikom iz člena 2 Sklepa št. 1104/2011/EU, se oceni za vsak primer posebej, ustrezne določbe pa se opredelijo v sporazumih, sklenjenih v skladu s členom 3(5) navedenega sklepa; dostop do PRS se ureja v skladu s Sklepom št. 1104/2011/EU;
- (e) storitev za ravnanje v izrednih razmerah, ki je za uporabnike brezplačna in ki z oddajanjem signalov pošilja opozorila v zvezi z naravnimi nesrečami ali drugimi izrednimi razmerami na določenih območjih; po možnosti se zagotavlja v sodelovanju z nacionalnimi organi civilne zaščite v državah članicah;
- (f) storitev določanja točnega časa, ki je brezplačna za uporabnike in zagotavlja določanje točnega in zanesljivega referenčnega časa ter realizacijo koordiniranega univerzalnega časa, kar olajšuje razvoj časovnih aplikacij, ki temeljijo na Galileo, in uporabo v kritičnih aplikacijah.

2. Galileo prispeva tudi k:

- (a) storitvi iskanja in reševanja (SAR) sistema COSPAS-SARSAT, in sicer z zaznavanjem signalov v sili, ki jih oddajajo javljalniki, in vračanjem sporočil tem javljalnikom s povratno povezavo;
- (b) storitvam za nadzor popolnosti delovanja, standardiziranim na ravni Unije ali mednarodni ravni, ki jih uporabljajo storitve za varovanje življenj na podlagi signalov odprte storitve Galileo in v kombinaciji s EGNOS ter drugimi satelitskimi navigacijskimi sistemi;
- (c) informacijam o vesoljskem vremenu prek storitvenega centra GNSS, kot je navedeno v Izvedbenem sklepu (EU) 2016/413, in storitvam zgodnjega opozarjanja, ki se zagotavljajo prek zemeljske infrastrukture Galileo, s katerimi naj bi se zmanjšala morebitna tveganja v zvezi z vesoljem za uporabnike storitev, ki jih zagotavljajo Galileo in drugi GNSS.

Člen 46

Storitve, ki jih zagotavlja EGNOS

1. Storitve, ki jih zagotavlja EGNOS, zajemajo:
 - (a) odprto storitev EGNOS, ki je za neposredne uporabnike brezplačna in zagotavlja informacije za določanje položaja in sinhronizacijo, namenjene zlasti množičnim satelitskim navigacijskim aplikacijam za potrošniško uporabo;
 - (b) storitev EGNOS za dostop do podatkov, ki je za neposredne uporabnike brezplačna in zagotavlja informacije za določanje položaja in sinhronizacijo, namenjene zlasti satelitskim navigacijskim aplikacijam za poslovne ali komercialne namene, ter ponuja večjo učinkovitost in podatke z večjo dodano vrednostjo v primerjavi s podatki, pridobljenimi z odprto storitvijo EGNOS;
 - (c) storitev varovanja življenj, ki je za neposredne uporabnike brezplačna in zagotavlja informacije za določanje položaja in časovno sinhronizacijo z visoko ravno kontinuitete, razpoložljivosti in natančnosti, vključno s sporočilom o popolnosti delovanja, ki uporabnika opozarja na napake v Galileo in drugih GNSS, ki jih EGNOS krepi na območju pokritosti, ali na signale z nedovoljenim odstopanjem, ki jih oddajajo Galileo in drugi GNSS, ki jih EGNOS krepi na območju pokritosti, je namenjena predvsem uporabnikom, za katere je varnost bistvenega pomena, zlasti v sektorju civilnega letalstva za navigacijske službe zračnega prometa v skladu s standardi ICAO ali za druge prometne sektorje.
2. Storitve iz odstavka 1 se do konca leta 2026 prednostno zagotovijo na ozemlju vseh držav članic z zemljepisno lego v Evropi, v ta namen pa so zajeti tudi Ciper, Azori, Kanarski otoki in Madeira.
3. Geografska pokritost EGNOS se lahko razširi tudi na druge svetovne regije, zlasti na ozemlja držav kandidatk, tretjih držav, ki so pridružene enotnemu evropskemu nebu, in tretjih držav v okviru evropske sosedске politike, če je to tehnično izvedljivo in skladno z varnostnimi zahtevami iz člena 34(2) in se, kadar gre za storitev varovanja življenj, izvede na podlagi mednarodnih sporazumov.
4. Stroški širitve geografske pokritosti EGNOS iz odstavka 3 tega člena in povezani stroški obratovanja, specifični za te regije, se ne krijejo iz proračuna iz člena 11. Komisija preuči, ali bi se lahko take dejavnosti financirale iz drugih programov ali instrumentov. Zaradi take širitve se ne odloži ponujanje storitev iz odstavka 1 tega člena na celotnem ozemlju držav članic z zemljepisno lego v Evropi.

Člen 47

Izvedbeni ukrepi za Galileo in EGNOS

Za nemoteno delovanje Galileo in EGNOS in njuno sprejetje na trgu Komisija z izvedbenimi akti po potrebi določi ukrepe, ki so potrebni za:

- (a) obvladovanje in zmanjševanje tveganj, ki so neločljivo povezana z delovanjem Galileo in EGNOS, zlasti za zagotavljanje kontinuitete storitev;
- (b) opredelitev ključnih faz odločitev za spremljanje in ocenjevanje izvajanja Galileo in EGNOS;
- (c) določitev lokacije centrov, ki spadajo k zemeljski infrastrukturi Galileo in EGNOS, v skladu z varnostnimi zahtevami v odprtem in preglednem postopku, ter zagotovitev njihovega delovanja;
- (d) določitev tehničnih in operativnih specifikacij v zvezi s storitvami iz točk (c), (e) in (f) člena 45(1) ter točke (c) člena 45(2).

Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 107(3).

Člen 48

Združljivost, interoperabilnost in standardizacija

1. Galileo in EGNOS ter storitve, ki jih zagotavljata, so s tehničnega vidika združljivi in interoperabilni, tudi na uporabniški ravni.
2. Galileo in EGNOS ter storitve, ki jih zagotavljata, so združljivi in interoperabilni z drugimi satelitskimi navigacijskimi sistemi ter konvencionalno radionavigacijo, kadar so potrebne zahteve po združljivosti in interoperabilnosti in s tem povezani pogoji določeni v mednarodnih sporazumih.

NASLOV VII

COPERNICUS

POGLAVJE I

Splošne določbe

Člen 49

Obseg Copernicus

1. Copernicus se izvaja na podlagi predhodnih naložb, tudi naložb deležnikov, kot sta ESA in EUMETSAT, ter se, kadar je to ustrezno in stroškovno učinkovito, opira na nacionalne ali regionalne zmogljivosti držav članic, pri čemer upošteva zmogljivosti komercialnih dobaviteljev primerljivih podatkov in informacij ter potrebo po spodbujanju konkurence in razvoja trga, hkrati pa ustvarja čim več priložnosti za evropske uporabnike.
2. Copernicus zagotavlja podatke in informacije na podlagi potreb uporabnikov Copernicus in v skladu s politiko brezplačnih, popolnih in odprtih podatkov.
3. Copernicus podpira oblikovanje, izvajanje in spremljanje politik Unije in njenih držav članic, zlasti na področju okolja, podnebnih sprememb, morja in pomorstva, ozračja, kmetijstva in razvoja podeželja, ohranjanja kulturne dediščine, civilne zaščite, spremljanja infrastrukture, varnosti in zaščite ter digitalnega gospodarstva, da bi se še bolj zmanjšalo upravno breme.
4. Copernicus zajema naslednje elemente:
 - (a) pridobivanje podatkov, ki vključuje:
 - (i) razvoj in delovanje Sentinelov Copernicus;
 - (ii) dostop do podatkov tretjih strani o opazovanju Zemlje iz vesolja;
 - (iii) dostop do podatkov *in situ* in drugih pomožnih podatkov;
 - (b) obdelavo podatkov in informacij s storitvami Copernicus, ki vključuje dejavnosti za ustvarjanje informacij z dodano vrednostjo, s katerimi se podprejo spremljanje okolja, poročanje in zagotavljanje skladnosti, civilna zaščita in varnostne storitve;
 - (c) dostop do podatkov in njihovo razširjanje, kar vključuje infrastrukturo in storitve za zagotovitev iskanja, pregledovanja, dostopa, razširjanja in uporabe ter dolgoročne hrambe podatkov Copernicus in informacij Copernicus na uporabnikom prijazen način;
 - (d) povečanje stopnje uporabe pri uporabnikih, razvoj trga in gradnjo zmogljivosti v skladu s členom 28(6), kar vključuje ustrezne dejavnosti, vire in storitve za promocijo Copernicus, podatkov Copernicus in storitev Copernicus ter s tem povezane aplikacije navzdol v verigi vesoljskih dejavnosti in njihov razvoj na vseh ravneh, da bi se kar najbolj povečale socialno-ekonomske koristi iz člena 4(1), pa tudi zbiranje in analizo podatkov o potrebah uporabnikov Copernicus.
5. Copernicus spodbuja mednarodno koordinacijo sistemov za opazovanje in s tem povezane izmenjave podatkov, da bi se okrepila njegova razsežnost in komplementarnost na svetovni ravni, ob upoštevanju mednarodnih sporazumov in koordinacijskih postopkov.

POGLAVJE II

Upravičeni ukrepi

Člen 50

Upravičeni ukrepi za pridobivanje podatkov

Upravičeni ukrepi v okviru Copernicus zajemajo:

- (a) ukrepe za zagotavljanje večje kontinuitete obstoječih misij Sentinel Copernicus ter razvoj, izstrelitev, vzdrževanje in upravljanje nadaljnjih Sentinelov Copernicus, s katerimi bi razširili področje opazovanj, pri čemer imajo prednost predvsem opazovalne zmogljivosti za spremljanje antropogenih emisij CO₂ in emisij drugih toplogrednih plinov, da se omogočijo spremljanje polarnih območij ter inovativne okoljske aplikacije na področju kmetijstva, gozdarstva, gospodarjenja s sladkovodnimi in morskimi viri ter kulturne dediščine;
- (b) ukrepe za zagotovitev dostopa do podatkov in informacij tretjih strani Copernicus, ki so potrebni za pripravo storitev Copernicus ali za uporabo v institucijah, agencijah in decentraliziranih službah Unije ter, kadar je to ustrezno in stroškovno učinkovito, v nacionalnih ali regionalnih javnih organih;
- (c) ukrepe za zagotovitev in usklajevanje dostopa do podatkov Copernicus in situ in drugih pomožnih podatkov, ki so potrebni za ustvarjanje, umerjanje in potrjevanje podatkov Copernicus in informacij Copernicus, vključno z uporabo obstoječih nacionalnih zmogljivosti, če je to ustrezno in stroškovno učinkovito, in ob preprečevanju podvajanja.

Člen 51

Upravičeni ukrepi za storitve Copernicus

1. Upravičeni ukrepi v okviru storitev Copernicus vključujejo:

- (a) storitve za spremljanje okolja, poročanje in zagotavljanje skladnosti, ki zajemajo:
 - (i) spremljanje ozračja na svetovni ravni za zagotavljanje informacij o kakovosti zraka, s posebnim poudarkom na evropski ravni, in o sestavi ozračja;
 - (ii) spremljanje morskega okolja za zagotavljanje informacij o stanju in dinamiki oceanskih, morskih in obalnih ekosistemov ter njihovih virih in uporabi;
 - (iii) spremljanje kopnega in kmetijskih površin za zagotavljanje informacij o pokrovnosti tal, rabi in spremembi rabe tal, območjih kulturne dediščine, premikih tal, mestnih območjih, obsegu in kakovosti celinskih voda, gozdovih, kmetijskih površinah in drugih naravnih virih, biotski raznovrstnosti in kriosferi;
 - (iv) spremljanje podnebnih sprememb za zagotavljanje informacij o antropogenih emisijah CO₂ ter emisijah in absorpciji drugih toplogrednih plinov, ključnih podnebnih spremenljivkah, ponovnih analizah podnebja, sezonskih napovedih, podnebnih napovedih in pripisovanju vzrokov za pojave ter informacij o spremembah na polarnem in arktičnem območju, pa tudi kazalnikov v ustreznih časovnih in prostorskih merilih;
- (b) storitev obvladovanja izrednih razmer za zagotavljanje informacij v podporo javnim organom, ki delujejo na področju civilne zaščite, ter za usklajevanje z njimi, operacijam civilne zaščite in operacijam za odziv na izredne razmere (izboljšanje dejavnosti zgodnjega opozarjanja in zmogljivosti za odzivanje na krize) ter ukrepe preprečevanja in pripravljenosti (analize tveganj in vzpostavitev normalnega stanja) v zvezi z različnimi vrstami nesreč;
- (c) varnostni storitvi v podporo nadzoru v Uniji in na njenih zunanjih mejah, pomorskemu nadzoru, zunanjemu delovanju Unije v odziv na varnostne izzive, s katerimi se sooča Unija, ter ciljem in ukrepom v okviru skupne zunanje in varnostne politike.

2. Komisija, po potrebi ob podpori neodvisnih zunanjih strokovnjakov, zagotavlja ustreznost storitev Copernicus:

- (a) s preverjanjem, ali so zahteve, ki jih oblikujejo skupnosti uporabnikov, tehnično izvedljive in ali ustrezajo svojemu namenu;
- (b) z oceno, ali predlagana oziroma izvedena sredstva in rešitve izpolnjujejo zahteve skupnosti uporabnikov in cilje Programa.

Člen 52

Upravičeni ukrepi za dostop do podatkov in informacij ter njihovo razširjanje

1. Copernicus vključuje ukrepe za zagotovitev boljšega dostopa do vseh podatkov Copernicus in informacij Copernicus ter po potrebi zagotovi dodatno infrastrukturo in storitve za spodbujanje razširjanja in uporabe navedenih podatkov in informacij ter dostopa do njih.
2. Kadar so podatki Copernicus ali informacije Copernicus varnostno občutljivi v smislu členov 12 do 16 Delegirane uredbe (EU) št. 1159/2013, lahko Komisija njihovo javno naročanje, nadzor nad njihovim pridobivanjem, dostop do njih in njihovo razširjanje zaupa enemu ali več fiduciarnim subjektom. Taki subjekti vzpostavijo in vodijo register pooblaščenih uporabnikov ter odobrijo dostop do tajnih podatkov v ločenem delovnem postopku.

POGLAVJE III

Politika glede podatkov Copernicus

Člen 53

Politika glede podatkov Copernicus in informacij Copernicus

1. Podatki Copernicus in informacije Copernicus se uporabnikom Copernicus zagotovijo v skladu z naslednjo politiko brezplačnih, popolnih in odprtih podatkov:
 - (a) uporabniki Copernicus lahko vse podatke Copernicus in informacije Copernicus brezplačno in kjerkoli na svetu reproducirajo, razširjajo, sporočajo javnosti, prilagajajo in spreminjajo ter združujejo z drugimi podatki in informacijami;
 - (b) politika brezplačnih, popolnih in odprtih podatkov vključuje naslednje omejitve:
 - (i) oblika, pravočasnost in načini razširjanja podatkov Copernicus in informacij Copernicus so določeni vnaprej;
 - (ii) spoštujejo se morebitni licenčni pogoji v zvezi s podatki in informacijami tretjih strani Copernicus, ki se uporabljajo za pripravo informacij Copernicus;
 - (iii) varnostne omejitve na podlagi splošnih varnostnih zahtev iz člena 34(2);
 - (iv) zagotovljeni sta zaščita pred tveganjem motenj v sistemu, v okviru katerega se pripravljajo ali dajejo na voljo podatki Copernicus in informacije Copernicus, ter zaščita samih podatkov;
 - (v) zagotovljena je zaščita zanesljivega dostopa evropskih uporabnikov do podatkov Copernicus in informacij Copernicus.
2. Komisija sprejme delegirane akte v skladu s členom 105 za dopolnitev posebnih določb iz odstavka 1 tega člena v zvezi s specifikacijami ter pogoji in postopki za dostop do podatkov Copernicus in informacij Copernicus ter njihovo uporabo.
3. Kadar je to potrebno iz izredno nujnih razlogov, se za delegirane akte, sprejete na podlagi tega člena, uporabi postopek iz člena 106.
4. Komisija v skladu s politiko glede podatkov Copernicus, kot je določena v tej uredbi, in veljavnimi delegiranimi akti, sprejetimi na podlagi odstavka 2, izdaja licence in obvestila glede dostopa do podatkov Copernicus in informacij Copernicus ter njihove uporabe, vključno z atribucijskimi klavzulami.

NASLOV VIII

DRUGE KOMPONENTE PROGRAMA

POGLAVJE I

Spremljanje razmer v vesolju (SSA)

Oddelek 1

Podkomponenta SSA*Člen 54***Obseg dejavnosti podkomponente SST**

1. Podkomponenta SST podpira naslednje dejavnosti:
 - (a) vzpostavitev, razvoj in delovanje mreže zemeljskih in vesoljskih senzorjev SST držav članic, vključno s senzorji, razvitimi v okviru ESA ali zasebnega sektorja Unije, in senzorji Unije, s katerimi se upravlja na nacionalni ravni, za opazovanje in sledenje vesoljskih objektov ter pripravo evropskega kataloga vesoljskih objektov;
 - (b) obdelavo in analizo podatkov SST na nacionalni ravni, da se pripravijo informacije SST in storitve SST iz člena 55(1);
 - (c) zagotavljanje storitev SST iz člena 55(1) uporabnikom SST iz člena 56;
 - (d) spremljanje in iskanje sinergij s pobudami, ki spodbujajo razvoj in uporabo tehnologij za odstranjevanje vesoljskih plovil ob koncu njihovega operacijskega cikla ter tehnoloških sistemov za preprečevanje in odstranjevanje vesoljskih odpadkov, pa tudi z mednarodnimi pobudami na področju upravljanja vesoljskega prometa.
2. Podkomponenta SST zagotavlja tudi tehnično in upravno podporo za zagotovitev prehoda med Programom in okvirom podpore za SST, vzpostavljenim s Sklepom št. 541/2014/EU.

*Člen 55***Storitve SST**

1. Storitve SST zajemajo:
 - (a) oceno tveganja trka med vesoljskimi plovili ali med vesoljskim plovilom in vesoljskimi odpadki ter pripravo morebitnih opozoril za preprečevanje trkov med fazami izstrelitve, vstopa v orbito, zvišanja orbite, obratovanja v orbiti in prenehanja misije vesoljskih plovil;
 - (b) zaznavanje in opredelitev razpadanja na dele, razbitij ali trkov v orbiti;
 - (c) oceno tveganja nenadzorovanega ponovnega vstopa vesoljskih objektov in vesoljskih odpadkov v Zemljino atmosfero ter pripravo s tem povezanih informacij, vključno z oceno časa in verjetne lokacije morebitnega trka.
 - (d) razvoj dejavnosti za priprave na:
 - (i) zmanjševanje količine vesoljskih odpadkov, da bi omejili njihovo nastajanje, ter
 - (ii) sanacijo vesoljskih odpadkov z upravljanjem obstoječih odpadkov.
2. Storitve SST so brezplačne, na voljo vselej in brez prekinitve ter prilagojene potrebam uporabnikov SST iz člena 56.
3. Države članice, ki sodelujejo v podkomponenti SST, Komisija in po potrebi centralna kontaktna točka SST iz člena 59(1) niso odgovorne za:

- (a) škodo, ki je posledica pomanjkanja ali prekinitve zagotavljanja storitev SST;
- (b) zamudo pri zagotavljanju storitev SST;
- (c) nenatančnost informacij, ki se posredujejo prek storitev SST;
- (d) ukrepe, sprejete na podlagi zagotovljenih storitev SST.

Člen 56

Uporabniki SST

1. Med uporabnike SST Unije sodijo:

- (a) glavni uporabniki SST: države članice, ESZD, Komisija, Svet, Agencija ter javni in zasebni lastniki in upravljavci vesoljskih plovil s sedežem v Uniji;
- (b) preostali uporabniki SST: drugi javni in zasebni subjekti s sedežem v Uniji.

Glavni uporabniki SST imajo dostop do vseh storitev SST iz člena 55(1).

Preostali uporabniki SST lahko imajo dostop do storitev SST iz točk (b), (c) in (d) člena 55(1).

2. Med mednarodne uporabnike SST sodijo tretje države, mednarodne organizacije brez sedeža v Uniji ter zasebni subjekti brez sedeža v Uniji. Dostop do storitev SST iz točke (d) člena 55(1) imajo pod naslednjimi pogoji:

- (a) tretje države in mednarodne organizacije brez sedeža v Uniji lahko imajo dostop do storitev SST v skladu s členom 8(2);
- (b) zasebni subjekti brez sedeža v Uniji lahko imajo dostop do storitev SST, če je v skladu s členom 8(2) Unija sklenila mednarodni sporazum s tretjo državo, v kateri imajo sedež, v okviru katerega se jim zagotovi dostop.

Za dostop do storitev SST iz točk (a), (b) in (c) člena 55(1), ki so javno dostopne, se ne zahteva mednarodni sporazum.

3. Komisija lahko z izvedbenimi akti sprejme podrobne določbe glede dostopa do storitev SST in zadevnih postopkov. Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 107(3).

Člen 57

Sodelovanje držav članic v podkomponenti SST

1. Države članice, ki želijo sodelovati pri zagotavljanju storitev SST iz člena 55(1) za vse orbite, Komisiji predložijo enoten skupen predlog, v katerem dokažejo skladnost z naslednjimi merili:

- (a) so lastnice ali imajo dostop do bodisi ustreznih senzorjev SST, ki so na voljo za podkomponento SST, in človeških virov za upravljanje z njimi bodisi ustreznih zmogljivosti za operativno analizo in obdelavo podatkov, posebej zasnovanih za SST in razpoložljivih za podkomponento SST;
- (b) zadevna država članica je izvedla in potrdila prvotno oceno varnostnega tveganja vsakega posameznega sredstva SST;
- (c) akcijski načrt za izvajanje dejavnosti iz člena 54 te uredbe, ki upošteva načrt za usklajevanje, sprejet v skladu s členom 6 Sklepa št. 541/2014/EU;
- (d) porazdelitev različnih dejavnosti med skupine strokovnjakov, imenovane na podlagi člena 58 te uredbe;
- (e) pravila o izmenjavi podatkov, potrebnih za izpolnitev ciljev iz člena 4 te uredbe.

Vsaka država članica, ki želi sodelovati pri zagotavljanju storitev SST, posebej dokaže skladnost z merili iz točk (a) in (b) prvega pododstavka.

Vse države članice, ki želijo sodelovati pri zagotavljanju storitev SST, skupaj dokažejo skladnost z merili iz točk (c), (d) in (e) prvega pododstavka.

2. Šteje se, da države članice, ki sodelujejo v podkomponenti SST, katerih imenovani nacionalni subjekti so člani konzorcija, ustanovljenega na podlagi člena 7(3) Sklepa št. 541/2014/EU z dne 12. maja 2021, izpolnjujejo merila iz točk (a) in (b) prvega pododstavka odstavka 1 tega člena.

3. Kadar ni bil vložen skupen predlog v skladu z odstavkom 1 ali kadar Komisija meni, da tako vložen skupen predlog ne izpolnjuje meril iz odstavka 1, lahko vsaj pet držav članic Komisiji predloži nov skupen predlog, v katerem se dokaže skladnost z merili iz odstavka 1.

4. Komisija lahko z izvedbenimi akti sprejme podrobne določbe glede postopkov in elementov iz odstavkov 1 do 3 tega člena. Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 107(3).

Člen 58

Organizacijski okvir za sodelovanje držav članic v podkomponenti SST

1. Vsaka država članica, ki je dala skupni predlog, za katerega je Komisija v skladu s členom 57(1) ugotovila, da je skladen, ali ki ga je Komisija izbrala v skladu s postopkom iz člena 57(3), na svojem ozemlju imenujejo ustanovni nacionalni subjekt, ki jih zastopa. Ustanovni nacionalni subjekt je javni organ države članice ali urad, pristojen za izvajanje javnih pooblastil.

2. Ustanovni nacionalni subjekti, imenovani na podlagi odstavka 1 tega člena, sklenejo sporazum o ustanovitvi partnerstva za SST (v nadaljnjem besedilu: sporazum o partnerstvu za SST) ter določitvi pravil in mehanizmov za njihovo sodelovanje pri izvajanju dejavnosti iz člena 54. Sporazum o partnerstvu za SST zlasti vključuje elemente iz točk (c), (d) in (e) člena 57(1) ter vzpostavitev strukture za obvladovanje tveganj, da se zagotovi izvajanje določb glede uporabe in varne izmenjave podatkov SST in informacij SST.

3. Ustanovni nacionalni subjekti na podlagi dejavnosti skupin strokovnjakov iz odstavka 6 tega člena v skladu z večletnim načrtom, ustreznimi ključnimi kazalniki uspešnosti in zahtevami uporabnikov razvijejo visokokakovostne storitve SST Unije. Komisija lahko z izvedbenimi akti sprejme večletni načrt in ključne kazalnike uspešnosti v skladu s postopkom pregleda iz člena 107(3). Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 107(3).

4. Ustanovni nacionalni subjekti obstoječe in morebitne prihodnje senzorce povežejo v mrežo, da se lahko z njimi usklajeno in optimizirano upravlja z namenom vzpostavitve in posodabljanja skupnega evropskega kataloga, ne da bi vplival na pristojnosti držav članic na področju nacionalne varnosti.

5. Države članice, ki sodelujejo v podkomponenti SST, opravljajo varnostno akreditacijo na podlagi splošnih varnostnih zahtev iz člena 34(2).

6. Države članice, ki sodelujejo v podkomponenti SST, imenujejo skupine strokovnjakov, zadolžene za obravnavo specifičnih vprašanj v zvezi z različnimi dejavnostmi SST. Skupine strokovnjakov so stalne, za njihovo upravljanje in kadrovanje so odgovorni ustanovni nacionalni subjekti držav članic, ki so jih imenovali, ter lahko vključujejo strokovnjake iz katerega koli ustanovnega nacionalnega subjekta.

7. Ustanovni nacionalni subjekti in skupine strokovnjakov zagotovijo zaščito podatkov, informacij in storitev SST.

8. Komisija z izvedbenimi akti sprejme podrobna pravila o delovanju organizacijskega okvira za države članice, ki sodelujejo v podkomponenti SST. Ta pravila urejajo tudi pridružitve države članice sporazumu o partnerstvu za SST, s tem da postane pogodbenica sporazuma o partnerstvu za SST iz odstavka 2 tega člena v poznejši fazi. Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 107(3).

Člen 59

Centralna kontaktna točka za SST

1. Komisija ob upoštevanju priporočila ustanovnih nacionalnih subjektov določi centralno kontaktno točko za SST na podlagi najobsežnejšega strokovnega znanja na področju varnosti in zagotavljanja storitev. Centralna kontaktna točka:
 - (a) zagotovi potrebne varne vmesnike za centralizacijo, hranjenje in dajanje na voljo informacij SST uporabnikom SST iz člena 56, da se zagotovita ustrezno ravnanje z njimi in sledljivost;
 - (b) partnerstvu za SST iz člena 58(2) in Komisiji poroča o uspešnosti storitev SST;
 - (c) zbira povratne informacije, ki jih potrebuje partnerstvo za SST iz člena 58(2), da zagotovi potrebne prilagoditve storitev glede na pričakovanja uporabnikov SST;
 - (d) podpira, promovira in spodbuja uporabo storitev SST.
2. Ustanovni nacionalni subjekti sklenejo potrebne izvedbene dogovore s centralno kontaktno točko za SST.

Oddelek 2

Podkomponenti SWE in NEO

Člen 60

Dejavnosti SWE

1. Podkomponenta SWE lahko podpira naslednje dejavnosti:
 - (a) oceno in opredelitev potreb uporabnikov v sektorjih iz točke (b) odstavka 2, da se določijo storitve v zvezi z SWE, ki jih je treba zagotavljati;
 - (b) zagotavljanje storitev SWE uporabnikom storitev SWE v skladu opredeljenimi potrebami uporabnikov in tehničnimi zahtevami.
2. Storitve SWE so na voljo vselej in brez prekinitve. Komisija jih izbere z izvedbenimi akti v skladu z naslednjima praviloma:
 - (a) Komisija glede na potrebe uporabnikov SWE, tehnološko pripravljenost storitev in rezultate ocene tveganj določi prednostne storitve SWE, ki jih je treba zagotavljati na ravni Unije;
 - (b) storitve SWE lahko prispevajo k dejavnostim civilne zaščite in zaščiti širokega nabora sektorjev, kot so vesolje, promet, GNSS ter električna in komunikacijska omrežja.

Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s svetovalnim postopkom iz člena 107(2).

3. Javni ali zasebni subjekti za zagotavljanje storitev SWE se izberejo na podlagi razpisa za zbiranje ponudb.

*Člen 61***Dejavnosti NEO**

1. Podkomponenta NEO lahko podpira naslednje dejavnosti:
 - (a) kartiranje zmogljivosti držav članic za odkrivanje in spremljanje objektov v bližini Zemlje;
 - (b) spodbujanje povezovanja zmogljivosti in raziskovalnih središč držav članic v mreže;
 - (c) razvoj storitve iz odstavka 2;
 - (d) razvoj službe za rutinsko hitro odzivanje, ki bo lahko opredelila novoodkrite objekte v bližini Zemlje;
 - (e) vzpostavitev evropskega kataloga objektov v bližini Zemlje.
2. V primeru, da se odkrije, da se Zemlji približuje objekt v bližini Zemlje, lahko Komisija v okviru svojih pristojnosti uvede postopke, s katerimi ob sodelovanju z ustreznimi organi ZN usklajuje ukrepe Unije in nacionalnih javnih organov s področja civilne zaščite.

*POGLAVJE II***GOVSATCOM***Člen 62***Področje uporabe GOVSATCOM**

V okviru komponente GOVSATCOM so satelitske komunikacijske zmogljivosti in storitve združene v skupni sklop satelitskih komunikacijskih zmogljivosti in storitev Unije z ustreznimi varnostnimi zahtevami. Ta komponenta zajema:

- (a) razvoj, izgradnjo in delovanje infrastrukture zemeljskega segmenta iz člena 67 ter morebitne vesoljske infrastrukture iz člena 102(2);
- (b) nabavo vladnih in komercialnih satelitskih komunikacijskih zmogljivosti, storitev in uporabniške opreme, ki so potrebne za zagotavljanje storitev GOVSATCOM;
- (c) ukrepe, potrebne za izboljšanje interoperabilnosti in standardizacijo uporabniške opreme GOVSATCOM.

*Člen 63***Zmogljivosti in storitve GOVSATCOM**

1. Zmogljivosti in storitve GOVSATCOM, kot so določene v portfelju storitev iz odstavka 3 tega člena, se zagotavljajo v skladu z operativnimi zahtevami iz odstavka 2 tega člena, posebnimi varnostnimi zahtevami GOVSATCOM iz člena 34(2) ter v okviru pravil o souporabi in prednostni razvrstitvi iz člena 66.

Dostop do zmogljivosti in storitev GOVSATCOM je za institucionalne in vladne uporabnike GOVSATCOM brezplačen, razen če Komisija določi politiko oblikovanja cen v skladu s členom 66(2).

2. Komisija z izvedbenimi akti sprejme operativne zahteve za storitve, zagotovljene v okviru GOVSATCOM, v obliki tehničnih specifikacij za primere uporabe GOVSATCOM, povezane predvsem s kriznim upravljanjem, nadzorom in upravljanjem ključne infrastrukture, vključno z diplomatskimi komunikacijskimi omrežji. Te operativne zahteve temeljijo na podrobni analizi zahtev uporabnikov GOVSATCOM, pri čemer se upoštevajo zahteve, ki izhajajo iz obstoječe uporabniške opreme in omrežij. Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 107(3).

3. Komisija z izvedbenimi akti sprejme portfelj storitev, ki se zagotavljajo v okviru GOVSATCOM, v obliki seznama kategorij satelitskih komunikacijskih zmogljivosti in storitev in njihovih značilnosti, vključno z geografsko pokritostjo, frekvenco, pasovno širino, uporabniško opremo in varnostnimi elementi. V portfelju storitev se upoštevajo obstoječe komercialno dostopne storitve, da bi preprečili izkrivljanje konkurence na notranjem trgu. Ti izvedbeni akti se redno posodablajo in temeljijo na operativnih in varnostnih zahtevah iz odstavka 1 tega člena ter prednostno razvrščajo storitve za uporabnike glede na njihovo relevantnost in kritičnost. Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 107(3).

4. Uporabniki GOVSATCOM imajo dostop do zmogljivosti in storitev, navedenih v portfelju storitev iz odstavka 3 tega člena. Ta dostop se omogoči prek vozlišč GOVSATCOM iz člena 67(1).

Člen 64

Ponudniki satelitskih komunikacijskih zmogljivosti in storitev

Satelitske komunikacijske zmogljivosti in storitve v okviru GOVSATCOM lahko zagotavljajo naslednji subjekti:

- (a) udeleženci GOVSATCOM iz člena 68 in
- (b) pravne osebe, ki so za zagotavljanje satelitskih komunikacijskih zmogljivosti ali storitev ustrezno pooblašene v skladu s postopkom varnostne akreditacije iz člena 37, ki je opravljen v skladu s splošnimi varnostnimi zahtevami za komponento GOVSATCOM iz člena 34(2).

Člen 65

Uporabniki GOVSATCOM

1. Uporabniki GOVSATCOM so lahko naslednji subjekti, če jim je bilo zaupano opravljanje nalog v zvezi z nadzorom in upravljanjem misij, operacij in infrastrukture, ki so nujne in kritične za varnost:

- (a) javni organ Unije ali države članice ali urad, pristojen za izvajanje javnih pooblastil;
- (b) fizična ali pravna oseba, ki deluje v imenu ali pod nadzorom subjekta iz točke (a) tega odstavka.

2. Uporabniki GOVSATCOM iz odstavka 1 tega člena izpolnjujejo splošne varnostne zahteve iz člena 34(2), opredeljene za GOVSATCOM, za uporabo zmogljivosti in storitev GOVSATCOM pa jih ustrezno pooblasti udeleženec GOVSATCOM iz člena 68.

Člen 66

Souporaba in prednostna razvrstitev

1. Udeleženci GOVSATCOM iz člena 68 souporablajo združene satelitske komunikacijske zmogljivosti, storitve in uporabniško opremo, ki se mednje prednostno razvrstijo na podlagi analize varnostnih tveganj uporabnikov. Pri tej analizi se upoštevajo obstoječa komunikacijska infrastruktura in razpoložljivost obstoječih zmogljivosti ter geografska pokritost na ravni Unije in nacionalni ravni. Pri tej souporabi in prednostni razvrstitvi se da prednost uporabnikom GOVSATCOM glede na relevantnost in kritičnost.

2. Komisija z izvedbenimi akti sprejme podrobna pravila o souporabi in prednostni razvrstitvi satelitskih komunikacijskih zmogljivosti, storitev in uporabniške opreme, pri čemer upošteva pričakovano povpraševanje za različne primere uporabe GOVSATCOM in analizo varnostnih tveganj za te primere uporabe, kadar je ustrezno pa tudi stroškovno učinkovitost.

Komisija z določitvijo politike oblikovanja cen v teh pravilih poskrbi, da zagotavljanje zmogljivosti in storitev GOVSATCOM ne izkrivlja trga in da je na voljo dovolj zmogljivosti GOVSATCOM.

Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 107(3).

3. Souporabo in prednostno razvrstitev satelitskih komunikacijskih zmogljivosti in storitev med uporabniki GOVSATCOM, ki jih je odobril isti udeleženec GOVSATCOM, določi in izvaja ta udeleženec GOVSATCOM.

Člen 67

Infrastruktura in delovanje zemeljskega segmenta

1. Zemeljski segment vključuje infrastrukturo, ki omogoča zagotavljanje storitev uporabnikom GOVSATCOM v skladu s členom 66, zlasti vozlišča GOVSATCOM, ki se nabavijo v okviru te komponente in povezujejo uporabnike GOVSATCOM s ponudniki satelitskih komunikacijskih zmogljivosti in storitev. Zemeljski segment in njegovo delovanje izpolnjujeta splošne varnostne zahteve iz člena 34(2), opredeljene za GOVSATCOM.

2. Komisija z izvedbenimi akti določi lokacijo infrastrukture zemeljskega segmenta. Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 107(3) in ne posegajo v pravico držav članic, da zavrnejo namestitev infrastrukture na svojem ozemlju.

Člen 68

Udeleženci in pristojni organi v okviru GOVSATCOM

1. Udeleženci GOVSATCOM so države članice, Svet, Komisija in ESZD, kolikor izdajajo odobritve uporabnikom GOVSATCOM ali zagotavljajo satelitske komunikacijske zmogljivosti, lokacije zemeljskega segmenta ali del zmogljivosti zemeljskega segmenta.

Kadar Svet, Komisija ali ESZD izdajajo odobritve uporabnikom GOVSATCOM ali zagotavljajo satelitske komunikacijske zmogljivosti ali lokacije zemeljskega segmenta oziroma del zmogljivosti zemeljskega segmenta na ozemlju države članice, to ne sme biti v nasprotju z določbami o nevtralnosti ali neuvrščenosti v ustavnem pravu te države članice.

2. Agencije Unije lahko postanejo udeleženke GOVSATCOM le, kolikor je to potrebno za izpolnjevanje njihovih nalog, in v skladu s podrobnimi pravili iz upravnega dogovora, sklenjenega med zadevno agencijo in institucijo Unije, ki jo nadzira.

3. Tretje države in mednarodne organizacije lahko postanejo udeleženke GOVSATCOM v skladu s členom 7.

4. Vsak udeleženec GOVSATCOM imenuje en pristojni organ za GOVSATCOM.

5. Pristojni organ za GOVSATCOM zagotavlja, da:

(a) se storitve uporabljajo v skladu z veljavnimi varnostnimi zahtevami;

(b) se določijo in upravljajo pravice dostopa za uporabnike GOVSATCOM;

(c) se uporabniška oprema ter z njo povezane povezave in informacije za elektronsko komunikacijo uporabljajo in upravljajo v skladu z veljavnimi varnostnimi zahtevami;

(d) se vzpostavi centralna kontaktna točka za morebitno pomoč pri poročanju o varnostnih tveganjih in grožnjah, zlasti pri odkrivanju potencialno škodljivih elektromagnetnih motenj, ki bi lahko vplivale na storitve v okviru te komponente.

*Člen 69***Spremljanje ponudbe in povpraševanja v zvezi z GOVSATCOM**

Da lahko kar najbolj uravnoteži ponudbo in povpraševanje po storitvah GOVSATCOM, Komisija stalno spremlja gibanje ponudbe, vključno z obstoječimi zmogljivostmi GOVSATCOM v orbiti za združevanje in souporabo, in povpraševanja po zmogljivostih in storitvah GOVSATCOM, pri čemer upošteva nova tveganja in grožnje ter tehnološki razvoj.

NASLOV IX

AGENCIJA EVROPSKE UNIJE ZA VESOLJSKI PROGRAM

POGLAVJE I

Splošne določbe v zvezi z Agencijo*Člen 70***Pravni status Agencije**

1. Agencija je organ Unije. Je pravna oseba.
2. Agencija ima v vsaki državi članici kar najširšo pravno sposobnost, ki se pravnim osebam priznava na podlagi njihove nacionalne zakonodaje. Zlasti lahko pridobiva premoženje in nepremičnine ali z njimi razpolaga ter je stranka v pravnih postopkih.
3. Agencijo zastopa njen izvršni direktor.

*Člen 71***Sedež in lokalni uradi Agencije**

1. Agencija ima sedež v Pragi (Češka).
2. Uslužbenci Agencije lahko dejavnosti Programa, navedene v ustreznem sporazumu, izvajajo v katerem od zemeljskih centrov Galileo ali EGNOS iz Izvedbenega sklepa (EU) 2016/413 ali (EU) 2017/1406.
3. Glede na potrebe Programa se lahko v skladu s postopkom iz člena 79(2) odprejo lokalni uradi v državah članicah.

POGLAVJE II

Organizacija Agencije*Člen 72***Upravna in vodstvena struktura**

1. Upravno in vodstveno strukturo Agencije sestavljajo:
 - (a) upravni odbor,
 - (b) izvršni direktor,
 - (c) odbor za varnostno akreditacijo.

2. Upravni odbor, izvršni direktor in odbor za varnostno akreditacijo sodelujejo, da bi zagotovili delovanje Agencije in usklajevanje v skladu s postopki, določenimi z notranjimi predpisi Agencije, kot so poslovnik upravnega odbora, poslovnik odbora za varnostno akreditacijo, finančna pravila, ki se uporabljajo za Agencijo, pravila za izvajanje Kadrovskih predpisov za uradnike Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: Kadrovski predpisi) in pravila o dostopu do dokumentov.

Člen 73

Upravni odbor

1. Upravni odbor sestavljajo po en predstavnik vsake države članice in trije predstavniki Komisije, ki imajo vsi glasovalno pravico. Upravni odbor ima tudi enega člana, ki ga imenuje Evropski parlament in nima glasovalne pravice.
2. Predsednik ali namestnik predsednika odbora za varnostno akreditacijo, predstavnik Sveta, predstavnik visokega predstavnika in predstavnik ESA so povabljeni, da se sestankov upravnega odbora udeležijo kot opazovalci pri zadevah, ki se neposredno nanašajo nanje, v skladu s pogoji iz poslovnika upravnega odbora.
3. Vsak član upravnega odbora ima svojega nadomestnega člana. Nadomestni član zastopa člana v primeru odsotnosti.
4. Vsaka država članica imenuje člana in nadomestnega člana upravnega odbora, pri čemer upošteva njihovo znanje s področja nalog Agencije ter relevantne vodstvene, upravne in proračunske spretnosti in znanja. Za zagotovitev kontinuitete dejavnosti upravnega odbora, si Evropski parlament, Komisija in države članice prizadevajo omejiti menjavanje svojih predstavnikov v upravnem odboru. Vse strani si prizadevajo za uravnoveženo zastopanost moških in žensk v upravnem odboru.
5. Mandat članov upravnega odbora in njihovih nadomestnih članov traja štiri leta in se lahko podaljša.
6. Po potrebi se udeležba predstavnikov tretjih držav ali mednarodnih organizacij ter pogoji za tako udeležbo določijo v sporazumih iz člena 98 ter so skladni s poslovníkom upravnega odbora. Ti predstavniki nimajo glasovalnih pravic.

Člen 74

Predsednik upravnega odbora

1. Upravni odbor izmed svojih članov z glasovalno pravico izvoli predsednika in njegovega namestnika. Namestnik predsednika po uradni dolžnosti nadomešča predsednika, kadar ta ne more opravljati svojih dolžnosti.
2. Mandat predsednika in namestnika predsednika traja dve leti in se lahko enkrat podaljša. Vsak mandat se konča, ko ta oseba preneha biti član upravnega odbora.
3. Upravni odbor ima pooblastilo, da razreši predsednika, njegovega namestnika ali oba.

Člen 75

Sestanki upravnega odbora

1. Sestanke upravnega odbora skliče predsednik.

2. Izvršni direktor se udeležuje posvetovanj upravnega odbora, razen če predsednik odloči drugače. Izvršni direktor nima glasovalne pravice.
3. Upravni odbor se redno sestane vsaj dvakrat na leto. Sestane se tudi na pobudo predsednika ali na zahtevo vsaj tretjine svojih članov.
4. Upravni odbor lahko osebe, katerih mnenje bi utegnilo biti koristno, povabi, da se njegovih sestankov udeležijo kot opazovalci. Članom upravnega odbora lahko v skladu z njegovim poslovnikom pomagajo svetovalci ali strokovnjaki.
5. Kadar se razprava nanaša na uporabo občutljive nacionalne infrastrukture, se lahko sestankov in posvetovanj upravnega odbora na podlagi potrebe po seznanitvi udeležijo predstavniki držav članic in Komisije. Vendar pa lahko pri glasovanju sodelujejo le predstavniki držav članic, ki imajo tako infrastrukturo, in predstavniki Komisije. Kadar predsednik upravnega odbora ne zastopa ene od držav članic, ki imajo tako infrastrukturo, ga nadomestijo predstavniki držav članic, ki imajo tako infrastrukturo. V poslovniku upravnega odbora je določeno, kdaj se ta postopek lahko uporabi.
6. Agencija zagotovi sekretariat upravnega odbora.

Člen 76

Pravila glasovanja v upravnem odboru

1. Če s to uredbo ni določeno drugače, upravni odbor svoje odločitve sprejema z večino vseh članov z glasovalno pravico.

Za izvolitev in razrešitev predsednika upravnega odbora in njegovega namestnika je potrebna dvotretjinska večina vseh članov z glasovalno pravico; ta je potrebna tudi za sprejetje proračuna, programov dela, odobritev dogovorov iz člena 98(2) in varnostnih pravil Agencije, sprejetje poslovnika, vzpostavitev lokalnih uradov ter odobritev sporazumov o gostovanju iz člena 92.

2. Vsak predstavnik držav članic in Komisije ima en glas. Ob odsotnosti člana z glasovalno pravico je do glasovanja upravičen njegov nadomestni član. Odločitve na podlagi točke (a) člena 77(2), razen glede zadev na podlagi poglavja II naslova V, ali na podlagi člena 77(5) se sprejmejo samo ob pozitivnem glasovanju predstavnikov Komisije.
3. V poslovniku upravnega odbora se določijo podrobnejša pravila o glasovanju, zlasti pogoji, pod katerimi lahko člani delujejo v imenu drugih članov, in po potrebi zahteve glede sklepčnosti.

Člen 77

Naloge upravnega odbora

1. Upravni odbor zagotavlja, da Agencija naloge, ki so ji zaupane, opravlja pod pogoji iz te uredbe, in v ta namen sprejme vse potrebne odločitve. To ne vpliva na pristojnosti, ki jih ima odbor za varnostno akreditacijo v zvezi z dejavnostmi na podlagi poglavja II naslova V.
2. Poleg tega ima upravni odbor naslednje naloge:
 - (a) do 15. novembra vsakega leta sprejme program dela Agencije za naslednje leto, potem ko vanj brez vsakršnih sprememb vključí del, ki ga pripravi odbor za varnostno akreditacijo v skladu s točko (b) člena 80, in potem ko prejme mnenje Komisije;

- (b) najpozneje 30. junija prvega leta večletnega finančnega okvira iz člena 312 PDEU sprejme večletni program dela Agencije za obdobje, zajeto v zadevnem večletnem finančnem okviru, potem ko vanj brez vsakršnih sprememb vključi del, ki ga pripravi odbor za varnostno akreditacijo v skladu s točko (a) člena 80 te uredbe, in potem ko prejme mnenje Komisije. Glede večletnega programa dela se posvetuje z Evropskim parlamentom, če je namen tega posvetovanja izmenjava stališč, izid pa za Agencijo ni zavezujoč;
- (c) opravlja naloge v zvezi s proračunom iz člena 84(5), (6), (10) in (11);
- (d) nadzoruje delovanje centra za nadzor varnosti Galileo iz točke (b) člena 34(5);
- (e) v skladu s členom 94 te uredbe sprejme ureditev za izvajanje Uredbe (ES) št. 1049/2001 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁴⁶⁾;
- (f) odobri dogovore iz člena 98, potem ko se z odborom za varnostno akreditacijo posvetuje o določbah dogovorov v zvezi z varnostno akreditacijo;
- (g) sprejme tehnične postopke, potrebne za opravljanje svojih nalog;
- (h) sprejme letno poročilo o dejavnostih in prihodnjih možnostih Agencije, potem ko vanj brez vsakršnih sprememb vključi del, ki ga pripravi odbor za varnostno akreditacijo v skladu s točko (c) člena 80, ter ga o posreduje Evropskemu parlamentu, Svetu, Komisiji in Računskemu sodišču, do 1. julija vsako leto;
- (i) poskrbi za ustrezno nadaljnje ukrepanje na podlagi ugotovitev in priporočil, ki izhajajo iz ocenjevanj in revizij iz člena 102, pa tudi iz preiskav OLAF ter vseh notranjih ali zunanjih revizijskih poročil, ter proračunskemu organu posreduje vse pomembne informacije v zvezi z rezultati ocenjevalnih postopkov;
- (j) pred podpisom sporazuma o okvirnem finančnem partnerstvu iz člena 31 ter sporazumov o prispevkih iz člena 27(3) in člena 29(5) se z njim posvetuje izvršni direktor;
- (k) sprejme varnostna pravila Agencije iz člena 96;
- (l) na podlagi predloga izvršnega direktorja odobri strategijo za boj proti goljufijam;
- (m) po potrebi in na predlog izvršnega direktorja odobri organizacijske strukture iz točke (l) člena 79(1);
- (n) imenuje računovodjo, ki je lahko računovodja Komisije:
 - (i) za katerega veljajo Kadrovske predpisi in Pogoji za zaposlitev drugih uslužbencev Unije (v nadaljnjem besedilu: Pogoji za zaposlitev), določeni v Uredbi Sveta (EGS, Euratom, ESZD) št. 259/68 ⁽⁴⁷⁾, in
 - (ii) je pri opravljanju svojih dolžnosti popolnoma neodvisen;
- (o) sprejme in objavi svoj poslovnik.

3. V zvezi z osebjem Agencije upravni odbor izvaja pooblastila organa za imenovanja in organa za sklepanje pogodb o zaposlitvi, dodeljena na podlagi Kadrovskih predpisov oziroma pogojev za zaposlitev (v nadaljnjem besedilu: pooblastila organa za imenovanja).

Upravni odbor v skladu s postopkom iz člena 110 Kadrovskih predpisov sprejme odločitev na podlagi člena 2(1) Kadrovskih predpisov in člena 6 Pogojev za zaposlitev o prenosu ustreznih pooblastil organa za imenovanja na izvršnega direktorja in opredelitvi pogojev, v skladu s katerimi se lahko ta prenos pooblastil začasno prekine. Izvršni direktor o izvajanju prenesenih pooblastil poroča upravnemu odboru. Izvršni direktor je pooblaščen za nadaljnji prenos teh pooblastil.

⁽⁴⁶⁾ Uredba Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 1049/2001 z dne 30. maja 2001 o dostopu javnosti do dokumentov Evropskega parlamenta, Sveta in Komisije (UL L 145, 31.5.2001, str. 43).

⁽⁴⁷⁾ UL L 56, 4.3.1968, str. 1.

Ob uporabi drugega pododstavka tega odstavka lahko upravni odbor, kadar tako zahtevajo izjemne okoliščine, s sprejetjem sklepa začasno prekine prenos pooblastil organa za imenovanja na izvršnega direktorja in pooblastil, ki jih je izvršni direktor prenesel naprej, ter jih izvaja sam ali jih prenese na enega od svojih članov ali na člana osebja, ki ni izvršni direktor.

Z odstopanjem od drugega pododstavka tega odstavka mora upravni odbor na predsednika odbora za varnostno akreditacijo prenesti pooblastila iz prvega pododstavka, ki se nanašajo na zaposlovanje, ocenjevanje in prerazporejanje osebja, udeleženega pri dejavnostih iz poglavja II naslova V, ter disciplinske ukrepe, ki jih je treba sprejeti glede takega osebja.

Upravni odbor sprejme določbe za izvajanje Kadrovskih predpisov in Pogojev za zaposlitev v skladu s postopkom iz člena 110 Kadrovskih predpisov. V zvezi z zaposlovanjem, ocenjevanjem in prerazporejanjem osebja, udeleženega pri dejavnostih na podlagi poglavja II naslova V te uredbe, ter zadevnimi disciplinskimi ukrepi, ki jih je treba sprejeti glede tega osebja, se predhodno posvetuje z odborom za varnostno akreditacijo in ustrezno upošteva njegova opažanja.

Upravni odbor tudi sprejme sklep, s katerim določi pravila o napotitvi nacionalnih strokovnjakov v Agencijo. Pred sprejetjem tega sklepa se z odborom za varnostno akreditacijo posvetuje o napotitvi nacionalnih strokovnjakov, udeleženih pri dejavnostih varnostne akreditacije na podlagi poglavja II naslova V, in ustrezno upošteva njegova opažanja.

4. Upravni odbor imenuje izvršnega direktorja ter lahko podaljša ali predčasno konča njegov mandat v skladu s členom 89.

5. Razen v zvezi z dejavnostmi, ki se izvajajo v skladu s poglavjem II naslova V, upravni odbor nad izvršnim direktorjem opravlja disciplinski nadzor v zvezi z njegovo uspešnostjo, zlasti glede varnostnih zadev, za katere je pristojna Agencija.

Člen 78

Izvršni direktor

1. Agencijo vodi njen izvršni direktor. Izvršni direktor odgovarja upravnemu odboru.

Ta odstavek ne posega v samostojnost ali neodvisnost odbora za varnostno akreditacijo in osebja Agencije, ki je v skladu s členom 82 pod njegovim nadzorom, pa tudi ne v pooblastila, ki so bila odboru za varnostno akreditacijo in njegovemu predsedniku dodeljena v skladu s členoma 38 oziroma 81.

2. Brez poseganja v pristojnosti Komisije in upravnega odbora je izvršni direktor neodvisen pri opravljanju dolžnosti in niti ne zahteva niti ne sprejema nobenih navodil katere koli vlade ali drugega organa.

Člen 79

Naloge izvršnega direktorja

1. Izvršni direktor opravlja naslednje naloge:

- (a) zastopa Agencijo in podpiše sporazume iz člena 27(3), člena 29(5) in člena 31;
- (b) pripravi delo upravnega odbora in pri njem sodeluje v skladu z drugim pododstavkom člena 75(2), vendar nima glasovalne pravice;
- (c) izvaja sklepe upravnega odbora;

- (d) pripravi večletne in letne programe dela Agencije ter jih predloži upravnemu odboru v odobritev, razen delov, ki jih pripravi in sprejme odbor za varnostno akreditacijo v skladu s točkama (a) in (b) člena 80;
- (e) izvaja večletne in letne programe dela, razen delov, ki jih izvaja predsednik odbora za varnostno akreditacijo;
- (f) za vsak sestanek upravnega odbora pripravi poročilo o napredku pri izvajanju letnega programa dela, po potrebi pa tudi večletnega programa dela, v katerega brez vsakršnih sprememb vključi del, ki ga pripravi predsednik odbora za varnostno akreditacijo;
- (g) pripravi letno poročilo o dejavnostih in prihodnjih možnostih Agencije, razen dela v zvezi z dejavnostmi na podlagi naslova V, ki ga pripravi in odobri odbor za varnostno akreditacijo v skladu s točko (c) člena 80, in ga predloži upravnemu odboru v odobritev;
- (h) izvaja tekoče upravljanje Agencije in sprejme vse potrebne ukrepe za zagotovitev delovanja Agencije v skladu s to uredbo, vključno s sprejetjem notranjih upravnih navodil in objavo obvestil, da zagotovi delovanje Agencije v skladu s to uredbo;
- (i) pripravi osnutek načrta prihodkov in odhodkov Agencije v skladu s členom 84 ter izvršuje proračun v skladu s členom 85;
- (j) skrbi za to, da se je Agencija kot operater centra za nadzor varnosti Galileo zmožna odzivati na navodila, dana na podlagi Sklepa (SZVP) 2021/698, in opravljati svojo vlogo iz člena 6 Sklepa št. 1104/2011/EU;
- (k) skrbi za širjenje vseh ustreznih informacij, zlasti v zvezi z varnostjo, znotraj strukture Agencije iz člena 72(1);
- (l) za vprašanja, povezana z dejavnostmi varnostne akreditacije na podlagi poglavja II naslova V, v tesnem sodelovanju s predsednikom odbora za varnostno akreditacijo določi organizacijske strukture Agencije in jih predloži upravnemu odboru v odobritev. Te strukture odražajo specifične značilnosti različnih komponent Programa;
- (m) v zvezi z osebjem Agencije izvaja pooblastila organa za imenovanja iz prvega pododstavka člena 77(3), kolikor so mu ta pooblastila dodeljena v skladu z drugim pododstavkom člena 77(3);
- (n) skrbi, da so odboru za varnostno akreditacijo, organom iz člena 38(3) in člena 82(3) in predsedniku odbora za varnostno akreditacijo na voljo storitve sekretariata in vsi viri, potrebni za njihovo nemoteno delovanje;
- (o) razen za del akcijskega načrta v zvezi z dejavnostmi na podlagi poglavja II naslova V, pripravi akcijski načrt za zagotovitev nadaljnjega ukrepanja na podlagi ugotovitev in priporočil ocen iz člena 102 ter Komisiji predloži polletno poročilo o doseženem napredku, potem ko je vanj brez vsakršnih sprememb vključil del, ki ga pripravi odbor za varnostno akreditacijo; to poročilo se v vednost predloži tudi upravnemu odboru;
- (p) sprejme naslednje ukrepe za zaščito finančnih interesov Unije:
 - (i) preventivne ukrepe proti goljufijam, korupciji in drugemu protipravnemu ravnanju ter učinkovite nadzorne ukrepe;
 - (ii) ob odkritju nepravilnosti izterjavo neupravičeno izplačanih zneskov, pri čemer se, kjer je ustrezno, uporabijo učinkovite, sorazmerne in odvračilne upravne in finančne kazni;
- (q) za Agencijo pripravi strategijo za boj proti goljufijam, ki je ob upoštevanju analize stroškov in koristi v zvezi z ukrepi, ki se bodo izvajali, sorazmerna s tveganjem goljufij ter v kateri so upoštevani ugotovitve in priporočila, ki izhajajo iz preiskav OLAF, in jo predloži upravnemu odboru v odobritev;
- (r) Evropskemu parlamentu na zahtevo predloži poročila o opravljanju svojih dolžnosti. Svet lahko izvršnega direktorja pozove, naj poroča o opravljanju svojih dolžnosti.

2. Izvršni direktor odloči, ali je za učinkovito in uspešno opravljanje nalog Agencije treba enega ali več članov osebja namestiti v eni ali več državah članicah. Izvršni direktor pred odločitvijo o ustanovitvi lokalnega urada pridobi predhodno odobritev Komisije, upravnega odbora in zadevnih držav članic. Z navedeno odločitvijo se opredeli obseg dejavnosti, ki naj bi se izvajale v navedenem lokalnem uradu, in sicer tako, da se preprečijo nepotrebni stroški in podvajanje upravnih funkcij Agencije. Kadar je mogoče, se učinek dodeljenih kadrovskih in proračunskih virov vključi v osnutek enotnega programskega dokumenta iz člena 84(6).

Člen 80

Vodstvene naloge odbora za varnostno akreditacijo

Odbor za varnostno akreditacijo kot del vodstvene strukture Agencije poleg opravljanja nalog iz člena 38:

- (a) pripravi in odobri tisti del večletnega programa dela, ki se nanaša na operativne dejavnosti na podlagi poglavja II naslova V ter finančne in človeške vire, potrebne za izvršitev navedenih dejavnosti, in ga pravočasno predloži upravnemu odboru, da se lahko vključi v večletni program dela;
- (b) pripravi in odobri tisti del letnega programa dela, ki se nanaša na operativne dejavnosti na podlagi poglavja II naslova V ter finančne in človeške vire, potrebne za izvršitev navedenih dejavnosti, in ga pravočasno predloži upravnemu odboru, da se lahko vključi v letni program dela;
- (c) pripravi in odobri tisti del letnega poročila, ki se nanaša na dejavnosti in prihodnje možnosti Agencije na podlagi poglavja II naslova V, ter finančne in človeške vire, potrebne za izvršitev navedenih dejavnosti in prihodnjih možnosti, in ga pravočasno predloži upravnemu odboru, da se lahko vključi v letno poročilo.

Člen 81

Predsednik odbora za varnostno akreditacijo

1. Odbor za varnostno akreditacijo izmed svojih članov z dvotretjinsko večino vseh članov z glasovalno pravico izvoli predsednika in njegovega namestnika. Če po dveh sestankih odbora za varnostno akreditacijo dvotretjinska večina ni bila dosežena, za izvolitev zadostuje navadna večina.
2. Namestnik predsednika po uradni dolžnosti nadomešča predsednika, če predsednik ne more opravljati svojih dolžnosti.
3. Odbor za varnostno akreditacijo ima pooblastilo, da razreši predsednika, njegovega namestnika ali oba. Odločitev o razrešitvi sprejme z dvotretjinsko večino.
4. Mandat predsednika in namestnika predsednika odbora za varnostno akreditacijo traja dve leti in se lahko enkrat podaljša. Vsak mandat se konča, če preneha članstvo zadevne osebe v odboru za varnostno akreditacijo.

Člen 82

Organizacijski vidiki odbora za varnostno akreditacijo

1. Odbor za varnostno akreditacijo ima dostop do vseh človeških in materialnih virov, potrebnih za neodvisno opravljanje njegovih nalog. Ima dostop do vseh informacij v lasti drugih organov Agencije, ki bi mu lahko koristile pri izvajanju njegovih nalog, brez poseganja v načeli samostojnosti in neodvisnosti iz točke (i) člena 37.

2. Odbor za varnostno akreditacijo in osebje Agencije pod njegovim nadzorom svoje delo opravljata na način, ki zagotavlja samostojnost in neodvisnost glede na ostale dejavnosti Agencije, zlasti operativne dejavnosti, povezane z obratovanjem sistemov, v skladu s cilji različnih komponent Programa. Član osebja Agencije pod nadzorom odbora za varnostno akreditacijo ni hkrati zadolžen za druge naloge znotraj Agencije.

V ta namen se znotraj Agencije vzpostavi učinkovita organizacijska razmejitev med osebjem, udeleženi pri dejavnostih na podlagi poglavja II naslova V, in preostalim osebjem Agencije. Odbor za varnostno akreditacijo nemudoma obvesti izvršnega direktorja, upravni odbor in Komisijo o kakršnih koli okoliščinah, ki bi lahko ogrozile njegovo samostojnost ali neodvisnost. Če se sredstvo za odpravo takšne okoliščine ne najde v okviru Agencije, razmere ob posvetovanju z zadevnimi stranmi preuči Komisija. Na podlagi izida te preučitve Komisija sprejme ustrezne ukrepe za zmanjšanje tveganj, ki jih mora izvesti Agencija, ter o tem obvesti Evropski parlament in Svet.

3. Odbor za varnostno akreditacijo ustanovi posebne podorgane, ki delujejo po njegovih navodilih in obravnavajo specifična vprašanja. Ob zagotavljanju potrebne kontinuitete dela ustanovi zlasti komisijo, ki opravlja preglede varnostnih analiz in preizkuse ter pripravi ustrezna poročila o tveganju in s tem svetu pomaga pri sprejemanju odločitev. Odbor za varnostno akreditacijo lahko ustanovi in razpusti skupine strokovnjakov, ki prispevajo k delu te komisije.

Člen 83

Naloge predsednika odbora za varnostno akreditacijo

1. Predsednik odbora za varnostno akreditacijo zagotovi, da odbor svoje dejavnosti varnostne akreditacije izvaja neodvisno, ter opravlja naslednje naloge:

- (a) vodi dejavnosti varnostne akreditacije pod nadzorom odbora za varnostno akreditacijo;
- (b) izvaja del večletnega in letnega programa dela Agencije na podlagi poglavja II naslova V, ki je pod nadzorom odbora za varnostno akreditacijo;
- (c) sodeluje z izvršnim direktorjem pri pripravi osnutka kadrovskega načrta iz člena 84(4) in organizacijskih struktur Agencije;
- (d) pripravi tisti del poročila o napredku, ki se nanaša na operativne dejavnosti na podlagi poglavja II naslova V, ter ga pravočasno predloži odboru za varnostno akreditacijo in izvršnemu direktorju, da se lahko vključi v poročilo o napredku;
- (e) pripravi del letnega poročila in akcijskega načrta, ki se nanaša na operativne dejavnosti na podlagi poglavja II naslova V, ter ga pravočasno predloži izvršnemu direktorju;
- (f) zastopa Agencijo v zvezi z dejavnostmi in odločitvami na podlagi poglavja II naslova V;
- (g) v zvezi z osebjem Agencije, udeleženi pri dejavnostih na podlagi poglavja II naslova V, izvaja pooblastila iz prvega pododstavka člena 77(3), ki so mu dodeljena v skladu s četrtrim pododstavkom člena 77(3).

2. Za dejavnosti na podlagi poglavja II naslova V, lahko Evropski parlament in Svet predsednika odbora za varnostno akreditacijo pozoveta, da z njima izmenja stališča o delu in prihodnjih možnostih Agencije, tudi v zvezi z večletnim in letnim programom dela.

POGLAVJE III

Finančne določbe v zvezi z Agencijo

Člen 84

Proračun Agencije

1. Brez poseganja v druge vire in dajatve prihodki Agencije vključujejo prispevek Unije, predviden v proračunu Unije, za zagotovitev uravnoteženosti prihodkov in odhodkov. Agencija lahko prejme ad hoc nepovratna sredstva iz proračuna Unije.
2. Odhodki Agencije zajemajo odhodke za zaposlene, poslovanje in infrastrukturo, operativne stroške ter odhodke, povezane z delovanjem odbora za varnostno akreditacijo, vključno z organi iz člena 38(3) in člena 82(3), ter s pogodbami in sporazumi, ki jih Agencija sklene za opravljanje nalog, ki so ji zaupane.
3. Prihodki in odhodki so uravnoteženi.
4. Izvršni direktor v tesnem sodelovanju s predsednikom odbora za varnostno akreditacijo za dejavnosti na podlagi poglavja II naslova V pripravi osnutek načrta prihodkov in odhodkov Agencije za naslednje proračunsko leto, pri čemer jasno razlikuje med elementi osnutka načrta, ki se nanašajo na dejavnosti varnostne akreditacije, in tistimi, ki se nanašajo na preostale dejavnosti Agencije. Predsednik odbora za varnostno akreditacijo lahko napiše izjavo o tem osnutku, izvršni direktor pa osnutek načrta in to izjavo, skupaj z osnutkom kadrovskega načrta, posreduje upravnemu odboru in odboru za varnostno akreditacijo.
5. Upravni odbor na podlagi osnutka načrta prihodkov in odhodkov ter v tesnem sodelovanju z odborom za varnostno akreditacijo za dejavnosti na podlagi poglavja II naslova V vsako leto pripravi načrt prihodkov in odhodkov Agencije za naslednje proračunsko leto.
6. Upravni odbor Komisiji in tretjim državam ali mednarodnim organizacijam, s katerimi je Agencija sklenila dogovore v skladu s členom 98, do 31. januarja vsako leto posreduje osnutek enotnega programskega dokumenta, ki med drugim vključuje načrt prihodkov in odhodkov, osnutek kadrovskega načrta in začasni letni program dela.
7. Komisija načrt prihodkov in odhodkov skupaj s predlogom splošnega proračuna Evropske unije posreduje Evropskemu parlamentu in Svetu (v nadaljnjem besedilu: proračunski organ).
8. Komisija na podlagi načrta v predlog splošnega proračuna Evropske unije vključi sredstva, ki so po njenem mnenju potrebna za kadrovske načrte, in znesek subvencije v breme splošnega proračuna. Komisija skladu s členom 314 PDEU predloži osnutek splošnega proračuna proračunskemu organu.
9. Proračunski organ odobri proračunska sredstva za prispevek Agenciji in sprejme kadrovske načrte Agencije.
10. Proračun sprejme upravni odbor. Dokončen postane po dokončnem sprejetju splošnega proračuna Evropske unije. Po potrebi se proračun ustrezno prilagodi.
11. Upravni odbor čim prej uradno obvesti proračunski organ o svoji nameri glede izvajanja projektov, ki bi imeli znatne finančne posledice za financiranje proračuna, zlasti morebitnih projektov v zvezi z nepremičninami, kot je najem ali nakup stavb. O tem obvesti Komisijo.
12. Kadar oddelek proračunskega organa uradno sporoči, da namerava izdati mnenje, to mnenje predloži upravnemu odboru v šestih tednih od datuma uradne priglasitve projekta.

*Člen 85***Izvrševanje proračuna Agencije**

1. Proračun Agencije izvršuje izvršni direktor.
2. Izvršni direktor proračunskemu organu vsako leto sporoči vse informacije, potrebne za izvedbo nalog v zvezi z ocenjevanjem.

*Člen 86***Predstavitev računovodskih izkazov Agencije in razrešnica**

Pri predstavitvi začasnih in končnih računovodskih izkazov Agencije ter razrešnici se upoštevajo pravila in časovni razpored finančne uredbe in okvirne finančne uredbe za organe iz člena 70 finančne uredbe.

*Člen 87***Finančne določbe v zvezi z Agencijo**

Finančna pravila, ki se uporabljajo za Agencijo, sprejme upravni odbor po posvetovanju s Komisijo. Ta pravila lahko od okvirne finančne uredbe za organe iz člena 70 finančne uredbe odstopajo le, če to terjajo posebnosti delovanja Agencije in je Komisija dala predhodno soglasje.

POGLAVJE IV

Človeški viri Agencije*Člen 88***Osebe Agencije**

1. Za osebe, zaposlene pri Agenciji, se uporabljajo Kadrovski predpisi, Pogoji za zaposlitev in pravila, ki jih skupaj sprejmejo institucije Unije za uporabo teh Kadrovskih predpisov in Pogojev za zaposlitev.
2. Osebe Agencije sestavljajo uslužbenci, ki jih po potrebi zaposli Agencija za opravljanje svojih nalog. Imajo varnostna dovoljenja, ki ustrezajo stopnji tajnosti podatkov, ki jih obdelujejo.
3. Notranji predpisi Agencije, kot so poslovnik upravnega odbora, poslovnik odbora za varnostno akreditacijo, finančna pravila, ki se uporabljajo za Agencijo, pravila za izvajanje Kadrovskih predpisov in določbe o dostopu do dokumentov, zagotavljajo samostojnost in neodvisnost osebja, ki opravlja dejavnosti varnostne akreditacije, v odnosu do osebja, ki opravlja preostale dejavnosti Agencije, skladno s točko (i) člena 37.

*Člen 89***Imenovanje in mandat izvršnega direktorja**

1. Izvršni direktor je zaposlen kot začasni uslužbenec Agencije v skladu s točko (a) člena 2 Pogojev za zaposlitev.

Izvršnega direktorja s seznama vsaj treh kandidatov, ki jih predlaga Komisija po javnem in preglednem izbirnem postopku, ki sledi objavi razpisa za prijavo interesa v *Uradnem listu Evropske unije* ali drugod, imenuje upravni odbor na podlagi dosežkov in dokazanih upravnih in vodstvenih sposobnosti ter ustrezne usposobljenosti in izkušenj.

Kandidat za položaj izvršnega direktorja, ki ga izbere upravni odbor, je lahko povabljen, da ob prvi priložnosti poda izjavo pred Evropskim parlamentom in odgovori na vprašanja poslancev.

Za sklenitev pogodbe z izvršnim direktorjem Agencijo zastopa predsednik upravnega odbora.

Upravni odbor sprejme odločitev o imenovanju izvršnega direktorja z dvotretjinsko večino svojih članov.

2. Mandat izvršnega direktorja traja pet let. Ob zaključku tega mandata Komisija opravi oceno uspešnosti izvršnega direktorja ob upoštevanju prihodnjih nalog in izzivov Agencije.

Upravni odbor lahko na predlog Komisije ob upoštevanju ocene iz prvega pododstavka mandat izvršnega direktorja enkrat podaljša za obdobje do petih let.

Odločitev o podaljšanju mandata izvršnega direktorja se sprejme z dvotretjinsko večino članov upravnega odbora.

Izvršni direktor, čigar mandat je bil podaljšan, po izteku podaljšanja ne sodeluje v izbirnem postopku za isto mesto.

Upravni odbor o tem, da namerava podaljšati mandat izvršnega direktorja, obvesti Evropski parlament. Pred podaljšanjem mandata je lahko izvršni direktor povabljen, da poda izjavo pred ustreznimi odbori Evropskega parlamenta in odgovori na vprašanja njihovih poslancev.

3. Upravni odbor lahko na predlog Komisije ali tretjine svojih članov izvršnega direktorja razreši z odločitvijo, sprejeto z dvotretjinsko večino svojih članov.

4. Evropski parlament in Svet lahko izvršnega direktorja pozoveta, da z njima izmenja stališča o delu in prihodnjih možnostih Agencije, tudi v zvezi z večletnim in letnim programom dela. Ta izmenjava stališč ne zadeva vprašanj, povezanih z dejavnostmi varnostne akreditacije na podlagi poglavja II naslova V.

Člen 90

Napotitev nacionalnih strokovnjakov v Agencijo

Agencija lahko zaposli nacionalne strokovnjake iz držav članic, v skladu s členom 98(2) pa tudi nacionalne strokovnjake iz tretjih držav in mednarodnih organizacij, ki sodelujejo pri delu Agencije. Ti strokovnjaki imajo varnostno dovoljenje, ki ustreza stopnji tajnosti podatkov, ki jih obdelujejo, na podlagi člena 43(2). Kadrovske predpisi in Pogoji za zaposlitev se zanje ne uporabljajo.

POGLAVJE V

Druge določbe

Člen 91

Privilegiji in imunitete

Za Agencijo in njeno osebje se uporablja Protokol št. 7 o privilegijih in imunitetah Evropske unije, ki je priložen PEU in PDEU.

Člen 92

Sporazum o sedežu in sporazumi o gostovanju za lokalne urade

1. Potrebna ureditev glede namestitve Agencije v državi članici gostiteljici, v kateri je sedež Agencije, in objektov, ki jih da na voljo ta država članica, ter posebna pravila, ki se v državi članici gostiteljici uporabljajo za izvršnega direktorja, člane upravnega odbora, osebje Agencije in njihove družinske člane, se določijo v sporazumu o sedežu. Sporazum o sedežu se sklene med Agencijo in zadevno državo članico, v kateri je sedež Agencije, ki se sklene po odobritvi upravnega odbora.
2. Kadar je to potrebno za delovanje lokalnega urada Agencije, ustanovljenega v skladu s členom 79(2), Agencija in zadevna država članica, v kateri je lokalni urad, po odobritvi upravnega odbora skleneta sporazum o gostovanju.
3. Države članice gostiteljice Agenciji zagotovijo najboljše možne pogoje za njeno nemoteno in učinkovito delovanje, vključno z večjezičnim evropsko usmerjenim izobraževanjem in ustreznimi prometnimi povezavami.

Člen 93

Jezikovna ureditev za Agencijo

1. Za Agencijo se uporablja Uredba Sveta št. 1 ⁽⁴⁸⁾.
2. Prevajalske storitve, potrebne za delovanje Agencije, zagotavlja Prevajalski center za organe Evropske unije.

Člen 94

Politika dostopa do dokumentov Agencije

1. Za dokumente Agencije se uporablja Uredba (ES) št. 1049/2001.
2. Upravni odbor sprejme ukrepe za izvajanje Uredbe (ES) št. 1049/2001.
3. Proti odločitvam, ki jih Agencija sprejme na podlagi člena 8 Uredbe (ES) št. 1049/2001, se je mogoče pritožiti pri varuhu človekovih pravic ali vložiti tožbo pred Sodiščem Evropske unije v skladu s členom 228 oziroma 263 PDEU.

⁽⁴⁸⁾ Uredba Sveta št. 1 z dne 15. aprila 1958 o določitvi jezikov, ki se uporabljajo v Evropski gospodarski skupnosti (UL 17, 6.10.1958, str. 385).

Člen 95

Preprečevanje goljufij s strani Agencije

1. Za olajšanje boja proti goljufijam, korupciji in drugim nezakonitim dejavnostim v skladu z Uredbo (EU, Euratom) št. 883/2013 Agencija v šestih mesecih od začetka svojega delovanja pristopi k Medinstitucionalnemu sporazumu z dne 25. maja 1999 o notranjih preiskavah Evropskega urada za boj proti goljufijam (OLAF) ⁽⁴⁹⁾ in sprejme ustrezne določbe, ki se uporabljajo za vse zaposlene v Agenciji, pri čemer uporabi vzorec sklepa iz Priloge k navedenemu sporazumu.
2. Evropsko računsko sodišče ima pooblastilo, da na podlagi dokumentov in na kraju samem opravlja revizije pri vseh prejemnikih nepovratnih sredstev, izvajalcih in podizvajalcih, ki so od Agencije prejeli sredstva Unije.
3. OLAF lahko v skladu z določbami in postopki, določenimi v Uredbi (Euratom, ES) št. 2185/96 in Uredbi (EU, Euratom) št. 883/2013, izvaja preiskave, vključno s pregledi na kraju samem in inšpekcijami, da ugotovi, ali je v zvezi z nepovratnimi sredstvi ali pogodbami, ki jih financira Agencija, prišlo do goljufije, korupcije ali kakršnega koli drugega protipravnega ravnanja, ki vpliva na finančne interese Unije.
4. Sporazumi o sodelovanju s tretjimi državami in mednarodnimi organizacijami, pogodbe, sporazumi ter sklepi Agencije o nepovratnih sredstvih vsebujejo določbe, ki Evropsko računsko sodišče in OLAF izrecno pooblaščajo za izvajanje takih revizij in preiskav v skladu z njunimi pristojnostmi. To ne vpliva na odstavke 1, 2 in 3.

Člen 96

Varovanje tajnih podatkov EU ali občutljivih netajnih podatkov s strani Agencije

Agencija na podlagi predhodnega posvetovanja s Komisijo sprejme varnostna pravila, enakovredna varnostnim pravilom Komisije za varovanje tajnih podatkov Evropske unije in občutljivih netajnih podatkov, vključno s pravili o izmenjavi, obdelavi in hrambi takšnih podatkov, v skladu s sklepoma (EU, Euratom) 2015/443 in (EU, Euratom) 2015/444.

Člen 97

Odgovornost Agencije

1. Pogodbena odgovornost Agencije ureja pravo, ki se uporablja za zadevno pogodbo.
2. Za odločanje na podlagi katere koli arbitražne klavzule iz pogodb, ki jih sklene Agencija, je pristojno Sodišče Evropske unije.
3. V primeru nepogodbene odgovornosti Agencija v skladu s splošnimi načeli, ki so skupna pravnim ureditvam držav članic, nadomesti kakršno koli škodo, ki so jo povzročile njene enote ali njeni uslužbenci pri opravljanju svojih nalog.
4. V sporih v zvezi s povrnitvijo škode iz odstavka 3 je pristojno Sodišče Evropske unije.
5. Osebno odgovornost uslužbencev do Agencije urejajo določbe Kadrovskih predpisov ali zanje veljavnih Pogojev za zaposlitev.

Člen 98

Sodelovanje s tretjimi državami in mednarodnimi organizacijami

1. Agencija je odprta za udeležbo tretjih držav in mednarodnih organizacij, ki so z Unijo sklenile mednarodni sporazum v ta namen.

⁽⁴⁹⁾ UL L 136, 31.5.1999, str. 15.

2. Na podlagi ustreznih določb sporazumov iz odstavka 1 tega člena in iz člena 43 se dosežejo dogovori, v katerih so navedeni zlasti značaj, obseg in način sodelovanja zadevnih tretjih držav in mednarodnih organizacij pri delu Agencije, vključno z določbami glede udeležbe pri pobudah Agencije, finančnih prispevkov in osebja. Kar zadeva kadrovska vprašanja, so ti dogovori v vseh pogledih skladni s Kadrovskimi predpisi. Po potrebi zajemajo tudi določbe o izmenjavi tajnih podatkov s tretjimi državami in mednarodnimi organizacijami ter o njihovem varovanju. Te določbe mora predhodno odobriti Komisija.

3. Upravni odbor v okviru mednarodnih sporazumov iz odstavka 1 sprejme strategijo o odnosih s tretjimi državami in mednarodnimi organizacijami v zvezi z vprašanji, za katera je pristojna Agencija.

4. Komisija s sklenitvijo ustreznega delovnega dogovora z izvršnim direktorjem zagotovi, da Agencija v svojih odnosih s tretjimi državami in mednarodnimi organizacijami deluje v skladu s svojimi pristojnostmi in obstoječim institucionalnim okvirom.

Člen 99

Nasprotja interesov

1. Člani upravnega odbora in odbora za varnostno akreditacijo, izvršni direktor, napoteni nacionalni strokovnjaki in opazovalci podajo izjavo o zavezah in izjavo o odsotnosti ali obstoju kakršnih koli neposrednih ali posrednih interesov, ki bi lahko vplivali na njihovo neodvisnost. Te izjave:

- (a) so natančne in popolne;
- (b) zadevne osebe podajo pisno ob začetku opravljanja nalog;
- (c) se vsako leto obnovijo in
- (d) po potrebi, zlasti v primeru pomembnih sprememb osebnih okoliščin zadevnih oseb, se posodobijo.

2. Člani upravnega odbora in odbora za varnostno akreditacijo, izvršni direktor, napoteni nacionalni strokovnjaki, opazovalci in zunanji strokovnjaki, ki sodelujejo v *ad hoc* delovnih skupinah, pred vsakim sestankom, ki se ga udeležijo, podajo natančno in popolno izjavo o odsotnosti ali obstoju kakršnih koli interesov, ki bi lahko vplivali na njihovo neodvisnost glede katere koli točke na dnevnem redu, in se, če obstaja kakršen koli tak interes, vzdržijo sodelovanja v razpravi in glasovanja o takšnih točkah.

3. Upravni odbor in odbor za varnostno akreditacijo v svojem poslovniku določita praktično ureditev glede pravil o izjavi o interesih iz odstavkov 1 in 2 ter glede preprečevanja in obvladovanja nasprotij interesov.

NASLOV X

NAČRTOVANJE, SPREMLJANJE, OCENJEVANJE IN NADZOR

Člen 100

Program dela

Program se izvaja s programi dela iz člena 110 finančne uredbe, ki so specifični in povsem ločeni programi dela za vsako komponento Programa. V programih dela se določijo ukrepi in z njimi povezana proračunska sredstva, potrebni za doseganje ciljev Programa, in po potrebi skupni znesek, namenjen za operacije mešanega financiranja.

Komisija sprejme programe dela z izvedbenimi akti. Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 107(3).

*Člen 101***Spremljanje in poročanje**

1. Kazalniki za poročanje o napredku Programa pri doseganju splošnih in specifičnih ciljev iz člena 4 so določeni v Prilogi.
2. Za zagotovitev učinkovite ocene napredka Programa pri doseganju njegovih ciljev se na Komisijo prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 105 za spremembo Priloge v zvezi s kazalniki, kadar je to potrebno, in za dopolnitev te uredbe z določbami o vzpostavitvi okvira za spremljanje in ocenjevanje.
3. Kadar je to potrebno iz izredno nujnih razlogov, se za delegirane akte, sprejete na podlagi tega člena, uporabi postopek iz člena 106.
4. Sistem za poročanje o smotrnosti zagotavlja, da se podatki za spremljanje izvajanja in rezultatov Programa zbirajo uspešno, učinkovito in pravočasno.

V ta namen se prejemnikom finančnih sredstev Unije in, kadar je to ustrezno, državam članicam naložijo sorazmerne zahteve glede poročanja.

5. Za namene odstavka 1 prejemniki finančnih sredstev Unije zagotavljajo ustrezne informacije. Podatki, potrebni za preverjanje smotrnosti, se zbirajo uspešno, učinkovito in pravočasno.

*Člen 102***Ocenjevanje**

1. Komisija ocenjevanja Programa opravi pravočasno, da se lahko upoštevajo pri postopku odločanja.
2. Komisija do 30. junija 2024 in nato vsaka štiri leta oceni izvajanje Programa. Ocenjevanje zajema vse komponente in ukrepe Programa. Oceni:
 - (a) uspešnost zagotovljenih storitev v okviru Programa;
 - (b) razvoj potreb uporabnikov Programa, in
 - (c) pri ocenjevanju izvajanja SSA in GOVSATCOM razvoj razpoložljivih zmogljivosti za souporabo in združevanje ali pri ocenjevanju izvajanja Galileo, Copernicus in EGNOS pa razvoj podatkov in storitev, ki jih ponuja konkurenca.

Za vsako komponento Programa se na podlagi analize stroškov in koristi ocenijo tudi posledice razvoja iz točke (c) prvega pododstavka, vključno s potrebo po spremembi cenovne politike ali dodatni vesoljski ali zemeljski infrastrukturi.

Po potrebi se oceni priloži ustrezen predlog.

3. Komisija zaključke teh ocen skupaj s svojimi pripombami predloži Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij.
4. Subjekti, udeleženi pri izvajanju te uredbe, Komisiji sporočijo podatke in informacije, potrebne za pripravo ocene iz odstavka 1.
5. Komisija do 30. junija 2024 in nato vsaka štiri leta v skladu s svojimi smernicami oceni uspešnost Agencije z vidika njenih ciljev, mandata in nalog. Ocena temelji na analizi stroškov in koristi. Ocena zlasti obravnava morebitno potrebo po spremembi mandata Agencije in finančne posledice vsake take spremembe. Obravnava tudi politiko Agencije glede

nasprotij interesov ter neodvisnost in samostojnost odbora za varnostno akreditacijo. Poleg tega lahko Komisija oceni uspešnost Agencije, da preuči možnost, da bi ji zaupala dodatne naloge v skladu s členom 29(3). Po potrebi se oceni priloži ustrezen predlog.

Kadar Komisija meni, da ni več razlogov, da bi Agencija v skladu s svojimi cilji, mandatom in nalogami še naprej izvajala svoje dejavnosti, lahko predlaga, da se ta uredba ustrezno spremeni.

Komisija poročilo o oceni Agencije in svoje sklepe predloži Evropskemu parlamentu in Svetu ter upravnemu odboru in odboru za varnostno akreditacijo Agencije. Ugotovitve ocene se objavijo.

Člen 103

Revizije

Revizije uporabe prispevkov Unije, ki jih opravijo osebe ali subjekti, vključno z revizijami, ki jih niso pooblastile institucije ali organi Unije, so podlaga za splošno zagotovilo v skladu s členom 127 finančne uredbe.

Člen 104

Varstvo osebnih podatkov in zasebnosti

1. Vsakršna obdelava osebnih podatkov pri opravljanju nalog in dejavnosti na podlagi te uredbe, tudi takšna, ki jo izvede Agencija, se izvaja v skladu z veljavnim pravom na področju varstva osebnih podatkov, zlasti z uredbama (EU) 2016/679⁽⁵⁰⁾ in (EU) 2018/1725⁽⁵¹⁾ Evropskega parlamenta in Sveta.
2. Upravni odbor določi ukrepe, v skladu s katerimi Agencija uporablja Uredbo (EU) 2018/1725, vključno z ukrepi v zvezi z imenovanjem uradne osebe za varstvo podatkov pri Agenciji. Ti ukrepi se sprejmejo po posvetovanju z Evropskim nadzornikom za varstvo podatkov.

NASLOV XI

PRENOS POOBLASTIL IN IZVEDBENI UKREPI

Člen 105

Izvajanje prenosa pooblastila

1. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov je preneseno na Komisijo pod pogoji, določenimi v tem členu.
2. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov iz členov 53 in 101 se prenese na Komisijo za obdobje do 31. decembra 2028.

⁽⁵⁰⁾ Uredba (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Direktive 95/46/ES (Splošna uredba o varstvu podatkov) (UL L 119, 4.5.2016, str. 1).

⁽⁵¹⁾ Uredba (EU) 2018/1725 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. oktobra 2018 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov v institucijah, organih, uradih in agencijah Unije in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Uredbe (ES) št. 45/2001 in Sklepa št. 1247/2002/ES (UL L 295, 21.11.2018, str. 39).

3. Prenos pooblastila iz členov 53 in 101 lahko kadar koli prekliče Evropski parlament ali Svet. S sklepom o preklicu preneha veljati prenos pooblastila iz navedenega sklepa. Sklep začne učinkovati dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije* ali na poznejši dan, ki je določen v navedenem sklepu. Sklep ne vpliva na veljavnost že veljavnih delegiranih aktov.
4. Komisija se pred sprejetjem delegiranega akta posvetuje s strokovnjaki, ki jih imenujejo države članice, v skladu z načeli, določenimi v Medinstitucionalnem sporazumu z dne 13. aprila 2016 o boljši pripravi zakonodaje.
5. Komisija takoj po sprejetju delegiranega akta o njem sočasno uradno obvesti Evropski parlament in Svet.
6. Delegirani akt, sprejet na podlagi členov 53 in 101, začne veljati le, če mu niti Evropski parlament niti Svet ne nasprotuje v roku dveh mesecev od uradnega obvestila Evropskemu parlamentu in Svetu o tem aktu ali če pred iztekom tega roka tako Evropski parlament kot Svet obvestita Komisijo, da mu ne bosta nasprotovala. Ta rok se na pobudo Evropskega parlamenta ali Sveta podaljša za dva meseca.

Člen 106

Postopek v nujnih primerih

1. Delegirani akti, sprejeti na podlagi tega člena, začnejo veljati nemudoma in se uporabljajo, dokler se jim ne nasprotuje v skladu z odstavkom 2. V uradnem obvestilu Evropskemu parlamentu in Svetu o delegiranem aktu se navedejo razlogi za uporabo postopka v nujnih primerih.
2. Evropski parlament ali Svet lahko nasprotuje delegiranemu aktu v skladu s postopkom iz člena 105(6). V tem primeru Komisija nemudoma po tem, ko jo Evropski parlament ali Svet uradno obvesti o sklepu o nasprotovanju aktu, ta akt razveljavi.

Člen 107

Postopek v odboru

1. Komisiji pomaga programski odbor. Ta odbor je odbor v smislu Uredbe (EU) št. 182/2011.

Programski odbor se sestaja se v naslednjih posebnih sestavah:

- (a) Galileo in EGNOS;
 - (b) Copernicus;
 - (c) SSA;
 - (d) GOVSATCOM;
 - (e) sestava za varnost: vsi varnostni vidiki Programa brez poseganja v vlogo odbora za varnostno akreditacijo; predstavnike ESA in Agencije se lahko povabi kot opazovalce; za pomoč se zaprosi tudi ESZD;
 - (f) horizontalna sestava: strateški pregled izvajanja Programa, skladnost med različnimi komponentami Programa, medsektorski ukrepi in prerezporejanje proračuna, kot je navedeno v členu 11.
2. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporablja člen 4 Uredbe (EU) št. 182/2011.
 3. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporablja člen 5 Uredbe (EU) št. 182/2011.

4. Kadar programski odbor ne poda mnenja o osnutku izvedbenega akta iz člena 34(2) te uredbe, Komisija osnutka izvedbenega akta ne sprejme in se uporabi tretji pododstavek člena 5(4) Uredbe (EU) št. 182/2011.

5. V skladu z mednarodnimi sporazumi, ki jih je sklenila Unija, se lahko na seje odbora kot opazovalci povabijo predstavniki tretjih držav ali mednarodnih organizacij, in sicer pod pogoji, določenimi v njegovem poslovniku, pri čemer se upošteva varnost Unije.

6. Programski odbor v skladu s svojim poslovnikom ustanovi forum uporabnikov kot delovno skupino, ki programskemu odboru svetuje glede vidikov, povezanih z uporabniškimi zahtevami, razvojem storitev in stopnjo uporabe. Forum uporabnikov si prizadeva za nenehno in učinkovito sodelovanje uporabnikov ter se za vsako komponento Programa sestaja v specifični sestavi.

NASLOV XII

PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

Člen 108

Informiranje, komuniciranje in oglaševanje

1. Prejemniki sredstev Unije z zagotavljanjem skladnih, učinkovitih in sorazmernih informacij različnim ciljnim skupinam, tudi medijem in javnosti, navedejo izvor teh sredstev in zagotovijo njihovo prepoznavnost financiranja Unije, zlasti pri promoviranju ukrepov in njihovih rezultatov.

2. Komisija izvaja ukrepe informiranja in komuniciranja v zvezi s Programom, ukrepi, izvedenimi na podlagi Programa, in doseženimi rezultati.

Finančna sredstva, dodeljena Programu, prispevajo tudi h korporativnemu komuniciranju o političnih prednostnih nalogah Unije, kolikor so te prednostne naloge povezane s cilji iz člena 4.

3. Agencija lahko na področju svojih pristojnosti na lastno pobudo izvaja dejavnosti komuniciranja. Dodelitev sredstev za dejavnosti komuniciranja ne sme škodljivo vplivati na učinkovito izvajanje nalog iz člena 29. Take dejavnosti komuniciranja se izvajajo v skladu z ustreznimi načrti komuniciranja in razširjanja informacij, ki jih sprejme upravni odbor.

Člen 109

Razveljavitve

1. Uredbe (EU) št. 912/2010, (EU) št. 1285/2013 in (EU) št. 377/2014 ter Sklep št. 541/2014/EU se razveljavijo z učinkom od 1. januarja 2021.

2. Sklicevanje na razveljavljene akte se šteje za sklicevanje na to uredbo.

Člen 110

Prehodne določbe in kontinuiteta storitev po letu 2027

1. Ta uredba ne vpliva na nadaljevanje ali spremembo ukrepov, začelih na podlagi uredb (EU) št. 912/2010, (EU) št. 1285/2013 in (EU) št. 377/2014 ter Sklepa št. 541/2014/EU, ki se še naprej uporabljajo za te ukrepe do njihovega zaključka. Zlasti konzorcij, ustanovljen na podlagi člena 7(3) Sklepa št. 541/2014/EU, zagotavlja storitve SST do tri mesece po tem, ko so ustanovni nacionalni subjekti podpisali sporazum o partnerstvu za SST iz člena 58 te uredbe.

2. Finančna sredstva za Program lahko krijejo tudi odhodke za tehnično in upravno pomoč, ki so potrebni za zagotovitev prehoda med Programom in ukrepi, sprejetimi na podlagi uredb (EU) št. 1285/2013 in (EU) št. 377/2014 ter Sklepa št. 541/2014/EU.

3. Za kritje odhodkov, potrebnih za izpolnjevanje ciljev iz člena 4, pa tudi odhodkov za ključne operativne dejavnosti in opravljanje storitev, tudi v okviru okvirnega sporazuma o finančnem partnerstvu in sporazumov o prispevkih, se lahko odobritve po potrebi knjižijo v proračun Unije po letu 2027, da se omogoči upravljanje ukrepov, ki ne bodo zaključeni do izteka Programa.

Člen 111

Začetek veljavnosti in uporaba

Ta uredba začne veljati na dan objave v *Uradnem listu Evropske unije*.

Uporablja se od 1. januarja 2021.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju, 28. aprila 2021

Za Evropski parlament
predsednik
D. M. SASSOLI

Za Svet
predsednica
A. P. ZACARIAS

PRILOGA

KLJUČNI KAZALNIKI

Ključni kazalniki vnašajo strukturo v spremljanje uspešnosti Programa glede na cilje iz člena 4, da bi karseda zmanjšali upravno breme in stroške.

1. V ta namen se v okviru letnega poročanja zbirajo podatki za naslednje nize ključnih kazalnikov, za katere se podrobnosti o izvajanju, kot so metrika, zneski ter s tem povezane nominalne in mejne vrednosti (vključno s kvantitativnimi podatki in kvalitativnimi primeri) v skladu z veljavnimi zahtevami za misije in pričakovano uspešnostjo, opredelijo v sporazumih, sklenjenih s pooblaščenimi subjekti:

- 1.1 Specifični cilj iz točke (a) člena 4(2)

Kazalnik 1: natančnost navigacijskih storitev in storitev določanja časa, ki jih ločeno zagotavljata Galileo in EGNOS

Kazalnik 2: razpoložljivost in neprekinjenost delovanja storitev, ki jih ločeno zagotavljata Galileo in EGNOS

Kazalnik 3: geografska pokritost storitev EGNOS in število objavljenih postopkov EGNOS (tako APV-I kot LPV-200)

Kazalnik 4: zadovoljstvo uporabnikov iz Unije s storitvami Galileo in EGNOS

Kazalnik 5: delež sprejemnikov, ki podpirajo Galileo in EGNOS, na svetovnem in evropskem trgu sprejemnikov GNSS/SBAS (globalni satelitski navigacijski sistem/satelitski sistem za povečevanje)

- 1.2 Specifični cilj iz točke (b) člena 4(2)

Kazalnik 1: Število uporabnikov storitev in podatkov Copernicus ter storitev dostopa do podatkov in informacij (DIAS) v Uniji, po možnosti z informacijami, kot so tip uporabnika, geografska porazdelitev in sektor dejavnosti

Kazalnik 2: po potrebi število zahtevanih in/ali opravljenih aktivacij storitev Copernicus

Kazalnik 3: zadovoljstvo uporabnikov iz Unije s storitvami Copernicus in DIAS

Kazalnik 4: zanesljivost, razpoložljivost in neprekinjenost delovanja storitev in podatkovnega toka Copernicus

Kazalnik 5: število novih informacijskih proizvodov v portfeljih posameznih storitev Copernicus

Kazalnik 6: količina podatkov, ki jih ustvarijo Sentineli Copernicus

- 1.3 Specifični cilj iz točke (c) člena 4(2)

Kazalnik 1: število uporabnikov komponente SSA, po možnosti z informacijami, kot so tip uporabnika, geografska porazdelitev in sektor dejavnosti

Kazalnik 2: razpoložljivost storitev

- 1.4 Specifični cilj iz točke (d) člena 4(2)

Kazalnik 1: število uporabnikov GOVSATCOM, po možnosti z informacijami, kot so tip uporabnika, geografska porazdelitev in sektor dejavnosti

Kazalnik 2: razpoložljivost storitev

- 1.5 Specifični cilj iz točke (e) člena 4(2)
Kazalnik 1: število izstrelitev za Program (tudi podatki, razvrščeni po tipu nosilnih raket)
 - 1.6 Specifični cilj iz točke (f) člena 4(2)
Kazalnik 1: število in lokacija vozlišč vesoljskih dejavnosti v Uniji
Kazalnik 2: odstotek MSP s sedežem v Uniji kot delež skupne vrednosti sklenjenih pogodb za Program
 2. Pri ocenjevanju iz člena 102 se upoštevajo dodatni elementi, kot so:
 - 2.1 uspešnost konkurentov na področjih navigacije in opazovanja Zemlje
 - 2.2 sprejemanje storitev Galileo in EGNOS med uporabniki
 - 2.3 celovitost storitev EGNOS
 - 2.4 sprejemanje storitev Copernicus med glavnimi uporabniki Copernicus
 - 2.5 število politik Unije ali držav članic, ki izkoriščajo Copernicus ali imajo koristi od njega
 - 2.6 analiza samostojnosti podkomponente SST in stopnje neodvisnosti Unije na tem področju
 - 2.7 pregled stanja pri mreženju za dejavnosti podkomponente NEO
 - 2.8 ocena zmogljivosti GOVSATCOM glede potreb uporabnikov iz členov 69 in 102
 - 2.9 zadovoljstvo uporabnikov storitev SSA in GOVSATCOM
 - 2.10 delež izstrelitev raket Ariane in Vega na skupnem trgu po javno dostopnih podatkih
 - 2.11 razvoj sektorja navzdol v verigi vesoljskih dejavnosti, ki se, kadar so podatki na voljo, meri s številom novih podjetij, ki uporabljajo vesoljske podatke, informacije in storitve Unije, številom ustvarjenih delovnih mest in prihodkom, pri čemer so podatki razvrščeni po državah članicah, pri njihovem pridobivanju pa se uporabljajo raziskave Komisije (Eurostat), ko so na voljo
 - 2.12 razvoj vesoljskega sektorja Unije navzgor v verigi vesoljskih dejavnosti, ki se, kadar so podatki na voljo, meri s številom ustvarjenih delovnih mest in prihodki po državah članicah, pa tudi z deležem evropske vesoljske industrije na svetovnem trgu, pri čemer se uporabljajo raziskave Komisije (Eurostat), ko so na voljo
-